

משרד הכלכלה והתעשייה

מדינת ישראל
משרד הכלכלה והתעשייה

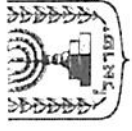
תיק חפיפה לשורה

יוני 2021

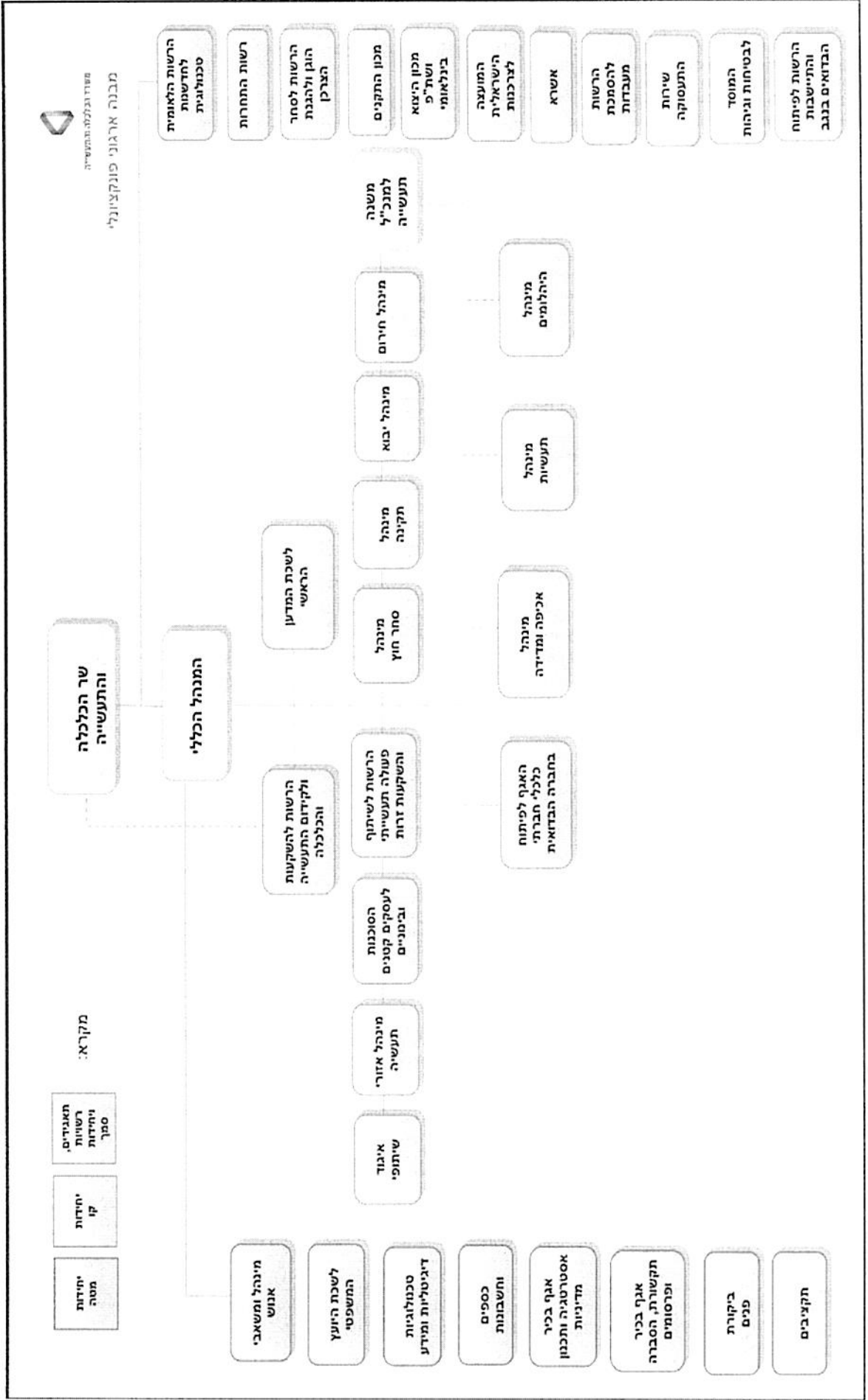

תוכן עניינים

3	מבנה ארגוני פונקציונלי.....
4	הנהלת המשרד.....
5	ייעוד המשרד.....
5	מטרות ויעדי המשרד לשנת 2021.....
6	תקציב 2019.....
12	יחידות מטה.....
12	מינהל ומשאבי אנוש.....
16	חשבות.....
20	לשכה משפטית.....
22	אגף בכיר לאסטרטגיה ותכנון מדיניות.....
31	אגף בכיר תקציבים, תמחיר ופיקוח מחירים.....
35	אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע (מחשוב).....
42	אגף תקשורת והסברה (דוברות ופרסומים).....
44	אגף הביקורת הפנימית.....
50	הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה.....
72	לשכת המדען הראשי ויו"ר רשות החדשנות.....
77	הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים.....
91	מינהל סחר חוץ.....
103	הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי (הרשפ"ת).....
109	מינהל אזורי תעשייה.....
123	מינהל התקינה.....
129	מינהל יבוא.....
134	חוקיות היבוא.....
138	מינהל החירום.....
140	לשכת המשנה ומ"מ מנכ"ל.....
144	מינהל תעשיות.....
151	מינהל היהלומים.....
155	מטה "כחול לבן".....
161	מנהל אכיפה ומדידה.....
173	מטה קהילות חדשנות ואקוסיסטם.....
177	המעבדה הלאומית לפיזיקה.....
182	רשמת האגודות השיתופיות.....
187	האגף לפיתוח כלכלי חברתי בחברה הבדואית.....

מבנה ארגוני פונקציונאלי

הנהלת המשרד

מנהל/ת	יחידה/אגף/מינהל	תחום
רועי פושר	מינהל ומשאבי אנוש	יחידות מטה
ערן גיל	כספים וחשבות	
איילת זלדין	לשכה משפטית	
דודו שטיינמץ	תקציבים ופיקוח על מחירים	
שירה קוה	דוברות ופרסומים	
מיכל פינק	אסטרטגיה ותכנון מדיניות	
ליאת שלם	ביקורת פנים	
מירי מישקובסקי	מערכות מידע	
נעמה קאופמן פס	המשנה ומ"מ מנכ"ל	יחידות המשרד
שלמה אטיאס	הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה	
עמי אפלבוים	המדען הראשי ויו"ר רשות החדשנות	
רן קויתי	הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים	
מ"מ נעמה קאופמן	הרשות לשת"פ תעשייתי וקידום השקעות זרות	
אוהד כהן	מינהל סחר חוץ	
איגור דסקלוביץ	מינהל התקינה	
דני טל	מינהל יבוא	
מ"מ דוד לפלר	מינהל חירום	
מ"מ רן קויתי	מינהל אזורי תעשייה	
שלומית שחור רייכמן	איגוד שיתופי	
עוז כ"ץ	מינהל תעשיות	
אופיר גור	מינהל יהלומים	
נאוה זקן	מינהל אכיפה ומדידה	
מ"מ מיכל פינק	האגף לפיתוח כלכלי-חברתי בחברה הבדואית	

ייעוד המשרד

מובילים כלכלה אנושית

האצת המשק הישראלי לנתיב של צמיחה מכלילה,
 העלאת הפריון ועידוד החדשנות בענפי התעשייה, המסחר והשירותים,
 תוך צמצום פערים, הפחתת יוקר המחיה וחיזוק העצמאים והעסקים הקטנים והבינוניים

מטרות ויעדי המשרד לשנת 2021

מטרה 1: פיתוח מנועי צמיחה ושיפור הפריון בתעשייה, במסחר ובשירותים

- יעד 1.1: פיתוח תעשייה מקומית, תחרותית ומתקדמת תוך עידוד רכש מקומי
- יעד 1.2: קידום החדשנות והטמעת טכנולוגיות מתקדמות בתעשייה, במסחר ובשירותים
- יעד 1.3: קידום הפעילות הבינלאומית ומיצוי פוטנציאל ההסכמים החדשים, לטובת הגדלת היצוא, משיכת השקעות זרות ושת"פ תעשייתי
- יעד 1.4: מעבר המשק לכלכלה מעגלית – קידום תחרותיות והטמעת חדשנות תוך הקטנת הפגיעה בסביבה

מטרה 2: קידום צמיחה מכלילה ופיתוח כלכלי-חברתי, שוויוני ואנושי של המשק

- יעד 2.1: החזרת המשק לתוואי תעסוקה וצמיחה תוך עידוד השקעות ויצירת משרות איכותיות
- יעד 2.2: קידום שילובן של אוכלוסיות בתעסוקה ובכלכלה, בדגש על נשים והחברה החרדית והערבית
- יעד 2.3: פיתוח כלכלי אזורי ומשיכת השקעות איכותיות לשם צמצום פערים
- יעד 2.4: היערכות ומוכנות ענפי המשק לשעת חירום בהיבטים משקיים כלכליים

מטרה 3: חיזוק העצמאים והעסקים הקטנים והבינוניים וקואופרטיבים

- יעד 3.1: מתן מענה ייעודי ומותאם לאוכלוסיית העצמאים ועידוד התאגדויות שיתופיות
- יעד 3.2: סיוע במימוש פוטנציאל הפריון, החדשנות, היעילות וכושר התחרות של עסקים
- יעד 3.3: הסרת חסמי נגישות לאשראי והון ושיפור תזרים המזומנים

מטרה 4: יצירת סביבה עסקית תומכת והפחתת יוקר המחיה

- יעד 4.1: הסרת חסמים על מגזר עסקי בדגש על טיוב הרגולציה והפחתת הבירוקרטיה
- יעד 4.2: הקטנת הריכוזיות, יצירת משק תחרותי והסרת חסמי יבוא תוך איזון עם השוק המקומי
- יעד 4.3: קידום מסחר הוגן ושמירה על זכויות הצרכנים בהיבטי סחר ובטיחות

מטרה 5: מתן מענה מיטבי ושימת הלקוח במרכז

- יעד 5.1: להוות "בית לעסקים" תוך יצירת שיתופי פעולה ומתן מענה בראייה כוללת
- יעד 5.2: שיפור השירות והנגשת כלי המשרד לעסקים
- יעד 5.3: סיוע ליחידות המשרד בהשגת מטרותיהן על ידי מתן שירותים תומכים (פנים משרדי)

תקציב

להלן תקציבי שנת 2019 ולצדם תקציבי שנת 2020 שהייתה שנת קורונה וזכתה לתקצוב מתוגבר בחלק מהפעולות.

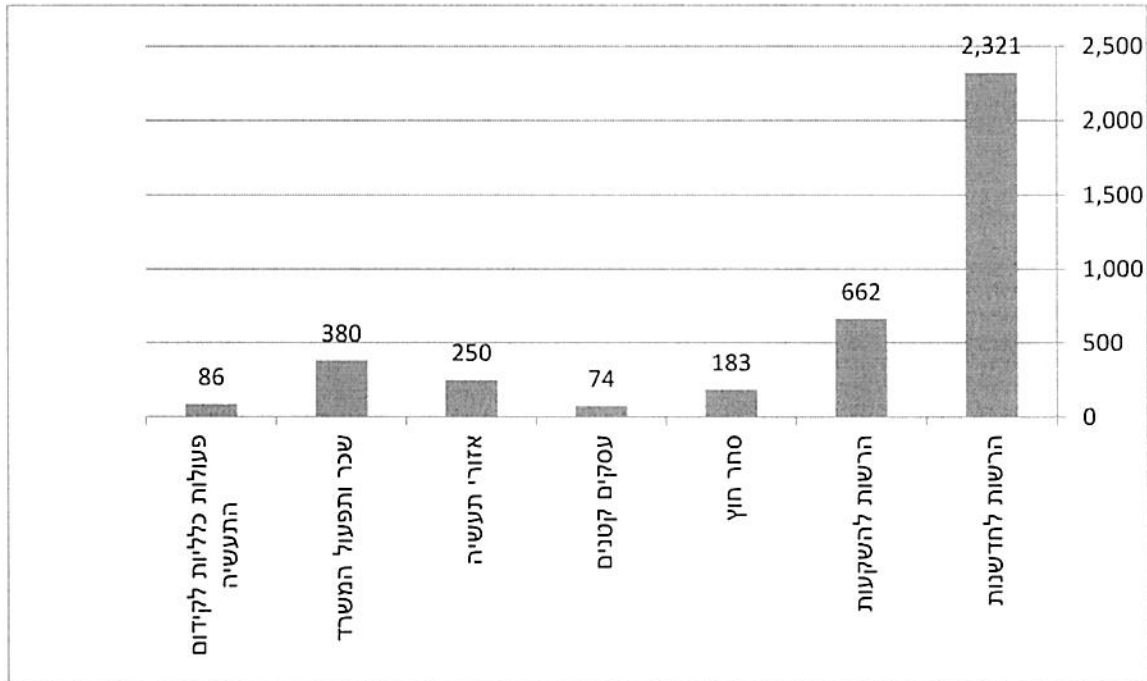
א. תקציב 2019

תקציב משרד הכלכלה והתעשייה על שינוייו לשנת 2019 עמד על כ- 4 מיליארד ש"ח (כולל רשות החדשנות).

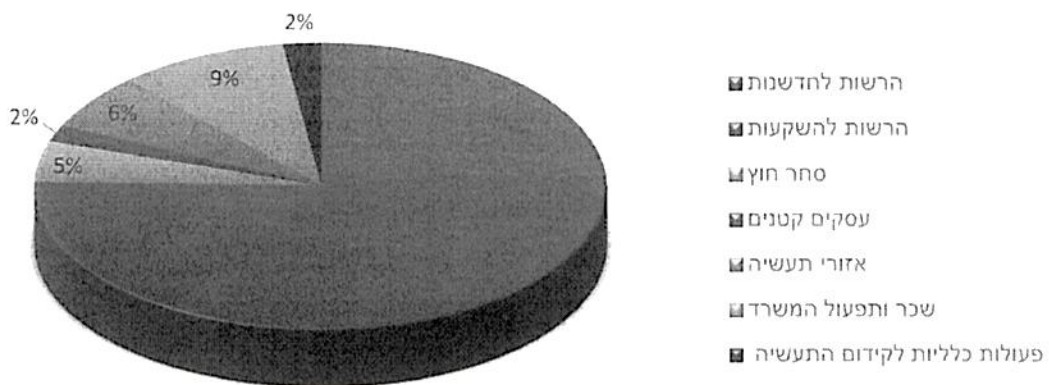
סה"כ	תקציב הרשאה	תקציב מזומן	הנושא
2,312	1,772	540	לשכת המדע"ר והרשות לחדשנות
662	662		הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה
183	63	120	מנהל סחר חוץ
74	74		הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים
250	250		מנהל אזורי תעשייה
380		380	שכר ותפעול המשרד
22		22	מלאי חירום
3		3	הסמכת מעבדות
11		11	מכון היהלומים
41	30	11	מנהל תקינה (כולל מכון התקנים)
9		9	פעולות כלליות לקידום התעשייה (כולל כחול לבן, עתידים לתעשייה, טובים לתעשייה ורשם האגודות)
3,956	2,698	1146	סה"כ

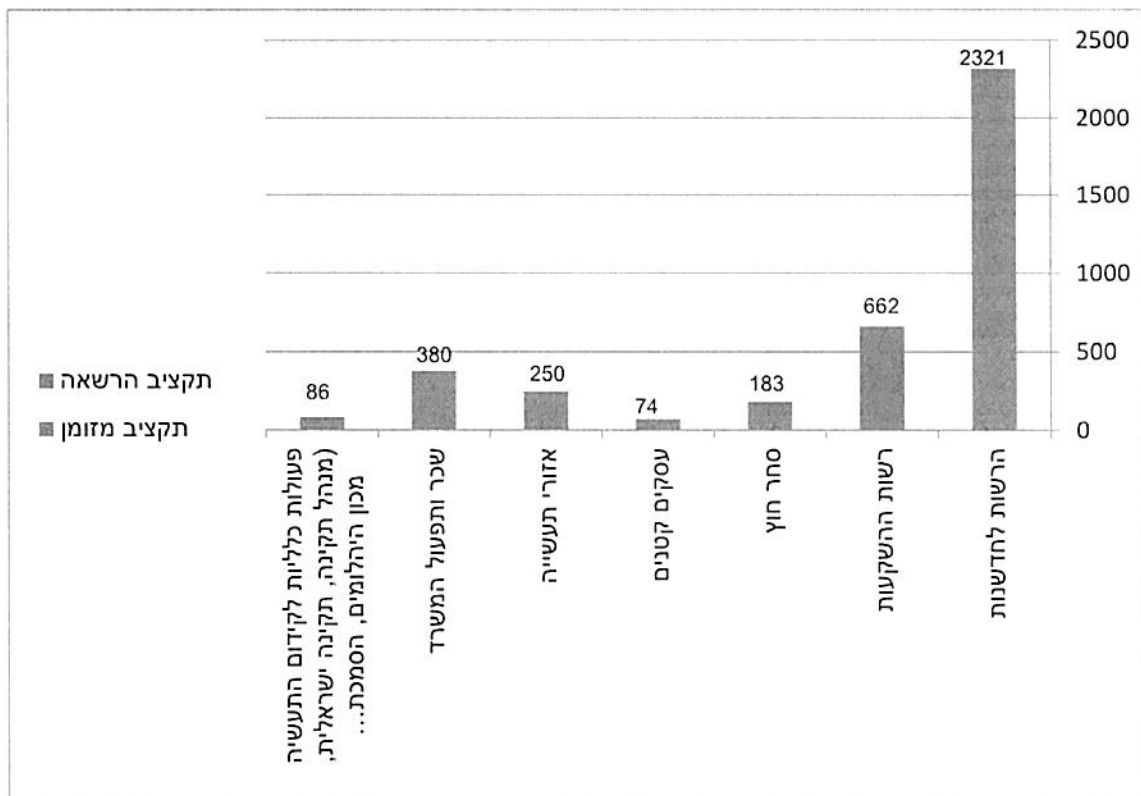

התפלגות תקציב המשרד לפי יחידות לשנת 2019 :

התפלגות תקציב המשרד על שינויו לפי יחידות לשנת 2019

ב. תקציב 2020

תקציב המשכי של משרד הכלכלה והתעשייה כולל תקציבי קורונה בשנת 2020 עמד על כ-6.1 מיליארד ₪ (כולל הרשות לחדשנות).

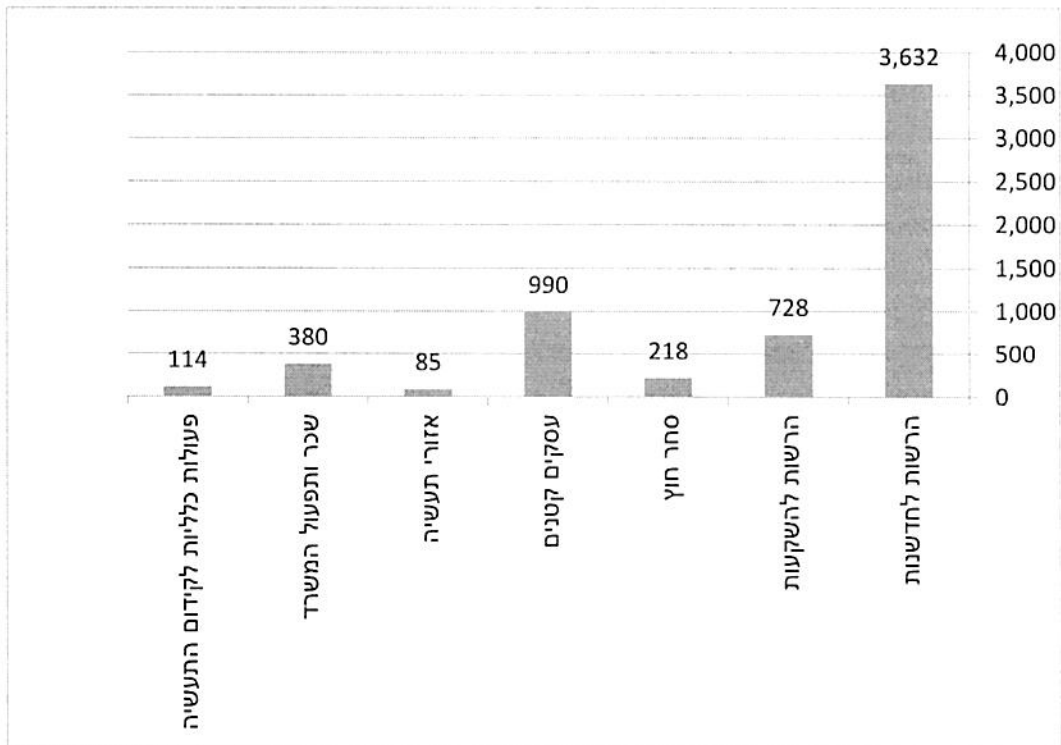
טרם אושר תקציב לשנת 2021.

חלוקת תקציב המשרד לשנת 2020 במיליוני ₪:

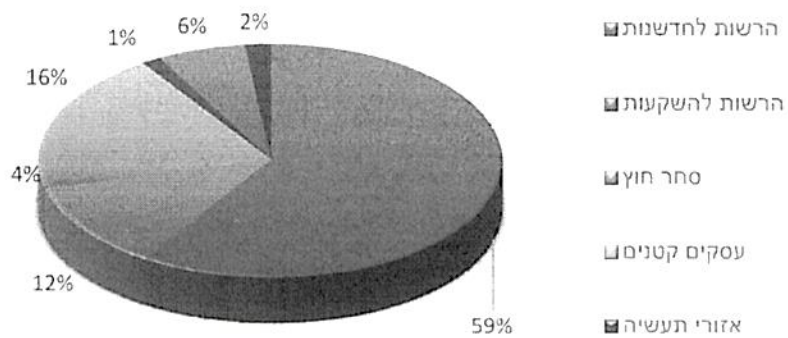
סה"כ	תקציב הרשאה	תקציב מזומן	
3,632	3,086	546	לשכת המדע"ר והרשות לחדשנות
728	728	0	רשות ההשקעות
218	104	114	סחר חוץ
990	590	400	עסקים קטנים
85	85	0	אזורי תעשייה
380	0	380	שכר ותפעול המשרד
114	54	60	פעולות כלליות לקידום התעשייה (מנהל תקינה, תקינה ישראלית, מכון היהלומים, הסמכת מעבדות, מלאי חירום מנהל תעשיות וכד')
6,147	4,647	1,500	סה"כ

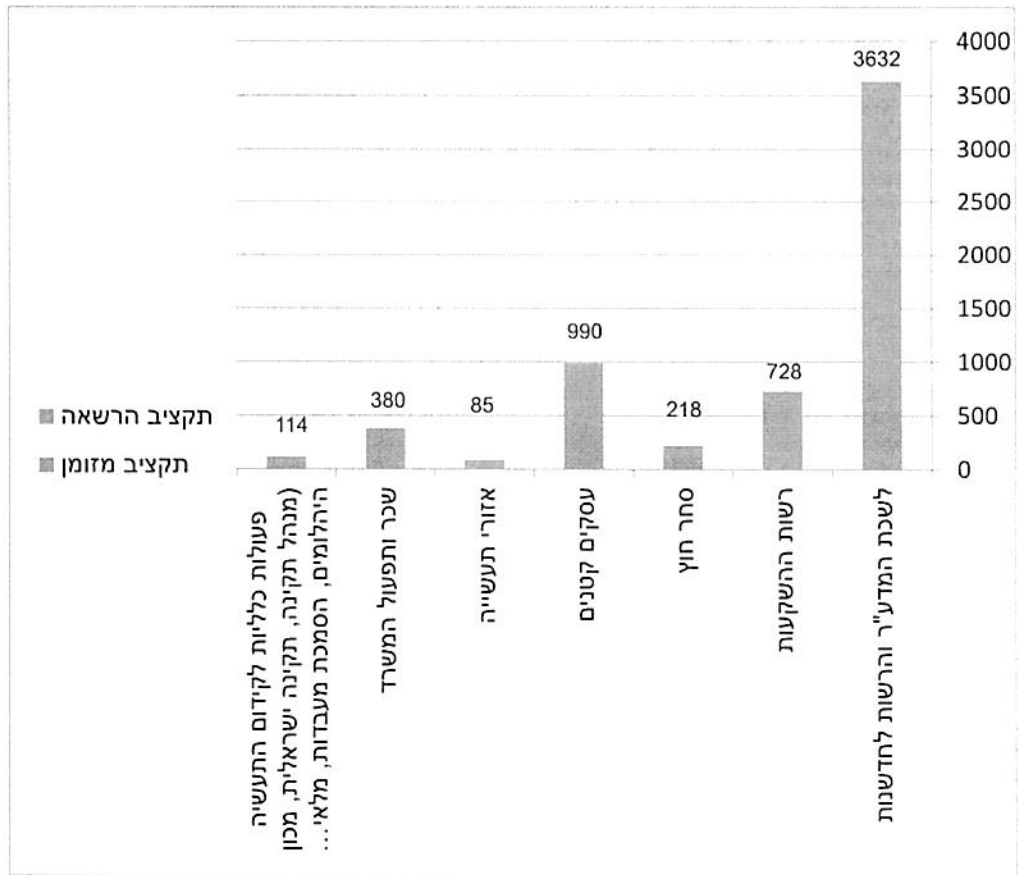

התפלגות תקציב המשרד לפי יחידות לשנת 2020 :

התפלגות תקציב המשרד לפי יחידות לשנת 2020

יחידות מטה

מינהל ומשאבי אנוש

ראש היחידה - רועי פישר

אודות

מינהל ומשאבי אנוש, מופקד על תפעול המשרד בכל התחומים והסוגיות המקיימות זיקה לטיפול בהון האנושי של המשרד – עובדיו וגמלאיו.

בבסיס פעילותו ניצבת הנחת היסוד, לפיה המשאב האנושי הוא המשאב החשוב ביותר לארגון. לפיכך, טיפול נאות בעובדים הינו תנאי הכרחי לבצוע איכותי של משימות הארגון.

האגף פועל במסגרת המדיניות וההוראות הקיימות בתקנון שירות המדינה, הוראות נציב שירות המדינה, תקנות כספים ומשק (תכ"מ), הוראות החשב הכללי ונהלי המשרד.

מטרות ותפקידים

מטרתו הראשית של מינהל ומשאבי אנוש, הינה לאפשר ליחידות המשרד לבצע את מטלותיהן, על ידי מתן שירותים תומכים ותוך מחויבות לשיפור השירות.

המינהל מעניק את השירותים הבאים: ניהול כוח אדם, פיתוח מקצועי ואישי, ייעול וטיוב תהליכי עבודה, תגמול עובדים על-פי הישגים, ניהול סביבת העבודה הפיזית, טיפול ברווחה אישית ומתן מענה לצרכי ביטחון.

בין תפקידיו המרכזיים:

- הקצאת כ"א מתאים ליחידות המשרד - כמותית ואיכותית (בכפוף לסדרי עדיפות של הנהלת המשרד).
- קביעת נהלי עבודה מסודרים ותקינים במשרד, לשם העלאת התפוקה ואיכות העבודה ביחידות.
- עידוד טיפוחם המקצועי של העובדים באמצעים שונים ומגוונים, לרבות הדרכות והכשרות, בהתאם לצרכי המשרד.
- הסדרת סביבת עבודה פיזית מתאימה, לצד רמת אבטחה נאותה – לעובדים ולפעילות שבאחריות המשרד.
- טיפול ברווחתם האישית של עובדי המשרד.
- ניהול וועדת המכרזים ואישור הליכי התקשרויות לרכישת טובין ושירותים, באמצעות מכרזים או בפטור ממכרזים.
- ניהול ועדות תמיכות ליחידות שונות במשרד.

תחומי פעילות ואחריות

מינהל ומשאבי אנוש אמון על כלל הסוגיות הקשורות באמרכלות וכוח האדם של המשרד, לרבות ענייני עובדים, תקציב ארגוני וכוח אדם, משאבים חומריים, נכסים, בינוי ותחבורה, משק ואפסנאות, ביטחון, הדרכה, מערכות מינהל, רשימות וארכיבים.

המינהל נושא באחריות לתפעול המשרד, על יחידותיו השונות, בכל הקשור להיבטים המינהליים וכוח האדם, במסגרת המדיניות וההוראות הקיימות.

בהקשר זה, אחראי הוא להפעלת חוקי שירות המדינה, חוקי העבודה, תקנות והוראות הנוגעים לתחום טיפולו, כמו גם מפקח על ביצועם.

בנוסף, מופקד המינהל על טיפול בתנאי שירות של העובדים, יישום הסכמי עבודה, קביעת נהלי עבודה וייזום פעולות לשיפור תהליכים מינהליים במשרד.

המינהל אף נוטל חלק פעיל ומרכזי בקביעת מדיניות כוח האדם של המשרד, תכנון תחזיות לצרכי כוח אדם, גיוסו, הדרכתו, הפעלתו וקידומו.

בכלל זה, אחראי הוא לעריכת תקן המשרד, לרבות שינויים במבנה היחידות, הגדרת מערכת התפקידים, שינוי דרגות, דרוגים וכו'.

אתגרים מרכזיים לשנה הקרובה

1. עיצוב "הנורמלי החדש" – חיים תעסוקתיים בצל הקורונה:

✓ שינוי נהלי עבודה והגדרת משימות, מיפוי נושאים וסיווג עובדים ל"עבודה מהבית"

✓ "חנות למידה" כאלטרנטיבה להשתתפות בקורסים וימי עיון

✓ הטמעת פלטפורמת עבודה חדשה – פגישות ZOOM

✓ התאמות חללי עבודה בהתאם להגבלות שהייה במרחבים סגורים

2. פרויקטים מחשוביים - הטמעה ושיפורים טכנולוגיים:

✓ הטמעת מחולל דוחות לתיק הדיגיטלי לעובד

✓ מעבר לטפסי דיווח מקוונים בתחומי שכר עידוד ורשומות

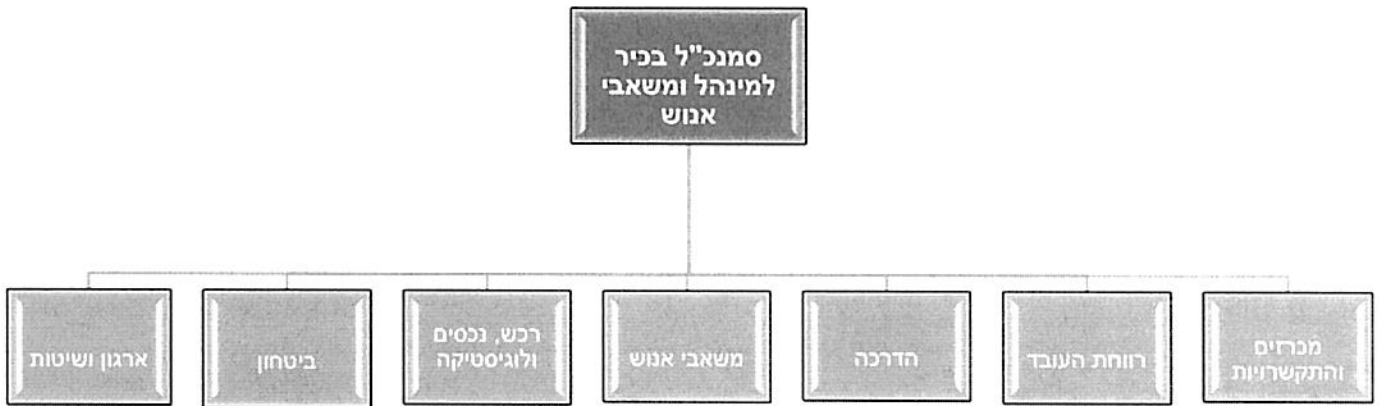
✓ הנגשת התיק הדיגיטלי לעובדי המשרד

3. המשך יישום הרפורמה בניהול המשאב האנושי, לרבות מתווה אצילת סמכויות בתחום התקן.
4. עריכת שינויים ארגוניים ביחידות מרכזיות: מינהל כחול לבן, יחידת השירות, מסחר ושירותים
5. אבטחת שר הכלכלה והתעשייה, אבטחת עובדי המשרד ומתקניו ובכללם בני משפחה, אבטחת מידע וסייבר בהתאם לתקן ISO 27001 ואבטחת פעילויות בארץ ובחו"ל.
6. ביצוע בדיקות ארגוניות לצד שינויים ארגוניים ביחידות מוגדרות במשרד, בהתאם לתכנית העבודה.
7. עדכון שיטות שכר עידוד קיימות, אישור הקמת שיטות שכר עידוד חדשות והתאמת שיטות.
8. בניית תכנית עבודה המבוססת על סקרי הדרכה, המסייעת בטיפול בעלי כישורי הליבה ומקסום פוטנציאל העובדים, לצד הטמעת תהליך הערכת אפקטיביות ההדרכה במשרד.
9. תפעול לוגיסטי של כלל דיורי המשרד בפריסה ארצית, התאמת דיורי המשרד לצרכים המשתנים של היחידות השונות, ניהול הרכש המשרדי, ניהול מצבת הרכב, רכבי איגום ורכבים צמודים.
10. ביצוע מדיניות דיור אחוד, דיגיטציה בעולם הרכש, פרויקט מיפוי ביטוחים לנכסי המשרד, התייעלות אנרגטית ועיצוב מחדש חללי עבודה משותפים.
11. קיום פעולות ושירותים לעובדי המשרד ולגמלאיו, תוך שיפור רווחתם האישית.
12. ניהול וייעול תהליכי עבודה של ועדת המכרזים המשרדית לרכישת טובין ושירותים.

מבנה ארגוני פונקציונלי

חשבות

ראש היחידה - ערן גיל

סגנית – עופרה ליברמן

סגנית – קרן קרדשוב

אודות

חשב המשרד הוא מנהל הכספים של המשרד ואחראי על ביצוע התקציב באופן מיטבי ובהתאם להוראות החוק, לנהלים ולהנחיות החשב הכללי. מטרת היחידה הינה לסייע לכל יחידות המשרד לבצע את מטלותיהם בהיבטים הכספיים, התקציביים והחשבתיים.

יעדי החשבות ותפקידיה

יעודה של חשבות המשרד הינו ניהול כספי המשרד באופן מיטבי, שמירה על נכסי המשרד תוך שמירה על העקרונות הבאים:

- א. פעילות המשרד מבוצעת בהתאם לחוק התקציב, חוק נכסי המדינה, חוק חובת המכרזים והתקנות שהותקנו מכוחו, הוראות התכ"ס והתקש"ר.
- ב. מינהל ציבורי תקין
- ג. מתן שוויון הזדמנויות לכלל הספקים הפוטנציאליים
- ד. שקיפות
- ה. יעילות כלכלית
- ו. עמידה בהנחיות המקצועיות שנקבעו בחקיקה ובנהלי העבודה של גופי המטה

1. הסמכות להתחייב בשם המדינה

חוק נכסי המדינה (התשי"א- 1951) קובע כי תנאי לתוקפה של התחייבות כספית בשם המדינה הינה אישורה ע"י שני גורמים במצטבר:

- גורם מקצועי – מנכ"ל, סמנכ"ל, מנהל אגף בכיר
- גורם חשבתי – חשב, ס' חשב, גזבר וכדומה

כל אחד מגורמים אלה רשאי לאשר התחייבויות בסכום שאינו עולה על הסכום אשר הוגדר עבורו במסגרת החלטת ועדת שרים לעניין הסמכות להתחייב בשם המדינה.

כל האמור לעיל בנוגע לסמכות להתחייב בשם המדינה תקף גם לגבי מתן התחייבות כספית בנושא תמיכות (מעבר לתקפותו לגבי נושא הרכש). לפיכך, **כל הודעה לגורם כלשהו, אשר מהווה התחייבות להענקת תמיכה מתקציב משרד הכלכלה והתעשייה (לרבות תמיכה שהענקתה מותנית בתנאים כלשהם), כפופה לאישור וחתימה מראש ע"י מורשי החתימה של המשרד.**

2. מחלקת התקשרויות – אמונה על בדיקת ואישור כל התקשרות שמבוצעת במשרד הן במסלול רכש והן במסלולי התמיכות.

3. מחלקת תשלומים – אמונה על בדיקת ואישור כל תשלום שמבוצע במשרד הן במסלול הרכש והן במסלולי התמיכות השונים.
4. מחלקת שכר – אמונה על ביצוע תשלומי השכר לעובדי המשרד בארץ מדי חודש בחודשו (תשלום שכר השליחים והעובדים המקומיים בחו"ל מבוצע ע"י משרד החוץ).
5. מחלקת חשבונאות ודיווח – אמונה על כל הנהלת החשבונות במשרד, טיפול בחשבונות הבנק וכן אחראית על הדיווחים החשבונאיים השונים ששיאם הוא הכנת הדוח הכספי השנתי של המשרד.
6. מחלקת הכנסות וגבייה - בהתאם להוראות מנכ"ל 1.11 בנושא גביית חובות, הוקמה יחידת גבייה בחשבונות שמטרתה לסייע למשרד לגבות את חובות החברות וחובות של גופים אחרים ליחידות המשרד, לרבות חובות העבר בהתאם למסגרת החוקית הרלוונטית. להלן סוגי החובות השונים כלפי יחידות מקצועיות במשרד: החזרי מענקים, תמלוגים, אגרות, עיצומים כספיים, קנסות מינהליים וכו'.

משימות נוספות של החשבונות

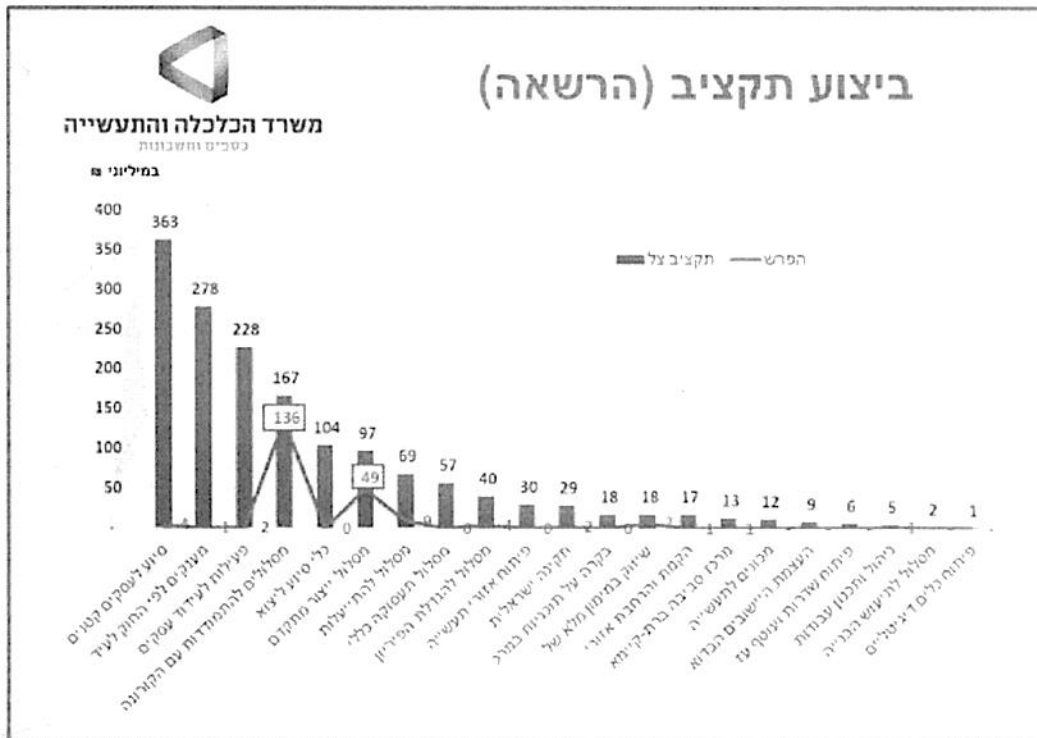
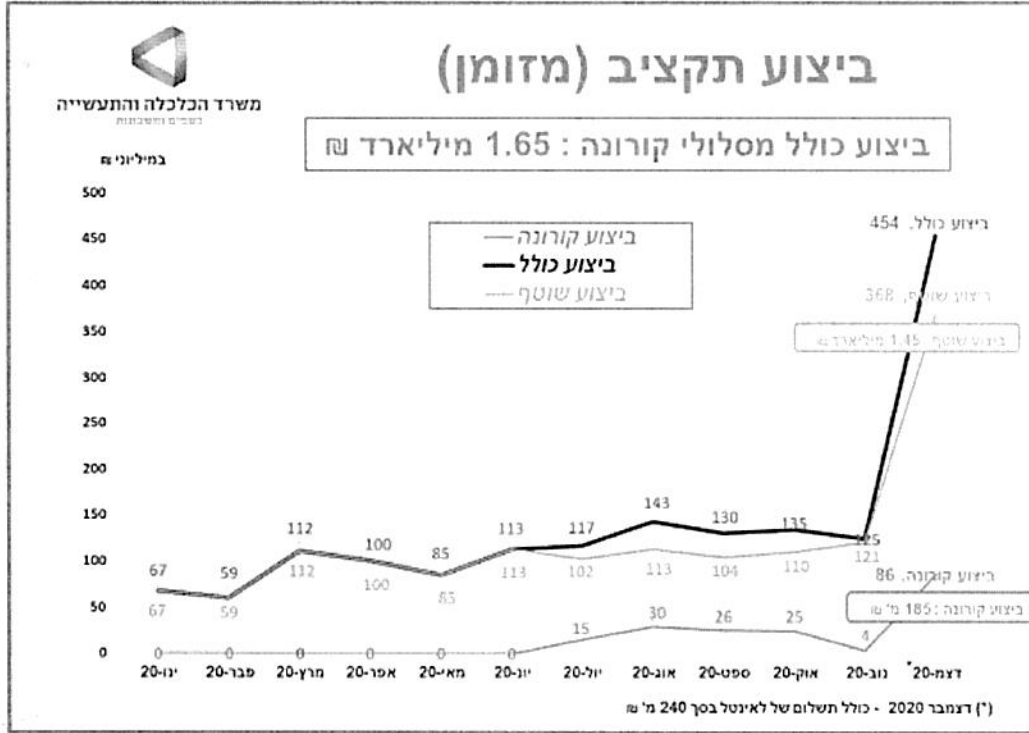
1. חברות והשתתפות בכל ועדות המכרזים, תמיכות, נסיעות לחו"ל, חסויות.
2. חברות בכל ועדות כלי הסיוע הקיימות במשרד (רשות השקעות, מינהל סחר חוץ, סוכנות לעסקים קטנים ובינוניים, מינהל אזורי פיתוח תעשייה).
3. חברות בוועדות המכסות.
4. בדיקה ואישור נוסחי המכרזים בדגש על הפן הכלכלי והכספי.
5. חברות בוועדה לתיקון ליקויים.
6. חברות בפורום תכניות עבודה משרדיות.
7. יצירת ממשקי עבודה עם מטה החשב הכללי (אישור פשרות, מחיקת חובות, ועדת פטור עליונה ועוד).

פעילות חשבונתית - נתונים כמותיים

מס' מקבלי שכר:	כ-650
מס' הזמנות וחוזים (משרד ראשי):	כ-1,000
מס' תמיכות (משרד ראשי):	כ-1,500
מס' תשלומים:	כ-12,000

ביצוע תקציב 2020

לשכה משפטית

ראשת היחידה - איילת זלדין, עו"ד

אודות

הלשכה המשפטית היא יחידת מטה אשר תפקידה לייעץ ולהנחות את הנהלת ויחידות המשרד בהיבטים המשפטיים של פעולותיהם. בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 9.10000 (היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה), תפקיד היועץ המשפטי למשרדי הממשלה הוא לייעץ ולהנחות את כלל גורמי המשרד בהיבטים המשפטיים של פעולתם. במסגרת זו עליו, בין השאר, לסייע ולהעמיד לרשות המשרד את הכלים והאמצעים המשפטיים הדרושים ליישום מדיניות המשרד. במילוי תפקידו זה, עליו לשמש גם "שומר סף", כדי להבטיח כי פעילות המשרד ונושאי המשרה בו תתבצע על-פי הדין וכללי המינהל התקין. ככלל, על היועץ המשפטי למשרד לפעול לשם קיומו וחיזוקו של שלטון החוק. כאמור בהנחייה חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד ממשלתי בשאלה משפטית קובעת, מבחינתם של כלל גורמי המשרד, את המצב המשפטי הקיים לגביה, וזאת כל עוד לא נפסק אחרת ע"י בימ"ש המוסמך לעניין.

תפקידים

הלשכה המשפטית מלווה את כלל פעילות המשרד ומסייעת להגשמת מדיניות המשרד ובין היתר מטפלת בנושאים הבאים: חקיקה ראשית ומשנית, עתירות המוגשות כנגד המשרד ועל ידו, מכרזים והסכמים, הוראות מנכ"ל, מינויים, החלטות ממשלה, ליווי ועדות משרדיות ובינמשרדיות, השתתפות בוועדות הכנסת ובישיבות הממשלה.

מבנה ארגוני

הלשכה המשפטית מונה 27 משפטנים: יועצת משפטית, משנה ליועצת המשפטית, סגנית בכירה, שישה ממונים ו-18 עוזרים ראשיים. בנוסף, יש צוות מנהלי ובו 4 עובדות וכן מתמחה ו-3 סטודנטים.

ללשכה מבנה ארגוני ובו חלוקה לצוותים, בהתאם לתחומי הטיפול השונים, מקצועית ומשפטית. הצוותים הם:

- א. התחום הבינלאומי; ליווי משפטי של מינהל סחר חוץ, הסכמים בינ"ל, מינהל היבוא, הממונה על חוקיות היבוא, היטלי סחר, ועדת מכסות ופיקוח על היצוא.
- ב. תחום השקעות ופיתוח; ליווי משפטי של פעילות הרשות להשקעות - מסלול המענקים ומסלולי התעסוקה, ועדת ההשגה לפי החוק לעידוד השקעות הון, מינהל אזורי תעשייה, הרשפי"ת, המדען הראשי.

- ג. תחום עסקים קטנים ובינוניים; ליווי משפטי של הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים. ליווי זה כולל, בין היתר ליווי משפטי במכרזים, חוזים, חקיקה, החלטות ממשלה, הוראות מנכ"ל וכיובי הקשורים לפעילות הסוכנות.
- ד. תחום מטה; ליווי משפטי של יחידות המטה במשרד, משק לשעת חירום, מטה כחול לבן, הממונה על חופש המידע והועדות המשרדיות לרבות תמיכות, חסויות, נסיעות, מתנות, מכרזים, עני"א ועוד. יעוץ משפטי בנושא עובדים (מינהלי ומשמעתי) ובנושאים מנהליים שונים.
- ה. תחום אסדרה ואכיפה; ליווי משפטי של מינהל תקינה ומינהל יהלומים, פיקוח על מחירים, צעצועים מסוכנים, מינהל אכיפה ומדידה (למעט בכל הנוגע לאכיפה הפלילית), מינהל תעשיות וסביבה.
- ו. התביעה הפלילית; ליווי משפטי של מינהל אכיפה ומדידה, מינהל תקינה ומינהל יהלומים בכל הנוגע לאכיפה הפלילית ואכיפת האיסור על הלבנת הון לגבי סוחר באבנים יקרות.

אגף בכיר לאסטרטגיה ותכנון מדיניות

ראשת היחידה - מיכל פינק

ייעוד האגף

אגף אסטרטגיה ותכנון מדיניות אמון על גיבוש המדיניות המשרדית ועל תהליכי התכנון בשיתוף יחידות משרד הכלכלה והתעשייה, תוך ייזום וסנכרון מהלכים חוצי משרד, באופן העולה בקנה אחד עם מטרות המשרד ויעדיו. כמו כן, באחריות האגף לספק נתונים ומידע בסוגיות שונות העומדות על הפרק ולעסוק במחקר כלכלי סביב תחומי האחריות המשרדיים. הקמתו ושילובו בשדרת המטה נועדה לאפשר ניהול אפקטיבי ולחזק את יכולות המדיניות של ההנהלה, ובכלל זה יכולות התכנון, המעקב והבקרה, ההערכה, הסנכרון וקבלת החלטות מבוססות נתונים. האגף פועל לצד הגופים המקצועיים במשרד והוא מהווה פונקציית מטה אשר אינה עוסקת בביצוע.

תפקידי האגף הנם:

- התוויית קווי המדיניות, המטרות והיעדים של המשרד בהתאם לדגשי השר, המנכ"ל וההנהלה הבכירה וכמענה לתמונת המצב המשקית.
- גיבוש אסטרטגיה אחודה וסנכרון בין כלל יחידות המשרד לטובת השגת יעדיו.
- ייזום תכניות לקידום הכלכלה והמשק ופיתוח מסלולים וכלי מדיניות אופרטיביים ליישומה.
- ניהול מערך התכנון המשרדי ומעקב אחר הביצוע בחתירה לעמידה ביעדים.
- הבאה ליישום מיטבי של הרגולציה בתחום אחריות המשרד במטרה ותוך איזו עידוד הצמיחה המשקית.
- ליווי מקצועי להנהלת המשרד בגיבוש צעדי מדיניות והטמעה בהחלטות ממשלה.
- בניית תשתית מחקרית התומכת בתהליך קבלת החלטות מבוסס נתונים ומעקב אחרי מגמות אסטרטגיות בארץ ובחו"ל.
- איסוף, שימור וניהול הידע המשרדי.

הייעוד: מדיניות מיטבית לטובת עשייה קוהרנטית

עיקרי תכנית העבודה האגפית

להלן תמצית הפעולות ותחומי האחריות של האגף:

1. ניהול תהליכי תכנון אסטרטגי ארוך-טווח

האגף מקדם תהליכי תכנון מדיניות חוצי משרד וממשלה, הן בהיבטים כלכליים-חברתיים שמתווים השר והמנכ"ל (Top down), והן באמצעות ייזום ותכלול של תהליכי תכנון אסטרטגי בנושאי מדיניות העולים מתהליכי הערכת מצב ומהעבודה השוטפת בשיתוף יחידות המשרד (Bottom up).

בין נושאי התכנון האסטרטגיים שטופלו או שמצויים בטיפול באגף לאחרונה: מסמך מדיניות להטמעת חל"ת גמיש ("המודל הגרמני"), גיבוש תכנית לכלי סיוע משרדיים סביב חזרה לפעילות ממשבר הקורונה והתמודדות עם משבר האבטלה תוך הטמעת פתרונות לבעיות עומק של המשק כגון פערי הפריץ; גיבוש ויישום אסטרטגיה לפיתוח כלכלי של ענפי המסחר והשירותים באמצעות ועדה ממשלתית מלווה בהובלת משרדנו וליווי הקמת מינהל חדש למסחר ושירותים; יצירת קלאסטרים אזוריים לפיתוח כלכלי אזורי בצפון ובדרום, השתתפות בגיבוש תכניות החומש הממשלתיות השונות לפיתוח כלכלי לאוכלוסיות ותכלול עבודת יחידות המשרד בכל תכנית, והשתתפות בגיבוש תחזית כלכלית לתעסוקה ותעשייה במסגרת התכנית האסטרטגית 2040 של מינהל התכנון.

התכניות השונות מבוססות בין היתר על מחקרים מעמיקים, צוותי חשיבה נושאים עם בעלי העניין ומהלכים ייעודיים לזיהוי האתגרים וההזדמנויות בכל מהלך במטרה להבשיל לכדי כיווני פעולה אופרטיביים ומדדי תוצאה משקיים.

להלן דוגמאות לתהליכים אסטרטגיים משמעותיים אשר אופיינו והתחוללו ביוזמת וטיפול האגף :

- תכנית אסטרטגית לפיתוח הצפון - בהמשך לעבודת ניתוח מקיפה שהוביל אגף אסטרטגיה ותכנון מדיניות, במסגרת הערכת מצב כלכלית – חברתית של המשרד נמצא אזור הצפון כחלש ביותר בארץ בהיבטי תעסוקה, שכר ועוני ומאופיין בהגירה שלילית מאסיבית של צעירים מהגליל למרכז הארץ. בהסתכלות קדימה ובניתוח התחזיות לעשור הקרוב פערים אלו אף צפויים להתרחב. ממצאים אלו יחד עם שיחות ומפגשי עומק עם גורמים בשטח, הביאו את משרד הכלכלה לרתום את משרד הממשלה השונים ובראשם משרד רה"מ להניע החלטת ממשלה כלכלית-אזורית לשינוי המגמות.

מטרת התכנית הייתה יצירת מקומות עבודה איכותיים בשכר ראוי על ידי ייסוד מנועי צמיחה מחוללי שינוי המבוססים על תחרותיות אזורית ברמה הגלובאלית וחילחול הצמיחה למגוון האוכלוסיות בצפון הארץ.

התכנית היוותה עוגן מקצועי לייסוד החלטת הממשלה 2262 לפיתוח הצפון ועסקה בגיבוש מנועי צמיחה ארוכי טווח כגון שידרוג יכולות התעשייה והקמת תשתיות לפיתוח תחום הייצור המתקדם, אשכולות תעשייתיים, אינטגרציה בין כלכלה ערבית ליהודית ועסקים קטנים ובינוניים. בנוסף פרויקטים מחוללי שינוי אזוריים, שצפויים להוביל לקפיצת מדרגה אזורית כגון: מעבר המשי"אות הצה"ליים צפונה, הקמה של שדה תעופה בינלאומי, שידרוג תשתיות תחבורה ועוד.

- תכנית אסטרטגית לייצור מתקדם בתעשייה - אגף אסטרטגיה ותכנון מדיניות ערך עבודה אסטרטגית מעמיקה לטובת גיבוש תכנית להטמעת ייצור מתקדם (industry 4.0) בתעשייה הישראלית. התכנית נועדה לנצל את ההזדמנויות שמציבה המהפכה התעשייתית הרביעית לחיזוק וצמיחה של התעשייה מוטת הייצור, ושיפור כושר תחרותה באמצעות תמיכה בהטמעת טכנולוגיות ייצור מתקדמות. התכנית התמקדה בארבעה נושאי ליבה עיקריים: תשתיות וידע, הטמעת כלי הסיוע הניתנים למפעל בהיבטי מימון, ליווי וייעוץ ומיתוג התעשייה וקידום ההון אנושי. כאשר לכל נושא גובשו כלים ותשתיות לתמיכה הן בראייה משקית ארוכת טווח והן ברמת פיתוח מסלולי סיוע למפעל הבודד. במסגרת יישום התכנית האסטרטגית גובשו כלי תמיכה וסיוע שהועברו לביצוע ביחידות המקצועיות במשרד. המשרד כבר פעל למימוש מרבית מההמלצות ודגש משמעותי יינתן להמשך יישומה בשנים הקרובות. כך למשל החלה פעילות המכון ליצור מתקדם באזור הצפון אשר נכלל בהמלצות הדוח (ע"י מינהל תעשיות), הותנעה תכנית תמריצים לעידוד שילוב טכנולוגיות יצור מתקדם בכל הארץ (באמצעות הרשות להשקעות ולפיתוח הכלכלה) ועוד.

- קידום תעשיית הפודטק בגליל - בהמשך להחלטת ממשלה לפיתוח הצפון, ובמסגרת ההחלטה לקידום קריית שמונה, שילב אגף אסטרטגיה ותכנון מדיניות תכנית לפיתוח תחום הפודטק כענף כלכלי מוביל בגליל המזרחי, זאת תוך הנחת תשתיות בדמות מספר מיזמים, תכניות וכלים, במטרה ליצור מארג קשרים חדשני וייחודי שיאפשר פיתוח וקידום של תחום הפודטק על כל שלביו ומרכיביו. בין היתר:

א. הקמת מכון למחקר וחדשנות במזון באזור קריית שמונה כך שיהיה חלק מהאקו-סיסט המתפתח באזור.

ב. ייזום פרויקט ייחודי וחדשני לתמיכה ביזמים ותעשיינים קטנים בתחום הפודטק באמצעות הקמת מתחם מיקרו תעשייה כתשתית ייצורית.

ג. מתן תיעודף להשקעות בתחום הפודטק באזור קריית שמונה באמצעות חלק מכלי הסיוע המרכזיים של משרד הכלכלה והתעשייה, כגון: הקצאת קרקע בפטור ממכרז, השקעות הון, מסלול תעסוקה בשכר גבוה, וכד'.

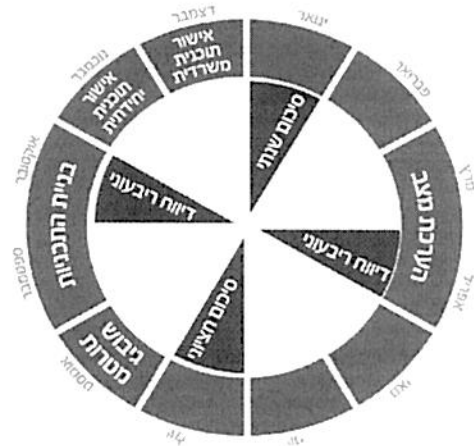
ד. הקמת קהילת חדשנות וידע בתחום הפודטק.

כלים אלו צפויים לתמוך בביסוס אקו-סיסטם אטרקטיבי לתחום החדשנות במזון באזור קריית שמונה ולצמיחה כלכלית של אזור הגליל כולו. הצעדים האמורים שולבו בתכניות העבודה של יחידות המשרד אשר פועלות ליישומן ברמה האופרטיבית. אגף אסטרטגיה ממשיך ללוות ולסנכרן הפעילויות ופיתוח האזור.

▪ קידום כלכלי של ענפי המסחר והשירותים - ענפי המסחר והשירותים מהווים נתח משמעותי מכלכלת ישראל, כ-60% מהתוצר העסקי ומהעובדים במגזר העסקי. ענפים אלו מגוונים וכוללים הן את ענפי המסחר הקמעונאי, סיטוני, שילוח ובלדרות והן את ענפי השירותים המקצועיים והבלתי מקצועיים. חלק ניכר מענפים אלו הינם ענפים אשר באופן טבעי מוטים יותר לשוק המקומי, חשופים פחות לסחר בינלאומי ונוטים להיות בעלי פרוץ נמוך יחסית לענפי תעשייה. גם בהשוואה בינלאומית, פערי הפריון בענפים אלו גבוהים מאשר הפערים הקיימים בענפים אחרים. קידום כלכלי של ענפי המסחר והשירותים לא זכה להתייחסות ממשלתית ישירה בשנים האחרונות. לפיכך, יזם האגף מינוי ועדה ציבורית לקידום כלכלי של ענפי המסחר והשירותים, לטובת גיבוש המלצות לתכנית לקידום כלכלי של ענפים אלה תוך הפחתת פערי הפריון בהם. בראשות הוועדה עומדים במשותף מיכל פינק סמנכ"ל אסטרטגיה ותכנון מדיניות ופרופ' צבי אקשטיין דיקן ביה"ס לכלכלה במרכז הבינתחומי ויו"ר מכון אהרן. במסגרת עבודתה, מתמקדת הוועדה בשלושה תחומי פעולה מרכזיים לבחינת פערי הפריון בענפי המסחר והשירותים: הגברת תחרות וטיוב רגולציה, השקעות בהון פיזי, טכנולוגי ועידוד חדשנות, ותחום הון אנושי. לצד ההמלצות בתחומי הפעולה כאמור, מדגישה הוועדה את הצורך בישום המלצה באשר להתאמת פעילות משרד הכלכלה והתעשייה לקידום כלכלי של ענפי המסחר והשירותים באופן שישקף את תרומתם ההולכת וגדלה בתעסוקה ובתוצר העסקי. הוועדה פרסמה בחודש דצמבר 2020 דוח ביניים עם תמצית המלצותיה, וקיימה שולחן עגול רחב משתתפים לדיון בהמלצות. בימים אלה מצויה הוועדה בשלבים מתקדמים לכתיבת דוח הוועדה המלא שיוגש לשר הכלכלה הנכנס.

2. ניהול תהליכי תכנון משרדיים: תכניות עבודה ותהליכים חוצי משרד

האגף אחראי על תהליכי התכנון המשרדיים, וביניהם ניהול תהליך גיבוש תכניות העבודה של כלל יחידות המשרד, וריכוז תהליכי מדיניות ותכנון כלל משרדיים. כחלק מיישום חשיבה תוצאתית במשרד, פועל האגף להטמעת תהליך התכנון במסגרת מעגל התכנון הממשלתי וליצירת מערך תכנון מוסדר מכוון תוצאות, מסונכרן ומקיף של מדיניות המשרד הבאה לידי ביטוי במטרות ויעדי המשרד ובמדדי התוצאה המלווים אותם. מעגל התכנון הממשלתי כולל את הרצף הבא:

המשרד מתנהל במעגל תכנון מוסדר לפיו מוגשות ומאושרות תכניות עבודה ומבוצע עליהן מעקב ובקרה באופן שוטף על ידי אגף אסטרטגיה ותכנון מדיניות וועדת ההיגוי לתכניות עבודה, בראשות מנכ"ל המשרד. תכנון וניהול תכניות העבודה נעשה באמצעות מערכת תמ"ר (תכנון ממשלתי רוחבי) שפותחה על ידי האגף (בשיתוף אגף מערכות מידע), ואומצה על ידי משרד רה"מ והתקשוב הממשלתי לשימוש על ידי כל משרדי הממשלה.

בעקבות פעילות זו, התחזקו תהליכי התכנון והבקרה במשרד ובאגפים השונים באופן משמעותי. התקדמות זו יצרה קוהרנטיות בתכנון ובקיומם של הליכי מעקב ובקרה המהווים חלק מרכזי בתהליך העבודה המשרדי ומקשרים בין תכנון, עשייה, פתרון בעיות ולמידה. במסגרת התהליך מבוצעת מדידה תוצאתית לאגפי המשרד השונים ונוצרה הלימה בין רמת-הצלחה לרמת-תגמול העובדים, באמצעות קישור נתוני הביצוע של תכניות העבודה ביחידות למערך התגמול-תמרוץ.

בנוסף לניהול תהליך תכניות העבודה, מוביל האגף תהליכי תכנון כלל משרדיים, הנעשים הן כחלק ממעגל התכנון, והן אד-הוק לצורך מתן מענה לסוגיה קונקרטית.

האגף מפתח כלי מדידה ומוביל תהליכי שיתוף ציבור. האגף מקדם הכנסת טכנולוגיות שישפרו את התנהלות המשרד הן ברמה הפנים משרדית והן מול הלקוחות כגון מערכת למיפוי כלי המשרד- "שער אחד לכלכלה" אשר מהווה ריכוז של שירותי המשרד ללקוחותיו השונים תוך תפיסה מכוונת לקוח, מערכת לניהול ידע ועוד.

3. מחקר כלכלי וגיבוש המלצות מדיניות מבוססות על כלים מקצועיים

כחלק אינטגרלי מפעילות האגף לליווי מקצועי להנהלת המשרד וליחידות סביב יישום המדיניות המשרדית, עוסק האגף בבחינות כלכליות ובדיקות איכותניות וממליץ על צעדים למימוש המדיניות תוך התוויית חלופות מבוססות ניתוחי עומק כלכליים ובחינות היתכנות.

בין העבודות המבוצעות בימים אלו על ידי האגף ניתן למנות את הסוגיות הבאות: הערכת מצב אסטרטגית נרחבת לתחילת קדנציה, בחינה בנושא מסלול להקמת תשתיות ייצור, חיבור בין סטארטפים לתעשייה, מחקרים ובחינות בנושא יוקר המחייב בישראל, השפעת הקורונה על מאפייני העבודה מרוחק במשק הישראלי ועוד.

האגף מלווה את מקבלי ההחלטות במשרד באמצעות סט יכולות ונתונים המאפשרים הבנה מעמיקה אודות פערי המחירים בישראל ומקורותיהם, בין היתר על שולחנו: פרסום חודשי של מחירי סל מוצרים נבחר שגובש בשיתוף הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מעקב אחר רמת המחירים של מוצרי טואלטיקה, בחינת סקר הון אנושי בתעשייה שפורסם בשיתוף התאחדות התעשיינים והצביע על חוסרים משמעותיים במקצועות מרכזיים בענפי התעשייה, אומדנים כלכליים של צעדי מדיניות שונים, ניתוחי עומק לסוגיית פיריון העבודה ועוד.

▪ פיתוח **חשיבה אסטרטגית לחשיבה רחבה והוליסטית** על תחום החדשנות, מעבר למו"פ. באופן מסורתי המדיניות הממשלתית עסקה בקידום קידום מו"פ המתייחס לתמיכה ממשלתית ביצירה של פיתוחים טכנולוגיים חדשניים. לעומת זאת, קידום הטמעת טכנולוגיות מתייחס לתמיכה הממשלתית בהכנסה לשימוש של פיתוחים טכנולוגיים במשק המקומי. כמו כן ישנה חדשנות שאינה טכנולוגית שגם לה תפקיד גובר בקידום הפיריון. זאת בהמשך לחידוד החשיבות של תחום זה ע"י OECD בשנים האחרונות, כמפתח לקידום הפיריון. פרויקטים לדוגמא בהקשר זה:

- בחינת שילוב של טכנולוגיות **פורצות דרך** של סטארטאפים ישראלים בסקטורים מסורתיים יותר. במסגרת זאת, מיקוד המאמץ הראשוני הוא בהטמעה של סטארטאפים חדשניים בתחום תהליכי הייצור (Industry 4.0) בתעשייה היצרנית כפיילוט שייתכן ויורחב לתחומים נוספים.
- דו"ח לבחינה של רמת הטמעת טכנולוגיות במגזר העסקי בישראל בהשוואה בינ"ל. זאת בהתבסס על סקר ראשון מסוגו בישראל שיפורסם על ידי למ"ס בשנת 2021

הפחתת יוקר המחיה - רמת המחירים בישראל גבוהה בכ-20% בהשוואה למדינות מפותחות אחרות ונמצאת במגמת עליה בשנים האחרונות. הגורם המרכזי ליוקר המחיה בישראל נובע מכלכלת אי, המאופיינת בשווקים רבים ברמת תחרות נמוכה ובריכוזיות גבוהה. כך, לדוגמה בשוקי המזון והטואלטיקה שלוש חברות בלבד חולשות על נתח שוק הגבוה מ-70% במרבית קטגוריות הצריכה. האגף פועל באופן שוטף לגיבוש צעדים לטובת הפחתת יוקר המחיה בישראל ע"י עריכת מחקרים מבוססי מסדי נתונים רחבים אודות פערי מחירים בהשוואה בינלאומית של מגוון קטגוריות צריכה. בנוסף, האגף עורך מעקב שוטף אחר רמת המחירים הכללית במשק בדגש על מוצרי צריכה מתכלים ופועל לעידוד צרכנות נבונה באמצעות פרסום סלי מוצרים נבחרים שונים לציבור, **פרסום "סל המוצרים הבסיסי"** - בשיתוף עם הלמ"ס והמועצה לצרכנות. הסל מורכב ממוצרים פופולאריים, מפורסם מדי חודש ומציג את רמות המחירים במוצרים אלו בהשוואה על פני זמן ובהשוואה בין רשתות השיווק השונות. **פרסום "סל מוצרים בריא"** - במטרה להוביל להפחתת מחירי מוצרי צריכה בדגש על מזון בריא, הוביל אגף אסטרטגיה בשיתוף משרד הבריאות והמועצה לצרכנות פרסום סל מוצרים נבחר המורכב מ-64 מוצרי מזון בריאים. הסל פורסם לראשונה בינואר 2021 ופורסם מדי רבעון.

האגף עוקב אחר **עליית מחירי חומרי הגלם בעולם**, בדגש לתחום המזון, התייקרויות הנובעות בעיקרן משיבושים בשרשראות האספקה, לצד היצע מוגבל ביחס לביקושים גוברים. התייקרות

הסחורות עשויה להיות מתורגמת בסופו של דבר לעליית מחירים במוצרי צריכה בישראל, כאשר בימים אלו מתגברים האיתותים בעניין זה מצד היצרנים המקומיים והיבואנים.

מחירי טואלטיקה – סקירות קודמות של אגף אסטרטגיה העלו פערי מחירים משמעותיים במוצרי טואלטיקה נבחרים, רמת המחירים בישראל גבוהה בכ-48% בהשוואה למדינות נבחרות. לטובת טיפול בסוגייה זו פורסם **צו סימון מחירים**¹ באוגוסט 2017 למשך 3 שנים, אשר חייב קמעונאים להציג על גבי שלט מחיר ממוצע בחו"ל, למוצרים בהם הפער לעומת המחיר בישראל הנו גבוה ובלתי הוגן. הצו כלל 7 מוצרים בקטגוריית הגיינה נשית, טיפוח הגוף והיגיינת הפה. [REDACTED]

▪ **הערכת אפקטיביות** – המשרד, בהובלת אגף אסטרטגיה ובשיתוף פעולה עם משרד רוה"מ, מבקש להטמיע הערכת אפקטיביות תכניות התמיכה של המשרד. זאת בכדי להבטיח שתוכניות המשרד נותנות מענה מיטבי למטרות המדיניות הממשלתית אל מול המגזר העסקי. עבודה ראשונה מסוג זה נעשתה בתמיכה בסבסוד קרקע באז"ת שבוצעה על ידי בנק ישראל. [REDACTED]

[REDACTED] 2021.

▪ פיתוח הקשר עם הועדות ב-OECD הרלוונטיות שלהן סינרגיה עם פעילות האגף.

4. תכנון וגיבוש, מעקב ובקרה אחר החלטות ממשלה

האגף אחראי על גיבוש, ריכוז וסנכרון של החלטות ממשלה חוצות משרד הן כאשר משרד הכלכלה הוא המשרד המוביל והן כאשר מדובר בהחלטות ממשלה שיוזם משרד אחר. בנוסף, מרכז האגף את המעקב והבקרה אחר יישום החלטות ממשלה הנוגעות לפעילות המשרד ומוודא הטמעתן בתכנית העבודה המשרדית. האגף ביצע מיפוי של כלל החלטות הממשלה הרלוונטיות למשרד ומבצע מעקב אחר יישומן באופן שיטתי ומובנה הכולל מעקב תקציבי, ניתוח חסמים ועוד. בנוסף, מייצג האגף את המשרד בוועדות היגוי, ומגבש דוחות ביצוע שוטפים של החלטות הממשלה, משתתף בתהליכי עומק חוצי משרד הנוגעים לגיבוש וליישום של החלטות ממשלה.

5. טיוב מדיניות הרגולציה במשרד

האגף מרכז את תהליך הפחתת הנטל הרגולטורי המשרדי ומלווה את יחידות המשרד בהטמעת תהליכי הערכת השפעות רגולציה, בכפוף להחלטת ממשלה בנושא הפחתת הנטל הרגולטורי (החלטה 2118 מיום 14.10.2014 והחלטה 4398 מיום 23.12.2018). תהליכי טיוב הרגולציה נעשים בשני מישורים: הפחתת נטל של רגולציה קיימת והערכת השפעות של רגולציה חדשה (RIA).

• **הפחתת נטל של רגולציה קיימת:** האגף גיבש תכנית חומש (2015-2019) להפחתת הנטל הרגולטורי ע"י יחידות המשרד הרגולטוריות, ופועל ליישומה בקרב היחידות. במסגרת התכנית

1 צו הגנת הצרכן (סימון טובין) (סימון טובין במחיריהם הממוצע במדינות מחוץ לישראל) (הוראת שעה), התשע"ז – 2017. פורסם ברשומות ביום 27.8.17 לתוקף של 3 שנים. הצו עודכן פעמיים ב- 11.2017 וב- 11.2018.

השנתית של שנת 2018 נבחנו רגולציות היצוא הדו-שימושי, שינויים בהוראות רשם האגודות השיתופיות, וניהול סיכונים באכיפה בשווקים. החלטת הממשלה קבעה יעד של הפחתה בשיעור של 25% מעלות הנטל הבירוקרטי של הרגולציות הנבחנות בכל שנה.

- **הערכת השפעות של רגולציה חדשה:** על פי החלטת הממשלה 4398 כל רגולציה חדשה חייבת בביצוע RIA טרם התקנתה. האגף אחראי על ליווי תהליכי ה-RIA ביחידות המשרד בפן המתודולוגי. יחידות בהן התבצעו תהליכי RIA: מינהל תקינה (פרסום צו קבוצות ייבוא), ויחידות בהן מתבצעים תהליכי RIA כיום: מנהל אכיפה ומדידה (בחינת השפעות רגולציה סביב יצירת יחידת אכיפה מרכזית), מינהל סחר חוץ (יצוא דו שימושי) ורשם האגודות השיתופיות. ליווי תהליכי ה-RIA ביחידות כולל, בין היתר, את הגדרת שלבי העבודה, קיום שיח עם בעלי עניין, ניהול סיכונים וביצוע אומדנים כלכליים.

בנוסף, האגף אחראי על ריכוזו של **פורום הרגולטורים המשרדי**, המשמש כפלטפורמה להעברת תכנים רלוונטיים ולהקניית כלי עבודה לשיפור תהליכי קבלת ההחלטות של יחידות המשרד העוסקות ברגולציה. בין הנושאים בהם עסקו מפגשי הפורום בעת האחרונה: שיקולים כלכליים וחברתיים בתכנון והפעלת רגולציה, שימוש בתובנות התנהגותיות בקביעת מדיניות רגולטורית, יישומים דיגיטליים בשימוש רגולטורים, ניהול סיכונים, ועוד.

6. ריכוז הנהלים וההנחיות המשרדיות ושימור ידע

הוראות מנכ"ל מהוות כלי מדיניות מנהליים באמצעותן מפרסם המשרד הנחיות לסיוע לעסקים וללקוחות המשרד באופן שמאפשר מתן שירות והקצאת תקציב משרדי למימוש המטרות והיעדים המשרדיים.

הוראות מנכ"ל:

האגף מתכלל ומלווה מקצועית את כלל יחידות המשרד בגיבוש, תיקון ופרסום הוראות המנכ"ל. התהליך כולל עבודה צמודה עם היחידות המקצועיות ועם הלשכה המשפטית, ליווי היחידות בהתוויית התוכן המקצועי להוראות ובגיבוש של כלי התמיכה סיוע באיתור כשלים אפשריים, תיקון ליקויים בתהליך העבודה, סיוע בניסוחן של ההוראות, תיאום בין כלל הגורמים המקצועיים השותפים לתהליך (בתוך המשרד ומחוצה לו), וריכוז מתחילתו ועד סופו, כולל תיקון מעת לעת, כאשר הדבר נדרש.

ההוראות כוללות מידע והדרכה בכל הנוגע לדרך פעילות המשרד, לאמות המידה על פיהן מפעיל המשרד את מדיניותו וכן לתנאים ולהליכים הנדרשים על מנת לקבל אישורים, רישיונות, מענקים, הטבות או כל שירות אחר הניתן על ידי המשרד.

ההוראות המנכ"ל נגזרות מכוח החלטות ממשלה, דברי חקיקה וסיכומים בין-משרדים. ניתן להבחין בשני סוגים של הוראות: (1) **הוראות המעניקות תמיכה כספית** במטרה להסדיר הטבות, תמיכות ומענקים לדוגמא: כסף חכם (5.10), מסלולי תעסוקה (4.17, 4.18), מסלולי חיזוק התעשייה כגון העלאת הפריזון והטמעת ייצור מתקדם (4.44, 4.54) ועוד. (2) **הוראות המסדירות את הפעילות בסמכות המשרד על ידי רישיונות מכסות או פטורים** לדוגמא: חלוקת מכסות ליבוא של חומרים

הפוגעים בשכבת האוון (2.9), חלוקת מכסות ליבוא מזון ממכס או ממכס מופחת (2.7), הענקת פטור בהתאם לסעיף 2ג2 (2.6).

תפקידו של האגף בגיבוש הוראות מנכ"ל בא לידי ביטוי פעמים רבות גם בגיבוש המדיניות ובכלל זה המודל הכלכלי, הסנכרון עם כלל השותפים, אמות המידה ועוד. כך לדוגמה, הוראת המנכ"ל להקמת מתחם מיקרו תעשייה בתחום הפודטק - מדובר בגיבוש מודל חדשני וראשון מסוגו שמטרתו לקדם פעילות תעשייתית חדשנית לצד חיזוק פעילות תעשייתית קיימת ויצרית אקו-סיסטם באזור בתחום הפודטק באזור קריית שמונה. בימים אלו האגף מלווה את הליך כתיבת ההוראה מחדש.

נהלים:

סיוע בכתיבת נהלי העבודה הפנימיים והחיצוניים ליחידות המשרד.

ניהול ידע:

האגף מוביל מול כלל יחידות המשרד תהליך גיבוש אסטרטגיית ניהול ידע, שמטרתו לשפר את אופן ניהול והעברת הידע במשרד, להגביר את שיתופי הפעולה בין יחידות שונות במשרד וליצור מוקדי ידע ברורים ונגישים לכל. בחודש מאי הקרוב תעלה מערכת ניהול ידע. כפיילוט ראשון נבחר עולם התוכן – עבודות מדיניות, מחקרים וסקרים במטרה ליצור תרבות שיתוף בידע בתוך ובין היחידות במשרד, לשפר את השירות חוצה יחידות ללקוחות המשרד ולייעל את תהליכי העבודה ושיפור אפקטיביות תפעולית. לאחר סיום הטמעת המערכת וכחלק מתכנית העבודה נתכנס לחשיבה מחודשת על הוספת עולם תוכן נוסף למערכת והטמעתו בהתאם.

מבנה ארגוני:

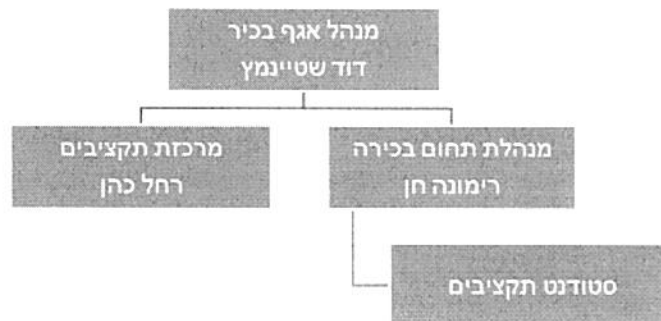

אגף בכיר תקציבים, תמחיר ופיקוח מחירים

ראש היחידה- דודו שטיינמץ

אודות

אגף בכיר לתקציבים של המשרד מונה מנהל ושלושה עובדים. האגף מטפל בתקציב המשרד כולל רשות החדשנות, ומסייע לתקציב היחידות השונות להשיג את מטרותיהן ויעדיהן. עבודת האגף מתבצעת מול מגוון גדול וייחודי של אופני תקצוב שונים, ביניהם, תקציב כוח האדם של המשרד בארץ ובנספחויות בחו"ל, תקציב תמיכות, תקציב הרשאה להתחייב, תקציבים ייחודיים למשרד מכוח החלטות ממשלה, תקציבים המגיעים מפרויקטים משותפים עם משרדים אחרים. תרשים ארגוני של האגף:

יעדי האגף ותפקידיו

ניהול תקציב המשרד לצורך מימוש יעדיו ומטרותיו כלהלן:

- עידוד הצמיחה- היחידות הפועלות לקידום השקעות, מו"פ, קידום היצוא, פיתוח אזורי תעשייה ותקינה מסחרית.
- פעולות מנהלתיות- יחידות המטה והתפעול המשרדיות.

עיקרי תכנית העבודה ותכנון עתידי

האגף פועל במספר מישורים במטרה להבטיח ניצול מיטבי של התקציב ועמידה ביעדים:

1. יישום וחלוקת התקציב השנתי-

ברמת המקרו, התקציב השנתי הנדרש נגזר מתכנית העבודה השנתית. במהלך השנה (מידי רבעון) מתבצעות הערכות מצב ביחידות השונות ובמידת הצורך מועברות אל אגף בכיר לתקציבים של המשרד בקשות לשינויים בתקציב. במידת הצורך, עורכות היחידות השונות בשיתוף האגף אומדנים וניתוחים כלכליים לביסוס הנתונים.

החל משנת 2013, עם כינונה של תכנית הנקראת "חריש עמוק" לשינוי מבנה תקנות התקציב צומצמו ואוחדו תקנות רבות כך שיש למשרד יותר דרגות חופש, הן בהקצאת התקציב והן בדרך מימושו. כמו כן, מהלך זה הביא לכך ששינויים תקציביים שנדרשו עד עתה באישור ועדת הכספים, מהלך שלקח זמן רב, ניתן לבצעם במערכת המרכבה באופן מידי ולפי שיקולו של המשרד בלבד.

2. תחזיות מימוש -

אגף בכיר לתקציבים, תמחיר ופיקוח על המחירים שותף לתכנון שוטף של פעילות המשרד, ומעבר לכך לגיבוש תכניות אסטרטגיות שהמשרד יוזם כמענה לצרכי המשק. התפקיד אותו ממלא האגף בתהליכים אלה כולל מתן מענה להיבטים התקציביים הנגזרים מתכניות העבודה השונות, מתוך מגמה לשקף בצורה מדויקת ככל הניתן את היקף ההוצאה הצפויה, התפלגותה על פני זמן, ומסגרת התקציב הנדרשת (במזומן ובהרשאה להתחייב לפי העניין) למימוש התכנית.

3. ייצוג המשרד -

מנהל האגף משתתף כנציג המשרד בוועדות שונות, מייצג את המשרד בגופים נתמכים המשמשים זרוע ביצועית של המשרד בכנסת, בוועדות שרים ובישיבות ממשלה, בפורומים חוץ-משרדיים העוסקים במשאבים למדיניות הכלכלית, תמחור ותערוף, ועוד.

פיקוח על המחירים

אודות

הממונה על התקציבים במשרד, מר דודו שטיינמץ, הוסמך גם כמפקח על המחירים של משרד הכלכלה והתעשייה על פי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו (1996). תחום זה הינו בעל רגישות ציבורית גבוהה, כאשר כל שינוי מחירים במוצרים תחת פיקוח מצריך אישור גם של שר האוצר. בתחום הפיקוח על המחירים מטפל האגף בכל בקשה לעדכון מחיר מטעם חברות שמוצריהן נמצאים תחת פיקוח מחירים.

חוק הפיקוח קובע שלוש רמות לפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים –

פרק ה' קביעת מחירים - קביעת מחיר או מחיר מרבי וכן, כל עדכון במחיר (עליה או ירידה) מסור לשרים ונעשה בצו. צו זה מותקן לאחר שהתקבלה המלצה של ועדת המחירים או לאחר שקוימה התייעצות עמה.

פרק ו' בקשה להעלאת מחיר - כל מפוקח המבקש להעלות מחיר, חייב להגיש למפקח על המחירים בקשה מנומקת להעלאה. אם אין למפקח הסתייגות, רשאי המבקש להעלות את המחיר תוך 30 ימי עבודה. כמו כן, רשאי המפקח, באישור ועדת המחירים להתיר העלאת מחיר לפני חלוף תקופה זו או להודיע למבקש על הצורך בדיון בוועדת מחירים. במקרה שיש צורך בדיון בוועדת המחירים, על המפקח, להביא בפניה את בקשת המבקש ולאחר מכן הוועדה רשאית להחליט על מתן היתר להעלאת מחיר בשיעור המבוקש או בשיעור נמוך או על סירוב להתיר העלאת מחיר.

פרק ז' דיווח על רווחיות ומחירים - לפיו יינתן דיווח תקופתי על הרווחיות והמחירים, אם רווחיותם תחרוג מהמקסימום יוחזרו לפיקוח רגיל, ואם לא, תישקל אפשרות שחרור מלא מפיקוח על מחירים.

ישנם שני סוגי עדכון מחירים – עדכון בסיסי ועדכון שוטף:

א. עדכון מחירים בסיסי - מתבצע באמצעות בדיקת תמחור עלויות יצור המוצר המפוקח ורווחיות של החברות שבפיקוח על המחירים בהתאם לדו"חות הכספיים של החברות

המפוקחות ולדוחות ייעודיים לצורך קביעת מחיר בסיסי על פי המתודולוגיה החדשה לעדכון מחירים בסיסי .

ב. עדכון מחירים שוטף- נעשה על פי שיעור שינוי מצטבר בשינויים ב"סל תשומות" של החברה המפוקחת או לשינוי במחירים בינלאומיים של המוצר, בהתאם למדדים בפרסומים מוכרים שאושרו ע"י המפקח על המחירים וועדת המחירים.

המלצות המפקח מובאות לאישור ועדת המחירים הבין-משרדית (המורכבת משני נציגי משרד האוצר ומשני נציגי משרד הכלכלה והתעשייה) ולאחר מכן במידת הצורך לאישור שני שרים (שר הכלכלה והתעשייה ושר האוצר).

בשנת 2014 הוצא מפקוח מחירים צמנט מתוצרת חברת "נשר" במסגרת תהליך שיזם המשרד להגברת התחרות ולהקמת מפעל צמנט נוסף.

בשנת 2016 ניתנה החלטת המפקח בנושא מוצרי מלח דומים – המפקח קבע כי מוצרי המלח המשווקים באריות פלסטיק אינם מוצרים דומים.

בתחום הפיקוח על מחירי הלחם בסיום בדיקת מחיר הבסיס לפי נתוני שנת 2015 החליטה ועדת המחירים לבצע בדיקה מעמיקה לקביעת מחיר בסיס למוצרי הלחם המפוקחים לפי נתוני 2016-2017, התהליך הבדיקה נמצאת בשלבי סיום. כמו כן בעקבות בקשת המאפיות תגובש המלצת הועדה בעניין הצורך בפיקוח מחירים על הלחם.

בשנת 2018 בוצעה בדיקת מחיר בסיס לקמח כשר לפסח לתעשייה – צו עדכון המחיר מוכן לחתימת השר.

בשנת 2018 בוצעה בדיקת מחיר בסיס לעמילן וגלוקוז מתוצרת חברת גלעם, הבדיקה נמצאות כרגע בהליכי אישור סופיים.

תכניות עתידיות

1. [REDACTED]
2. המשך בחינה מקיפה של מחירי הלחם הנמצאים תחת פיקוח מחירים.
3. המשך בחינת שוק תחליפי חלב אם בשיתוף פעולה עם הרשות להגבלים עסקיים.
4. [REDACTED]

רשימת מוצרים בפיקוח:

לחם אחיד ולבן, רגיל ופרוס, חלה, מלח מאכל², קמח חיטה כשר לפסח. שמרים לתעשייה מתוצרת חברת פאקא תעשיות בע"מ, עמילן וגלוקוזה - מתוצרת גלעם בע"מ, חומרי נפץ, פתילים ונפצים - מתוצרת חרושת חומרי נפץ בע"מ, אתילן - מתוצרת כרמל אולפיניס בע"מ, זכוכית שטוחה - מתוצרת חברת פניציה אמריקה ישראל בע"מ, זכוכית ביטחון - מתוצרת

² פירוט: מלח מטבח רגיל, מלח מטבח מעולה, מלח שולחן מעולה, ומלח שולחן מעולה גס.

משרד הכלכלה והתעשייה

חברת פניציה אמריקה ישראל בע"מ, אלקטרודות לריתוך - מתוצרת חברת זיקה בע"מ, שפורפרות מחמרן - מתוצרת חברת אלומית בע"מ, מדי מים - מתוצרת ארד דליה בע"מ, שפורפרות מפלסטיק - מתוצרת חברת לגין ביח"ר לקופסאות ופחים בע"מ – טובופלסט, קמח חיטה וחומצה זרחתית ירוקה מתוצרת חברת רותם אמפרט.

אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע (מחשוב)

ראשת היחידה - מירי מישקובסקי

חזון

להוביל סביבה דיגיטלית זמינה, יעילה, מתקדמת וחדשנית עבור צרכי אגפים ויחידות המשרד ולהעניק פתרון כולל בתחום מערכות המידע תוך הנגשת כלל השירותים הניתנים ללקוחותיו-אזרחים, תאגידים, חברות, עסקים קטנים ובינוניים, יצואנים וכד', ע"י שימוש בטכנולוגיות דיגיטליות מתקדמות, בדגש על שמירת איכות נכסי המידע ואבטחת שרידות התשתיות.

אודות

אגף טכנולוגיות דיגיטליות מעניק שירותי טכנולוגיות מידע עבור כלל יחידות המשרד על מנת לאפשר להן לבצע את ייעודן המלא באופן היעיל ביותר. פעילות האגף להעמדת מערך מתקדם לרשות היחידות השונות מונחית על-ידי הערך עליון הנגזר מהתכנית הכללית משרדית והוא שיפור מתן השירות שהמשרד מעניק לכלל לקוחותיו-אזרחים, תאגידים, חברות, עסקים קטנים ובינוניים, יצואנים ועוד.

יעדי האגף ותפקידיו

- פיתוח מערכות מידע דיגיטליות תומכות תהליכי עבודה לכלל המשרד ואגפיו בראיה אינטגרטיבית.
- להנגיש שירות דיגיטלי ומתן מידע ישיר לאזרח. ולקהילה העסקית
- מתן ארגז כלים טכנולוגיים לעובדי המשרד כדי לתמוך וליעל את עבודתם.
- שילוב ושיתוף מידע עם גורמי חוץ.
- הטמעת מערכות וטכנולוגיות המידע לכלל המשרד.
- יישום טכנולוגיות מתקדמות בפיתוח תשתיות ויישומים.
- השתלבות ושימוש במערכות, בתשתיות ושירותים ממשלתיים רוחביים (מרכב"ה, שירותי ממשל זמין, וכד').

עיקרי תכנית העבודה ותכנון עתידי

האגף פיתח בשנתיים האחרונות תשתיות מידע ויישומים (אפליקציות) המשרתים את היחידות השונות ומהווים בסיס למתן שירותים לציבור באופן אחיד, אמין, מאובטח וזמין:

1. בניית תוכנית אסטרטגית לאגף טכנולוגיות דיגיטליות ומידע

מתוכננת פעילות לבניית תוכנית אסטרטגית לאגף לייעל את הפעילות של האגף ובהתאמה להתקדמות עולם הדיגיטל וציפיות לקוחות המשרד הפנימיים והחיצוניים, על מנת לבנות אקו סיסטם חובק ארגון לקהילה העסקית בישראל.

2. שיפור והנגשת השירות

על מנת לספק ללקוחות המשרד את המידע הנדרש בצורה הטובה ביותר שופרו והתווספו:

א. טפסים מקוונים

- ב. פיתוח מנגנון טפסים פנימיים לפעילות משרדית בשטח על ידי עובדי הארגון
- ג. שירותי מידע באתר המשרד
- ד. תרגום האתרים לערבית ואנגלית
- ה. שליחת אימיילים ומסרונים באופן תשתיתי ואינטראקטיבי מתוך המערכות התפעוליות

מעבר לתהליכים מקוונים: כיום ניתן למצוא כל אחד מטפסי הפנייה למשרד באתר האינטרנט. **רובם של התהליכים המתנהלים מול הציבור, כבר עובדים בצורה מקוונת ממילוי ושליחת הטופס עד לגמר טיפולו.** השאיפה של אגף מערכות מידע היא להשלים עוד תהליכי עבודה מקוונים בשנה הקרובה.

3. דיגיטל, תוכן ו-UX, כלל אתרי המשרד והפורטלים לעובדים

חידושים שינויים ועדכונים באתרי המשרד ובפורטלים לעובדים שהתבצעו:

- א. **אתר ייעודי לנושא התו הסגול** – בלוחות זמנים דחופים מאד כמובן ולאור המצב שבו היינו הוקם בזמן אפס כמעט אתר ייעודי לנושא התו הסגול בשפות עברית וערבית. במקביל נבנה בתחילת מגפת הקורונה סימולטור שאפשר לבעלי עסקים להבין מה הסטטוס שלהם במהירות ומה נדרש מהם. לאתר הקמתו דרש האתר תחזוקה שוטפת ואינטנסיבית שבוצעה לאורך תקופה על ידי האגף. בשלב מאוחר יותר עבר עיקר נושא התחזוקה ליחידה המקצועית – הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים.
- ב. **אתר כלי סיוע** - אתר להצגה ולהנגשה של כלל שירותי משרד הכלכלה תוך דגש על התאמה ללקוח העסקי.
- ג. **אתר צו יבוא חופשי** - אתר לחיפוש דרישות חוקיות ליבוא טובין מסחרי על פי צו יבוא חופשי.
- ד. **אתר מכון המזון** - אתר שיווקי לקידום פעילות של מכון המזון וקריאה להשתתפות במכרז להקמת מכון המזון.
- ה. **אתר פרויקט סימביוזה תעשייתית** - אתר שיווקי לקידום הצטרפות מפעלים לפרויקט הסימביוזה התעשייתית
- ו. **אתר תעשייה מתקדמת** - אתר שיווקי שמציג את הכלים של מינהל תעשיות לקידום ייצור מתקדם
- ז. **אתר "בטיחות צעצועים ברשת"** - אתר מידע שמסביר על קניה ומכירה בטוחה של צעצועי ילדים ברשת
- ח. **פורטל שאלות ותשובות ללשכה המשפטית** - כלי מקוון לפנייה ללשכה המשפטית המאפשר לפנות ללשכה המשפטית מחד ולאחר בתוך מאגר השאלות ותשובות רלוונטיות מאידך.
- ט. **התאמות רספונסיביות למסכים בפורטל המשרד** - לקראת פיחת הגישה לפורטל מהטלפון.

י. **פורטל הדרכה לעובדים** – בשיתוף אגף משאבי אנוש גם כן עלה לאוויר בתקופת הקורונה פורטל הדרכה מקיף הכולל מידע ותכנים בנושא הדרכה מקוונת, אפשרויות למידה מרחוק וכך תכנים מקוריים שהופקו במשרד.

4. **מערכות תומכות תהליכים**

במשרד קיימות למעלה מ-80 מערכות ייעודיות, תומכות תהליכים ברובן, לצורך מחשוב הפעילות ביחידות השונות. המערכות מלוות למעלה מ-90% מהתהליכים במשרד, בהן:

א. **מערכת לממונה על התקינה**

מערכת המידע והתקשוב לממונה על התקינה מאפשרת עמידה בחוק התקנים ושינויי פקודת היבוא והיצוא לצורך פתיחת שוק בדיקות מעבדה לטובין מיובאים לתחרות והורדת יוקר המחיה.

המערכת מפותחת עבור הממונה על התקינה שאחראי ליישום השינויים בחוק התקנים ובפקודת היבוא והיצוא. הועלו לייצור המודולים הבאים:

- מרשם יבואנים
- הפרות אמון
- מעבדות ותקנים
- שירותי מידע למכון התקנים

ב. **מערכת פיקוח ואכיפה במינהל תקינה**

מערכת נועדה לתעד פעילות פיקוח, פעילות מינהלית מול מפרי החוק ותהליכי אכיפה.

פותחו במערכת מודולים של פיקוח ומודול אכיפה מינהלית – עיצומים כספיים

ג. **סחר חוץ** – מחשוב תהליכים לשיפור איכות השירות עבור קהל היעד: מערכות כמו כלי

סיוע ותוכניות עבודה ובכך יוזמת המשרד לבנות מערך של הלקוח במרכז 360 בטכנולוגית CRM. מנהל סחר חוץ כולל 50 ניספחיות מסחריות ורשפי"ת הם חוד החנית ביוזמה זו.

מערכת סחר חוץ מאגדת את כל פעילות סחר חוץ. בסוף 2017 החל פיתוח המודול הראשון של סיפורי הצלחה ותמיכה בתהליך איתור חברות ישראליות עבור קשרי סחר מול חברות זרות. מאז התווספו גם מערכת פניות יצואנים, B2B למפגשי תערוכות בין חברות ישראליות וחברות בחו"ל ומערכת לניהול תוכניות עבודה. המערכת מסייעת לייעול העבודה מול החברות הישראליות ושיפור השירות של המשרד לחברות. כרגע בפיתוח אפליקציה לעמ"זים וחברות ישראליות לשימוש בתערוכה אונליין.

ד. **מערכת מל"ח** – כחלק מהמערך הממשלתי לשעת חירום מסתיים בימים אלה פיתוח של

מערכת לתמיכה בעורף בעתות אלו, בתחום המזון והמשכ"ל בטכנולוגית Dynamic CRM.

ה. **השתלבות לשער עולמי טיפול נושא יצוא/יבוא** – הקמת ופיתוח מערכות שונות כגון –

שחי"ט (שחרור טובין במכס), מכסות יבוא, מערכת חדשה לניהול היצוא הדו שימושי, ועדת יבוא בן משרדית, יבוא יהלומים כולל הקמת עמדת שירות בנתבי"ג ועבודה מול חברות

שילוח להתאמת התהליך. הכול מותאם לפי הצורך למסלול ושער עולמי, כשהמידע מוגש ליצואן והיבואן

- ו. **מאגר חברות עסקים ותאגידים כלל משרדי** - מאגר קיים לניהול עסקים וחברות המכיל כ- 500 אלף רשומות, אשר ביוזמת הנהלת המשרד הבכירה, עובר כיום שדרוג משמעותי.
- ז. **תיק אלקטרוני למשאבי אנוש** - התאמת **תשתיות תיק אלקטרוני** לטובת משאבי אנוש. הפרויקט כוללת סריקה של כל התיקים הפיזיים אודות העובד ולקלוט אותם במערכת. מבט 360 סביב לעובד. קידום דיגיטציה של כל פעילות העובד מול יחידת אמרכלות. בקשות, פניות וטפסים. אישורים אוטומטיים להפקה עצמית. פיתוח הרשאות צפיה בתיק האישי לכל עובד.
- ח. **מערכת שכר עידוד ליחידה ארגון ושיטות** - מערכת לחישוב דיווח על ידי היחידות וחשוב השיטות לשכר עידוד כולל ממשקים ממערכות תפעוליות ולמערכת השכר של מל"מ.
- ט. **מערכת תמ"ר** - מערכת תכנון ממשלתי רוחבי לניהול תכניות עבודה שפותחה במשרדנו ואומצה ע"י משרד ראש הממשלה לשמש כפלטפורמה לניהול תכניות עבודה של הממשלה ורשויות שונות. בשנה האחרונה המערכת עברה שדרוגים רבים: התאמה לדפדפנים מתקדמים, נוספו יכולות כמו שליחות מיילים וגרפים. בנוסף, המערכת עוברת תהליך בניה מחדש עם דגש חזק על חווית משתמש.
- י. **פיתוח BI משרדי** - מימוש מכרז לביצוע BI תבונה עסקית עבור המידע שנצבר במשך השנים במערכות המשרד וממקורות מידע אחרים. נבנה data warehouse ארגוני וקוביות מידע. פותחו כ-24 פרויקטים שונים עבור יחידות שונות במשרד בינהן: מינהל סחר חוץ, הסוכנות לעסקים קטנים, מינהל אזורי תעשיה, מינהל יבוא, מינהל תקינה, מינהל אכיפה ומדידה, אגף אסטרטגיה ותכנון, מינהל יהלומים, משאבי אנוש ועוד. במסך הנתונים המשרדי שולבו נתונים ממערכות המשרד השונות, יחד עם נתונים ממקורות חיצוניים כגון: רשם החברות, מע"מ, ביטוח לאומי, למ"ס, נתוני מכס וכד'. צרכי המשרד בתחום זה מרובים, והביקוש לפרויקטים נוספים גדל והולך. מתוכננים פרויקטים רבים נוספים והתפתחות טכנולוגית נוספת בתחום, שתפתח אפשרויות חדשות ומתקדמות בפני במשרד.
- יא. **תיק לקוח עבור מנהל תעשיות - תיק לקוח עבור מנהל תעשיות** - פיתוח מערכת על תשתית Dynamic CRM התומכת בפעילות של היחידה ככלי תפעולי לקידום הסביבה העסקי של המפעלים והתעשייה בישראל.
- יב. **רשפ"ת** פיתוח מערכת התומכת בפעילות של היחידה ב Dynamic CRM לניהול ומעקב של הרכש הגומלין שהחברות מחו"ל מחויבות. המערכת מסייעת ליחידה לאכוף את המחויבויות של החברות.
- יג. **מערכת איגוד שיתופי** - מערכת חדשה כוללת שתומך בעבודת הרשם עם פנים ללקוח. המערכת מנגישה את כל השירותים הדיגיטליים לצורך דיווח על ידי האיגודים.

יד. **מערכת אכיפה במסחר** – אנחנו נמצאים בתהליך פיתוח מערכת מבוסס על תשתית לבקרה אכיפה וטיפול על ידי הלשכה המשפטית. המערכת נותנת מענה לפעילות של אכיפה לאגפים אחרים במשרד.

טו. **מודול ביקורים** – פיתוח מודול לצורך תיעוד ביקורים לכל הגורמים במשרד. מלשכות שר ומנכ"ל ועד ליחידות המקצועיות. המודול מחולק לביקורים, סיורים וביקורי אכיפה.

טז. **מערכת עבור מינהל אזורי תעשיות** – מערכת שתומכת בפעילות של היחידה כולל יכולות GIS. בתהליך יצירת שיתוף פעולה והעברת ממשקים עם רמי על מנת להקל על היזמים.

יז. **מערכת עבור מטה כחול לבן** – מערכת התומכת בפעילות של היחידה ב-Dynamic CRM. כעת בתהליך בנייה והסבת נתונים כדי לעלות לייצור ב-Q3. המערכת מייעלת את התהליכים של המטה מול היצרנים, והיא תאפשר ניהול מידע על יצרנים בעלי תו מיוצר בישראל ומוצריהם, תהליך קבלת תו, חידוש תו, עדכון רשימות מוצרים, דוחות ביקורי מטה אצל יצרנים, יוזמות לשיתוף פעולה עם פלטפורמות מסחריות לקידום תוצרת הארץ ועוד.

5. ארכיטקטורה תשתיתית, חומרה וציוד

א. בניית ארכיטקטורה ומאגרי מידע כלל משרדיים, מבוססים כלי מיקרוסופט בשילוב תשתיות ממשל זמין על מנת לייצר תשתית כלל משרדית

ב. שדרוג של מערך התשתיות והחומרה במשרד על מנת לעמוד בסטנדרטים המשרדיים

ג. הטמעת מערכת שליטה ובקרה לצורך ניטור שרתים וציוד תקשורת על מנת לטפל בתקלות עוד קודם פניית הלקוחות

ד. סנכרון מיילים ופגישות לטלפון החכם עבור עובדי המשרד

ה. **פרוייקט הפרדת המשרדים** - המשך ביצוע פרוייקט העברת המערכות התפעוליות של זרוע התעסוקה למשרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים לדומיין LABOR שהוקם.

ו. **פרוייקט שירלי** - החלפת כל מערכות הטלפוניה הישנות למערכת טלפוניה חדשה "שירלי" בכל אתרי המשרד בהתאם להוראת שעה של מינהל הרכש הממשלתי.

ז. **העברת חוות השרתים** - העברת חוות השרתים מבניין גינרי בירושלים לאתר החדש בהר חוצבים.

6. אבטחת מידע

א. שיפור מערך בטחון המידע המשרדי ביוזמה מיוחדת, משותפת בין קצין הביטחון וצוות אבטחת מידע באגף על מנת להתמודד עם אתגרי הסייבר.

ב. יישום הנושא באמצעות חינוך והסברה לעובדי המשרד לצורך הגברת המודעות, רכישת כלים ופיתוח רכיבים, ביצוע הקשחות השרתים וניטור הרשתות.

ג. המשך מימוש המכרז לאבטחת מידע - החלפת הפירוולים, הטמעת F5 מודולים Load Balancer + SSLVpn, הטמעת LP ב-Cluster, הטמעת Url Filtering על הפירוול, הטמעת מודול IPS על הפירוול, סנכרון AD עם הפירוול לטובת חוקה נוחה ומועילה יותר, הטמעת WAF ב-F5, הפיכת רשת התקשורת לכוכב.

ד. ביצוע סקר סיכונים וסקר חדירות - בשיתוף עם אגף הביטחון קיבלנו הסמכה לתקן 27001 ISO בתחום אבטחת מידע כהמשך ישיר להנחיית מטה הסייבר הלאומי ויה"ב. אנו נדרשים לשפר ולהמשיך את הפעילות מול דרישות התקן.

ה. לאחר סיום העברת שני חדרי המחשב, האגף יפעל למיפוי השירותים לצורך בניית מגנן DRP (התאוששות מאסון) מותאם לצרכי המשרד על מנת להבטיח המשכיות עסקית בעת מצב חירום. בניית תכנית bcp תהליך המשכיות עסקית.

7. קידום השקיפות וחופש המידע

משרד הכלכלה והתעשייה מוביל בתחומו בכל הנוגע לקידום השקיפות, שיפור השירות וזמינותו. זאת באמצעות מתן שירותים במגוון ערוצים, צמצום הבירוקרטיה, הנגשת השירותים הממשלתיים ומתן שירות מקוון ויעיל. לפעילות זו היו תוצאות. דוחות ממשל זמין בשנים האחרונות מצביעות על ניקוד גבוה ביותר למשרד הכלכלה מבין משרדי ממשלה ורשויות שנבדקו בקטגוריית השירות.

המשרד פעל בשנה האחרונה וממשיך לפעול כדי לחזק את מערך השירותים המקוונים והחכמים, תוך שילוב הנושא בתכנית העבודה ומהלכי המיתוג הרחביים, על מנת להגביר את הנגישות והשירותיות לציבור האזרחים.

בין השאר, הושקו במהלך השנה האחרונה:

א. אתר אינטרנט חדש, ממותג ומונגש

ב. אפליקציות חינמיות לטלפונים חכמים:

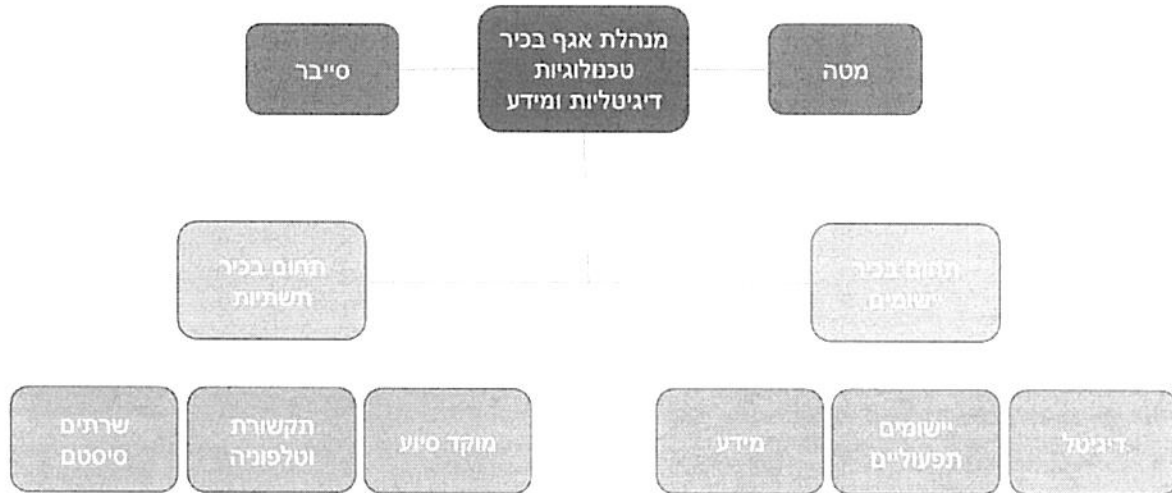
יישומי WEB – מעל ל- 60 יישומי WEB המקושרים למערכות היישומיות ומאפשרים לגולשים לקבל מידע אישי ומעודכן בזמן אמת. היישומים עוברים מהשנה האחרונה התאמה לגלישה ממובייל.

ג. המשרד מנהל פעילות ענפה בתחום הרשתות החברתיות במעל ל- 25 ערוצים שונים (FACEBOOK, LINKEDIN, YOUTUBE, TWITTER, INSTAGRAM).

ד. מגוון טפסים ושירותים מקוונים באתר האינטרנט המשרדי.

ה. עיון שוטף ומעקב אחר פעילות אינטרנטית בפורומים וברשתות החברתיות, המספק היזון חוזר לפעילויות המשרד ומידע על ליקויים ובעיות בתפקוד יחידותיו השונות והמגוונות ומאפשר למשרד הכלכלה והתעשייה לשפר שירותיו.

ו. תשתית להפצת ידיעונים מקוונים לאזרחים וללקוחות המשרד.

אגף תקשורת והסברה (דוברות ופרסומים)

ראשת היחידה - שירה קוה

אודות

אגף בכיר תקשורת, הסברה ופרסומים אמון על מערך הדוברות, הפרסומים, קמפיינים, תקשורת דיגיטאלית, מודעות שוטפות, לרבות ליווי גורמי המשרד באירועי שונים, כנסים, דיונים בכנסת וכו'. האגף מטפל במכלול יחסי הציבור וההסברה של המשרד, כפי שנקבעו ע"י השר והמנכ"ל ומפעיל שורה של אמצעים ומערכות הנוגעות לפעילות התקשורת הדיגיטאלית ומעקב אחר פניות. מתוקף תפקידה, מובילה ראשת אגף הדוברות וההסברה, שירה קוה, ומלווה מקצועית את יחידות משרד הכלכלה והתעשייה כולן בכל הנוגע ל: הפקת קמפיינים, פרסומים ומודעות של המשרד, חוברות מידע, מגזינים דיגיטליים, פעילות בתחום המדיה חברתית והדיגיטל ואמצעים פרסומים שונים ותהליכים אסטרטגיים שיווקיים. בנוסף, מצויה בכפיפות ובאחריות האגף מחלקת פניות הציבור במשרד, בראשה [REDACTED].

אגף תקשורת והסברה מביא את מדיניות המשרד לידיעת הציבור הרחב באמצעות כלי התקשורת השונים, כגון: רדיו, עיתונות, טלוויזיה ופלטפורמות ניו מדיה ואינטרנט שונות, תוך קיום קשר קבוע עם נציגי כלי התקשורת, ארגון מסיבות עיתונאים, תדרוכים וכו'.

- האגף מנהל בשנה תקציב פרסום בהיקף של כ-10 מלש"ח, זאת בהתאם להתנהלות תקציבית סדירה. [REDACTED]

יעדי האגף ותפקידיו

- הנגשת המידע על פעילות יחידות משרד הכלכלה והתעשייה באמצעות התקשורת המסורתית, אמצעי המדיה החדשה והמובייל.
- הענקת מענה ראשוני מהיר לעיתונאים / בלוגרים ואזרחים במגוון אמצעים.
- יצירת שיח ואינטראקציה ישירה עם האזרח – בדגש על מדיה חברתית.
- שיווק והגברת החשיפה לכלים והשירותים השונים – במגוון הכלים והאמצעים, לרבות המסורתיים.

אתגרי היחידה לתקופה הקרובה

- הגדלת החשיפה התקשורתית החיובית והאינפורמטיבית של המשרד - על יחידותיו השונות - ופעילותו.
- הגדלת פעילות המשרד ב"תקשורת החדשה" (ניו-מדיה) ואמצעי התקשורת הדיגיטאלית
- שיפור השירות לאזרח באמצעות יצירת תודעה גבוהה יותר בדבר כלי הסיוע ושירותי המשרד.
- מעבר הדרגתי לשימוש באמצעי פרסום וחשיפה "ירוקים" יותר, נגישים יותר ומתקדמים יותר.

עיקרי תכנית העבודה ותכנון עתידי

תכנית העבודה של הדוברות, כיחידה נותנת שירות, הנה נגזרת של פעילות יחידות המשרד השונות והצרכים העולים מהן. לשם כך, האגף פועל בשני מישורים עיקריים:

1. תקשורת

האגף פועל על מנת לחזק את מקום המשרד ותפקידו בתקשורת המסורתית, האינטרנטית והחדשה בשורה ארוכה של דרכי פעולה. לדוגמא:

- א. חיזוק החשיפה התקשורתית הימסורתית – ייזום יח"צ / ראיונות / מסעי"ת / כתבות מגזין/קמפיינים והודעות שוטפות לתקשורת.
- ב. הגברת החשיפה של פעילות המשרד בתקשורת הערבית.
- ג. הנגשת שירותי המשרד לגולשים בניו – מדיה ובאמצעות המובייל
- ד. ייזום והעברת תכנים ומסרים "מטעם המשרד" לגולשים
- ה. ניטור ואיתור משברים תקשורתיים בהתהוות ונטרולם מבעוד מעוד
- ו. סנכרון פעילות הניו מדיה של יחידות המשרד
- ז. בניית אסטרטגיה שיווקית חדשה עבור יחידות חדשות, מתחדשות או שעברו שינויים מבניים או ארגוניים.

2. נגישות לציבור

- א. הענקת מענה מהיר ויחס לכל גולש בכל מקום.
- ב. חשיפת כלי סיוע חדשניים יעילים ופשוטים.
- ג. הסברה תהליכים ובירוקרטיה בכל הנוגע לפניות ותלונות ציבור
- ד. הנגשת מידע בדרכים יצירתיות ונעימות יותר לרווחת הקוראים

מבנה ארגוני כללי

- ראש אגף בכיר תקשורת והסברה - [REDACTED]
- ראש תחום הסברה ויחסי ציבור – סגנית הדוברות – [REDACTED]
- רכזת פניות ציבור – [REDACTED]
- ראש ענף ניו מדיה ואינטרנט - [REDACTED]
- רכזת בכירה דוברות – [REDACTED]
- רכזת לשכה ודוברות, צילומי סטילס ווידאו - [REDACTED]
- ראש ענף וממונה על מודעות והתקשרויות חיצוניות - [REDACTED]
- מרכזת פרסומים וממונה על התקשרויות ופעילות מול לפ"מ - [REDACTED]
- סטודנטית דוברות – [REDACTED]

אגף הביקורת הפנימית

ראשת היחידה – ליאת שלם, עו"ד

מבנה ארגוני

היחידה כפופה למנכ"ל המשרד ומונה כיום 3 עובדים. 2 עובדים בלבד הינם מקצועיים: המבקרת הפנימית ומנהל תחום ביקורת ועובדת מנהלה אחת

במסגרת רפורמה ביחידות הביקורת הפנימית בכלל משרדי הממשלה ויחידות הסמך כתוצאה מדוח ועדת פרידמן שהוגש ואומץ בעיקרו על ידי הנציב, פורסמה הנחיית נציב שירות המדינה מספר 2.1 מיום 15.11.2015 ובהתאם למספר קריטריונים (היקף עובדים, תקציב ועוד) נקבע היקף תקינה בסיסי לכל אחת מיחידות הביקורת הפנימית.

הבסיס החוקי, הגדרת מקצוע הביקורת הפנימית, מטרותיה ויעדיה

- א. **הבסיס החוקי:** היחידה פועלת מכוח חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992.
- ב. **הגדרת הביקורת** (ע"פ התקנים המקצועיים של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית (IIA):
"ביקורת פנימית הינה פעילות בלתי תלויה ואובייקטיבית של הבטחה (Assurance) וייעוץ, אשר מיועדת להוסיף ערך ולשפר את פעולות הארגון. היא מסייעת לארגון להשיג את מטרותיו בהבאת גישה שיטתית וממוסדת, לשם הערכה ושיפור האפקטיביות של תהליכי ניהול סיכונים, בקרה, פיקוח וממשל תאגידי".
- ג. **מטרת העל** של היחידה: להביא לשיפור איכות הניהול והביצוע בתפקוד הגורמים השונים במשרד, לתרום לניצול יעיל של משאבים ביחידות המשרד ולשפר את איכות השירות לציבור בתחומי המשרד.
- ד. **יעדי הביקורת:**
 - לבחון את הפעילויות והליכי העבודה בארגון, לאתר סיכונים, כשלים וליקויים בעבודת יחידות המשרד השונות, ובבקרה ובפיקוח שהן מבצעות ולספק להנהלת המשרד מידע לגביהם, זאת במגמה להביא לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם.
 - לוודא כי הפעילויות מבוצעות בהתאם לחוק, הוראות מנכ"ל, הנהלים והכללים החלים בתחום הפעילות.
 - לבחון האם המטרות, היעדים ומדיניות הנהלת המשרד מושגים באפקטיביות.
 - לבדוק האם בביצוע הפעילות נשמרים עקרונות המינהל התקין, טוהר המידות, החיסכון והיעילות.
 - לבצע מעקב אחר תיקון הליקויים עליהם הצביעו דוחות הביקורת הפנימית ודוחות מבקר המדינה.
 - לבדוק תלונות אזרחים הנשלחות לאגף בעניין ליקויים בהליכי העבודה והשירותים שמספק המשרד.

עיקרי המשימות

- א. ביצוע ביקורות פנימיות יזומות ומתוכננות בהתאם לתכנית העבודה השנתית המאושרת ע"י מנכ"ל המשרד וביקורות אד הוק על פי הצרכים.
- ב. ריכוז דיוני הוועדה המשרדית לתיקון ליקויים (בראשות המנכ"ל) לטיפול בדוחות הביקורת הפנימיים, מעקב תקופתי אחר יישום המלצות הביקורת והחלטות הוועדה לתיקון ליקויים.
- ג. טיפול בתלונות שיש בהן להצביע על קיום ליקוי מהותי או כשל מתמשך.
- ד. מעקב אחר שלבי הטיפול בדוחות מבקר המדינה והעברת דיווחי תיקון ליקויים למשרד מבקר המדינה ולמשרד ראש הממשלה מצד לשכת מנכ"ל והיחידות המבוקרות.
- ה. השתתפות המבקר הפנימית כמשקיפה בדיוני תכניות העבודה של יחידות המשרד ומתן דגשים למשימות שמומלץ לשלבן בתכניות העבודה מתוך דוחות ביקורת קודמים, לצורך חיזוק תהליך תיקון הליקויים ביחידות המשרד.

שלבי עבודת הביקורת

סקר מוקדם ← תכנית ביקורת ← עבודת השטח ← כתיבת דוח ביקורת.

תכנית העבודה של אגף הביקורת הפנימית

מבוססת על תכנים ומקורות מגוונים והחל מספטמבר 2017 גם על סקר סיכונים רחב היקף שביצע אגף הביקורת במשרד באמצעות חברת מיקור חוץ. יצוין כי נעשה סנכרון עם מבקר המדינה למניעת כפל ביקורות באותו הנושא.

תיאור שלבי הטיפול בדוחות ביקורת פנימית

- א. ביצוע עבודת הביקורת.
- ב. העברת טיוטת דוח לתגובת המבוקרים ושילובן בדוח הסופי.
- ג. העברת הדוח הסופי לעיון המנכ"ל.
- ד. דיון הוועדה המשרדית לתיקון ליקויים בממצאי הדוח תוך 45 ימים מיום הפצתו וקבלת החלטות לגבי אופן תיקונם.
- ה. העברת הדוח הסופי וסיכום הוועדה המשרדית לתיקון ליקויים לעיון השר.
- ו. תוך כחצי שנה ממועד הדיון בוועדה – ביצוע מעקב מול היחידה המבוקרת לצורך קבלת דיווח על מצב תיקון הליקויים בהתאם להמלצות הביקורת ולהחלטות שהתקבלו בוועדה לתיקון ליקויים.
- ז. לאחר תקופה של עד שנה נוספת ממועד הדיווח הקודם – מעקב לצורך קבלת דיווח נוסף מהיחידה המבוקרת לגבי הליקויים שלא דווח תיקונם בדיווח הראשון.
- ח. במידת הצורך, עדכון המנכ"ל והוועדה לתיקון ליקויים על סטאטוס תיקון הליקויים בהתאם לדיווחי היחידה המבוקרת או ביצוע ביקורת מעקב.

תיאור שלבי הטיפול בדוחות מבקר המדינה (סעיפים 21א-21ב לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958)

- א. ביצוע הביקורת ביחידות השונות על ידי עובדי משרד מבקר המדינה.
- ב. קבלת טיוטת הדוח והעברת תגובה משרדית באישור המנכ"ל למבקר המדינה (היחידות המבוקרות מכינות הצעת תגובה שנבחנת ומאושרת על ידי לשכת המנכ"ל).
- ג. קבלת דוח סופי והגשת הערות למשרד רוה"מ, לקראת פרסום הדוח.
- ד. פרסום דוח מבקר המדינה.
- ה. דיון הוועדה המשרדית לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל בממצאי הדוח, קבלת החלטות לגבי תיקונים ואישור הדיווח המשרדי על ידי השר.
- ו. העברת דיווח המשרד על ההחלטות לגבי תיקון הליקויים למשרד מבקר המדינה ולמשרד רוה"מ.
- ז. הגשת דיווחים תקופתיים, על פי דרישה, לאגף המפקח הכללי לענייני ביקורת המדינה במשרד רוה"מ וליחידה למעקב אחר תיקון ליקויים במשרד מבקר המדינה, לגבי ליקויים שעלו בדוחות משנים קודמות.

נושאים בהם נדרשת מעורבות מנכ"ל המשרד

- א. כינוס הוועדה המשרדית לתיקון ליקויים, כנדרש בחוק, לדיון בדוחות הביקורת הפנימית ודוחות מבקר המדינה.
- ב. דיוני מעקב אחר יישום ממצאיה והחלטותיה של הוועדה.
- ג. אגף הביקורת הפנימית, כיחידת מטה, אמון על ביצוע ביקורות עומק וביקורות אד-הוק על פי צרכים המתעוררים מעת לעת בכל יחידות המשרד. נדרשת מעורבות של המנכ"ל להבטחת משאבי אגף הביקורת הפנימית באופן שיאפשרו ביקורות אפקטיביות בהיקף ראוי (תקני כ"א, תקציב למיקור חוץ ומיקום פיזי ראוי) וכן את עצמאותה ואי תלותה של הביקורת הפנימית. נדרשת השלמת התקינה הבסיסית באופן מידי, כפי שנקבעה לאגף הביקורת במסגרת הרפורמה שבוצעה בביקורת הפנימית בשירות הציבורי, כאמור בסעיף המבנה הארגוני לעיל.
- ד. ריכוז הליך הטיפול בדוחות מבקר המדינה על ידי לשכת המנכ"ל ואישור תגובות המשרד לדוחות מבקר המדינה ולדיווחי מעקב תיקון הליקויים המועברים למשרד רוה"מ כנדרש בחוק מבקר המדינה.
- ה. אישור תכנית העבודה השנתית המוגשת ע"י המבקר הפנימית.

נושאים בהם נדרשת מעורבות השר

- א. על פי חוק הביקורת הפנימית, על המבקר הפנימי להגיש העתק מדוחות הביקורת גם לשר הממונה (בנוסף למנכ"ל).
- ב. על פי חוק מבקר המדינה, לאחר פרסום דוח מבקר המדינה בנושא שבתחום המשרד, על הוועדה לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל לדון בדוח ולהגיש את החלטותיה באשר לתיקון הליקויים לאישור השר הממונה. דיווח מאושר על ידי השר יוגש למשרד מבקר המדינה ולמשרד רוה"מ.

ג. על פי חוק מבקר המדינה, על השר למנות צוות לתיקון ליקויים שבראשו יעמוד המנכ"ל.

עיקרי פעילות האגף מאז הגעת המבקר הפנימית החדשה במאי 2018 והתכנון לשנת 2021

1. עיקרי פעילות האגף בשנת 2018:

- א. **בניית תשתית עבודה, הוספת תקן וגיוס עובדים:** בחודש דצמבר 2017 הועברה המבקר הפנימית הקודמת למשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ולא נותר אף עובד באגף הביקורת. את תפקיד המבקר הפנימית מילא בהטלת תפקיד עובד משרד אחר החל מ 1.1.2018 – 30.4.2018. ביום 14.5.2018 נכנסה לתפקיד מבקר פנימית חדשה. המבקר עסקה בקידום מספר נושאים: הוספת תקן, גיוס עובד וסטודנט לאגף, בניית תשתית עבודה, היכרות המשרד על אגפיו השונים, מיפוי ואיתור דוחות ביקורת פנימיים קודמים ודוחות מבקר המדינה מהשנים האחרונות הרלוונטיים ליחידות המשרד, מפגש עם בעלי תפקידים באגף הביקורת ובנציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה ועוד.
- ב. **דוחות ביקורת פנימיים:** אגף הביקורת הפנימית הפיץ 3 דוחות ביקורת פנימיים בנושאים הבאים: אבטחת מידע, הליך הטיפול בבקשות היתר לעבודה פרטית וחלוקת מכסות יבוא מזון במינהל יבוא.
- ג. **מעקב אחר תיקון ליקויים בדוחות ביקורת פנימיים:** הביקורת ביצעה "יישור קו" לגבי דיווח על תיקון ליקויים של דוחות ביקורת פנימיים משנת 2015.
- ד. **בדיקת תלונות:** הביקורת טיפלה ב- 44 תלונות שנשלחו לאגף. בנוסף, יזמה יצירת ממשק עבודה שוטף וישיר בין נציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה והאגף לאיגוד שיתופי.
- ה. **דוחות מבקר המדינה:** הביקורת הפנימית ביצעה מעקב אחר טיפול בתגובות המשרד ובביצוע מעקב אחר דיווח על תיקון ליקויים הן למשרד רוה"מ והן למשרד מבקר המדינה לגבי דוחות מבקר המדינה הנוגעים לתחומי המשרד ובהם: מסחר מקוון, מעבדה לאומית לפיזיקה, שקיפות הממשל – פעולות לקידום הממשל הפתוח, הסדרת השימוש באופניים ובכלים דו גלגליים חשמליים במרחב העירוני, מאזן המדינה ליום 31.12.2016 חייבים ויתרות חובה, היבטים בפעילותם של גופים ציבוריים זעירים, תהליך התקינה בישראל, היערכות גופים חיוניים להגנת הסייבר, יישום החלטות ממשלה בנושא מעבר יחידות הממשלה לירושלים ועוד.

2. עיקרי פעילות האגף לשנת 2019:

- א. **דוחות ביקורת פנימיים:** אגף הביקורת הפנימית הפיץ 4 דוחות ביקורת פנימיים בנושאים הבאים: מינהל יבוא - תהליך אישור נשק חם וקר, כולל נשק קר למועדוני ספורט, מינהל אזורי פיתוח - טיפול בהוצאות פיתוח אזורי תעשייה, מערך מעוף - הענקת שירותי ייעוץ לעסקים קטנים ובינוניים ומינהל חירום - החזקת מלאי מזון לשעת חירום.
- ב. **מעקב אחר תיקון ליקויים בדוחות ביקורת פנימיים:** הביקורת ביצעה המשך מעקב אחר תיקון ליקויים של דוחות ביקורת פנימיים.
- ג. **בדיקת תלונות:** הביקורת טיפלה ב- 64 תלונות שנשלחו לאגף.

ד. **דוחות מבקר המדינה:** הביקורת הפנימית ביצעה מעקב אחר טיפול בתגובות המשרד לדוחות טיוטה ובביצוע מעקב אחר דיווח על תיקון ליקויים הן למשרד רה"מ והן למשרד מבקר המדינה לגבי דוחות מבקר המדינה הנוגעים לתחומי המשרד ובהם: היבטים בפעולות הממשלה בנושא זיהומים סביבתיים במפרץ חיפה לגבי הפרקים: איכות האוויר במפרץ חיפה ומיכל האמוניה בחיפה, טיפול רשויות מקומיות בצוברי גפי"ם ובמחסני גפי"ם, פעולות הממשלה לעידוד התחרות בשוק הפירות והירקות ולצמצום פערי התיווך, המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית", הניהול והפיקוח של משרד החקלאות בתחום יבוא מקנה מספוא ומניעת מחלות, יישום החוק למניעת הטרדה מינית, פעולות הממשלה לצמצום הנטל הברוקרטי לעסקים, הבטחת היתרון והחדשנות הטכנולוגיים של המשק הישראלי, היערכות משרד הביטחון וצה"ל למימוש מזכר ההבנות עם ארצות הברית לשנים 2018-2019 בנושא הסיוע הביטחוני, קציני מטה במינהל האזרחי באיו"ש, מערך החוץ הישראלי ומשבר תקציב משרד החוץ, היערכות משרדי ממשלה להכוונה מגזרית, מעורבות חברות זרות במיזמי תשתית, השירותים החברתיים לאוכלוסייה הערבית במזרח ירושלים, ההיערכות הממשלתית ליישום טכנולוגיות מתקדמות ברשויות המקומיות – מיזם ערים חכמות ועוד.

ה. עובדי האגף קיימו ביקורים וסיורים בחלק מיחידות המשרד לצורך למידה.

ו. לאור העובדה שמיום הקמת הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן לא נערכו ביקורות פנימיות ברשות, בשנת 2019 עמדה על הפרק השאלה מי יבצע בה ביקורת פנימית (האם המבקר הפנימית של המשרד או שהביקורת הפנימית תבוצע על ידי מבקר פנים שימונה לרשות ו/או באמצעות מיקור חוץ שיופעל על ידי הרשות). לאחר מחלוקת שהתגלעה בנושא בין השר לראש הרשות, הכריעה נציבות שירות המדינה כי נכון שימונה מבקר פנימי עצמאי לרשות וכי עד לתקנון המשרה ואיושה, יתבצעו ביקורות פנימיות ברשות ע"י רכישת שירותי מיקור חוץ על ידי הרשות.

3. עיקרי פעילות האגף לשנת 2020 – שנת הקורונה

א. על אף אתגרי הקורונה (לרבות היעדרויות עובדי אגף, מיקור חוץ ומבוקרים עקב מחלות, בידודים והיעדר זמינות של המבוקרים), חלק מהיחידה המשיך לעבוד, תוך גילוי רגישות לעומס שהיה קיים על חלק מהיחידות המבוקרות עקב טיפולן בנושאים דחופים שעמדו על הפרק. יחד עם זאת, הצליח האגף ליישם את מרבית המשימות שתוכננו לשנה זו.

ב. **דוחות ביקורת פנימיים:** אגף הביקורת הפנימית הפיץ 2 דוחות ביקורת פנימיים בנושאים הבאים: INVEST IN ISRAEL – פעילות היחידה לקידום השקעות זרות ומינהל תעשיות - תכנית עתידים לתעשייה. כמו כן, אגף הביקורת הפנימית החל לבצע סקר מוקדם בנושא נטילת דגימות ואכיפת התקינה במינהל תקינה, אך לאור עבודת או"ש מקיפה שהתבצעה בנושא אכיפה מנהלית במינהל תקינה,, הוחלט בעיצה אחת עם המנכ"ל הקודם שלא נמשיך עם הביקורת.

ג. **מעקב אחר תיקון ליקויים בדוחות ביקורת פנימיים:** הביקורת ביצעה המשך מעקב אחר תיקון ליקויים של דוחות ביקורת פנימיים.

ד. **בדיקת תלונות:** הביקורת טיפלה ב-39 תלונות שנשלחו לאגף.

ה. **דוחות מבקר המדינה:** הביקורת הפנימית ביצעה מעקב אחר טיפול בתגובות המשרד לדוחות טיוטה ובביצוע מעקב אחר דיווח על תיקון ליקויים הן למשרד רוה"מ והן למשרד מבקר המדינה לגבי דוחות מבקר המדינה הנוגעים לתחומי המשרד ובהם: למידה לאורך החיים והכשרה מקצועית למבוגרים, התמודדות משטרת ישראל עם החזקת אמצעי לחימה לא חוקיים ואירועי ירי ביישובי החברה הערבית וביישובים מעורבים- דוח מעקב, הטיפול בפסולת בנין, היבטים בהחלת חוק הפיקדון על מכלי משקה, הטיפול במונופולין ובריכוזיות בתעשיות המזון, השירות הקונסולרי- טיפול משרד החוץ בישראלים במצוקה בחו"ל, הפיקוח על תחנות הדלק, קידום אנרגיות מתחדשות והפחתת התלות בדלקים, ביקורת פיננסית- מכון המתקנים, פיקוח ובקרה על התאגידים הציבוריים ועוד.

4. צפי פעילות האגף לשנת 2021:

א. הופץ דוח בדיקה פרטני לגבי אופן העסקת 2 עובדי מיקור חוץ ברשות ההשקעות.
ב. **יחידות/ נושאים בהם מבוצעת או מתוכננת להתבצע ביקורת:** לצד השלמת 3 ביקורות שהחלו בשנת 2020 לגבי מינהל יבוא ומינהל תקינה- טיפול בבקשות לקבלת פטור לפי סעיף 2(ג)2, לגבי מינהל אכיפה מסחר ומדידה- ביצוע פיקוח ואכיפה במסחר ולגבי רשות ההשקעות- מסלול מענקים, [REDACTED]

ג. **משימה מיוחדת:** יציאה למכרז בנושא מתן סיוע בעריכת ביקורת פנימית.

ד. **בשוטף:**

- מעקב אחר טיפול בתגובות המשרד לדוחות טיוטה של מבקר המדינה ובביצוע מעקב אחר דיווח על תיקון ליקויים הן למשרד רוה"מ והן למשרד מבקר המדינה לגבי דוחות מבקר המדינה הנוגעים לתחומי המשרד.
- מעקב אחר תיקון ליקויים של דוחות ביקורת פנימיים.
- טיפול בתלונות המגיעות לאגף.

5. **האגף הפיק תובנות והפקות לקחים מערכתיות** הן מהביקורות הפנימיות שבוצעו על ידו והן מתלונות שטופלו על ידו במהלך השנים 2018-2020 והציגן בפני הנהלת המשרד.

6. **סיכום לגבי תיקון ליקויים:** במהלך השנים 2018-2021 עקב האגף אחר יישום 313 המלצות שנדרשו יחידות המשרד ליישם בעקבות ביקורות פנימיות שבוצעו. מתוך 313 המלצות שנדרשו ליישם 258 (82%) כבר יושמו והיתר בהמשך מעקב של האגף.

7. [REDACTED]

הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה

מנהל הרשות ויו"ר המנהלה וועדות הקצאה מר שלמה אטיאס

הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה פועלת מכוח החוק לעידוד השקעות הון

תשי"ט – 1959.

הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה מציעה מגוון מסלולי סיוע:

- מסלול מענקים מכוח החוק לעידוד השקעות הון, אשר כולל בין היתר 2 מתווים המיועדים למפעלים פורצי דרך בעלי חדשנות טכנולוגית גבוהה עם סיכון גבוה. בנוסף החוק כולל פרק שביעי 1 המתייחס להטבות מס לבנייה להשכרה למגורים.
- מסלולים מנהליים פועלים מכוח החלטות ממשלה וסיכומים בין משרדיים במסגרת הוראות מנכ"ל, לרבות:
 - מסלולי תעסוקה המעודדים העסקת עובדים נוספים
 - מסלול להטמעת ייצור מתקדם
 - מסלול להגדלת הפריזון בתעשייה
 - מסלול למשיכת מפעלים תעשייתיים ליישובי הבדואים בנגב
 - מסלול למשיכת מפעלים תעשייתיים לדימונה, ערד וירוחם
 - מסלול לשימור עובדים
 - מסלולים ירוקים (התייעלות אנרגטית, חיבור לגז)
 - מסלולי תחרות/יוקר מחייה
 - מסלולי תיעוש הבנייה
 - מסלול להקמת מבנים להשכרה לתעשייה עתירת ידע ביישובי המיעוטים, בירוחם, אילת ועוטף עזה

מנהל הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה - מוקבל מנכ"ל

מנהל הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה מונה על ידי הממשלה וכפוף לשר. מתוקף תפקידו משמש כיו"ר מנהלת הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה ויו"ר ועדות ההקצאה השונות במסגרת הוראות מנכ"ל. הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה פועלת באופן אוטונומי על-פי החוק לעידוד השקעות הון. ברשות פועלים שני סגנים בכירים, אשר עליהם ממונה מנהל הרשות, האמונים על מסלולי השקעות בהון פיזי ובהון אנושי.

יעדי הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה ותפקידיה

עידוד השקעות הון ויוזמה כלכלית, באופן שבו תינתן עדיפות לחדשנות ולפעילות באזורי פיתוח, לשם:

- א. פיתוח כושר היצור של משק המדינה.
- ב. שיפור יכולתו של המגזר העסקי להתמודד בתנאי תחרות בשווקים בין לאומיים.
- ג. יצירת תשתית למקומות עבודה חדשים ובני קיימא.

החוק לעידוד השקעות הון מהווה אמצעי מרכזי במדיניות עידוד והגברת הצמיחה הכלכלית בישראל בכלל ובפריפריה בפרט. בחוק ובתקנות שהותקנו לפיו נקבעו שני סוגי תמריצים:

1. תמריצי הטבות מס ומענקי הון, שמטרתם העיקרית הינה הגברת הצמיחה הכלכלית, במרכז ובפריפריה.
 2. **תמריצים לפריפריה:** תמריצים (מענקים ומס חברות מופחת של 7.5% בפריפריה לעומת 16% במרכז הארץ) שנועדו להשפיע על פיזור התעשייה ברחבי הארץ והגברת פעילות והשקעות בפריפריה, במטרה לצמצם את אי-השוויון האזורי ולעודד צמיחה בת-קיימא.
- ההטבות לעידוד התעשייה ניתנות בהקמה, בהרחבה ובהעתקה ממרכז הארץ לאזור פיתוח אי של מפעל תעשייתי, בשני מסלולים מרכזיים: מסלול מענקים ומסלול הטבות מס. כל מסלול פועל בנפרד מהמסלול האחר וללא תלות באחר. מפעל ששוכן באזור פיתוח אי יכול לקבל גם הטבות מס וגם מענקים.

תפקידי מנהלת הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה:

- (1) ליזום ולארגן פעולות למען עידוד השקעות הון בישראל, לרבות השקעות זרות.
- (2) ליתן אישור לתכניות.
- (3) לקיים את הקשר בין המשקיעים ובין משרדי ממשלה ורשויות אחרות הנוגעות בדבר, לתת ידיעות בענייני השקעות הון בישראל ולהפיצן, ולסייע למשקיעים בהגשמת תכניותיהם.
- (4) להמליץ לפני כל רשות המוסמכת לכך שתעניק במסגרת החיקוקים שבתחום סמכותה או שהיא ממונה על ביצועם, פטור, הנחה, הקלה או רישיון למפעל, לנכס, להשקעה, או להלוואה העשויים לסייע להשגתה של מטרת חוק זה.
- (5) להציע לשרים מסלולי תמיכה וכללים להפעלתם, לפי הוראות סעיף 18ג.
- (6) ליעץ לממשלה בכל דבר הנוגע להגשמתה של מטרת חוק זה, בעניינים הנוגעים לתעשייה, ובמיוחד בדבר קווי היסוד לעידוד השקעות הון, דרכים לביצועם ותחיקה לעידוד השקעות הון, לרבות השקעות זרות.

משימות מרכזיות של הרשות להשקעות בעת הזו:

- הגדלת התקציב וקביעתו בבסיס התקציב, לרבות תקציב תפעולי ושיווקי, באופן שיאפשר לפעול, לתכנן ולשווק את הפעילות להשגת יעדי החוק והחלטות הממשלה ומטרותיהם. לאור המציאות החדשה בשוק התעסוקה ובמשק, קיימת חשיבות רבה לחזק מסלולי סיוע קיימים ולפתח מסלולים חדשים, כמפורט להלן.
- שילוב מסלולי השקעות הון פיזי עם מסלולי השקעות בהון אנושי, במטרה להתמודד עם שני אתגרים מרכזיים במשק: פרויקט ותעסוקה.
- עידוד השקעות בענפי שירותים תומכי תעשייה- פתיחת מסלולי מענקים מנהליים של רשות ההשקעות לענפי שירותים תומכי תעשייה
- יישום תיקוני חקיקה במסגרת החוק לעידוד השקעות הון (חוק ההסדרים).
- פתיחת המסלולים לאורך כל השנה.

- **מחקרים מלווים ומחקרים לבדיקת אפקטיביות** של מסלולי הסיוע השונים. נדרש לייצר תהליך מובנה (בשת"פ עם אגף אסטרטגיה).
 - **עידוד העסקה מרחוק בפריפריה.**
 - קשרי לקוחות עם חברות **בבעלות זרה** – נדרשות משרות ייעודיות בתוך הרשות.
 - **שיווק ומיתוג** מסלולי סיוע ברמה רוחבית, כולל תקציב.
 - הגדלת **מצבת כוח האדם** המקצועי ברשות, וזאת לאור גידול משמעותי בהיקף פעילות הרשות.
 - **מסלולי תעסוקה** - חיזוק המסלולים הקיימים התומכים בהעסקת אוכלוסיות ועובדים בפריפריה (4.17- אוכלוסיות, 18.4- שכר גבוה בפריפריה, 4.20- מתמחים ערבים, 4.28- אנשים עם מוגבלויות, 4.63- מזרח ירושלים, 4.64- בדואים), לצד יצירת מסלולים חדשים שבאים להתמודד עם המציאות החדשה בשוק העבודה (מסלול מתמחים מורחב, חזרה מחל"ת, חברות עוגן, עבודה מרחוק, מנהלי חדשנות בתעשייה).
 - **מסלול חדש מפיתוח לייצור בכל הארץ**, שיבוצע ע"י הרשות להשקעות, לעידוד הקמת מפעלים שנתמכים על ידי הרשות לחדשנות, על מנת ליצור רצף תהליכי של השקעות בין המו"פ לייצור וליווי המיזם עד להקמת מפעל שלם בארץ.
 - מסלול חדש לקידום **הפריזון והחדשנות** בתעשייה המקומית- הרחבה למרכז הארץ (נדרש תיקון החלטת ממשלה).
 - מסלול להקמת **מבנים להשכרה בירוחם, בעוטף עזה ובאילת** לתעשייה עתירת הידע. המסלולים יפורסמו ברבעון השני של השנה. מבנים באילת יפורסם ככל הנראה ברבעון השלישי (נמצא בבחינה של אג"ת).
 - מסלול להקמה והעתקת מפעלים ביישובי עוטף עזה.
 - **חיזוק שת"פ עם מינהל סחר חוץ** (שילוב של מסלול מענקים וכסף חכם).
 - במסגרת יישום החלטת הממשלה 3740 לחיזוק מועצת קרית שמונה, שלומי ומטולה; וכחלק מהמאמץ לקידום מנוע צמיחה בתחום טכנולוגיות המזון (פודטק) בגליל המזרחי יחד בשילוב מכון לחדשנות המזון, חממת פודטק וביו-פארק, מגבש משרד הכלכלה והתעשייה מודל חדשני לסיוע לחברות פודטק לעבור לשלב הייצור התעשייתי. המודל שנבחן מחדש בימים אלו כולל תמיכה בהקמת מתחם וברכש ציוד חדשני ייחודי באמצעותו יוכלו חברות הסטארטאפ או תעשיות מזון בעלות פיתוחי פודטק לצלוח את 'עמק המוות' ולעבור לשלב הייצור. המענק שינתן במסגרת המסלול עומד על כ- 27 מיליון ש"ח המהווה אחוז חלקי מעלות ההשקעה הכוללת.
 - הפעלת מסלולים לעידוד **תיעוש הבניה** ולשיפור הפריזון לעובד בענף הבניה בשיתוף משרד הבינוי והשיכון.
- בחינת הצורך במסלולים נוספים לעידוד **תחרות** בענפים ריכוזיים ו**שת"פ עם משרדים אחרים** ונוספים (שיכון ובינוי, חקלאות, הגנ"ס, אנרגיה, רה"מ ועוד). חשוב גם למיתוג הרשות והמשרד.

פירוט המסלולים השונים ברשות להשקעות:

מסלולי השקעות הון:

1. מסלול מענקים

- מסלול זה פועל מכוח החוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט – 1959 ומהווה אמצעי מרכזי במדיניות עידוד והגברת הצמיחה הכלכלית בישראל בכלל ובפריפריה בפרט. במסלול זה ניתן מעמד של "מפעל מאושר" לתאגיד העומד בתנאי הסף כלהלן:
 1. המפעל בגינו מוגשת הבקשה הינו מפעל תעשייתי.
 2. מיקומו של המפעל הינו באזור המוגדר אזור פיתוח א' (כהגדרתו בתוספת השנייה לחוק).
 3. המפעל הינו מפעל בר-תחרות, בהתאם למפורט בחוק (עיקר פעילות המפעל הינה בתחום ביו/ננו טכנולוגיה או לחילופין ביצוע יצוא (ישיר ו/או עקיף) בשיעור של לפחות 25% ביחס להכנסות מכלל מכירות המפעל או ביחס לתוספת ההכנסות המיוחסות לחלק המפעל שנוסף בעקבות התכנית).
- בחוק ובתקנות שהותקנו לפיו נקבעו שני סוגי תמריצים והם הטבות מס ומענקי הון (ללא צורך לבחור באחד מבין השניים בלבד):
 1. מענקים בשיעור של 20% בגין השקעות מוכרות ברכוש קבוע (ציוד יצרני, מבנים) במסגרת תכנית מאושרת.
 - בנוסף ניתן לקבל, בתנאים מסוימים, עד 10% מענק נוסף בנגב, בפריפריה בצפון וביישובי שדרות ועוטף עזה.
 2. שיעור מס מופחת - מסלול הטבות במס מופעל ברשות המיסים.

שנת תקציב	תקציב שנתי	מס' הבקשות שאושרו	תוספת מכירות	מתוכה ליצוא	שיעור יצוא	תוספת עובדים
2013*	₪ 220,000,000	98	₪ 4,192,949,150	₪ 3,243,574,697	77%	2,611
2014**	₪ 321,500,000	85	₪ 2,897,711,057	₪ 2,054,046,340	71%	2,837
2015	₪ 280,000,000	76	₪ 4,249,988,181	₪ 3,413,893,856	80%	1,343
2016	₪ 361,500,000	88	₪ 3,727,170,295	₪ 2,740,424,529	74%	1,538
2017	₪ 363,000,000	82	₪ 3,513,544,076	₪ 2,705,428,939	77%	1,263
2018***	₪ 344,239,000	82	₪ 3,052,799,686	₪ 2,424,571,135	79%	1,184
2019****	₪ 296,765,000	61	₪ 2,969,043,064	₪ 2,633,704,819	88%	1,232
2020	₪ 278,000,000	73	₪ 1,932,100,936	₪ 1,642,285,795	58%	1,036

*היעדים המוצגים בשנת 2013 (מחזור מכירות, יצוא ועובדים) מתייחסים להיקף התכניות המקוריות ולא לתכניות המאושרות, שאושרו ברובן באופן חלקי מפאת חוסר תקציב, לפיכך הנתונים לשנה זו אינם מדויקים ואינם ברי השוואה.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

בשנת 2020 גודל המענק הממוצע לתכנית במסלול המענקים עמד על כ-4 מיליון ₪ כאשר כ- 65 מהאישורים היו אישורים להרחבות, ו-35% מהאישורים היו להקמות ולהעתקות של פעילות חדשה.

מתוכם, תכניות מאושרות במסגרת מתוויים משותפים עם הרשות לחדשנות:

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	מענק נגזר (בש"ח):	תוספת מכירות	מתוכה ליצוא	שיעור יצוא	תוספת עובדים
2020	4	₪ 36,000,000	₪ 230,000,000	₪ 200,000,000	86%	58
2019	2	₪ 11,387,115	₪ 277,710,000	₪ 270,946,620	97.5%	74
2018	2	₪ 13,343,168	₪ 429,329,000	₪ 429,329,000	100%	45

2. מסלול להטמעת טכנולוגיות יצור מתקדם - הוראת מנכ"ל 4.54

מסלול זה נועד לעודד מפעלים תעשייתיים להטמיע טכנולוגיות יצור מתקדם במפעלים או בקווי ייצור במפעלים (בכל רחבי הארץ), לצורך שיפור התוצאות העסקיות של המפעל, לבצע את המעבר לייצור מבוסס industry 4.0 באמצעות השתתפות בסיכון הכרוך בהטמעה של טכנולוגיות חדשניות.

הוראת המנכ"ל כוללת מסלול ראשי ומסלולים מהירים (תת מסלול א' + ב'). מיועד לחברות שאינן עומדות בתנאי הסף בחוק לעידוד השקעות הון. שיעור הסיוע באזורי עדיפות לאומית הינו 20% מההשקעות המזכות ובתוספת 10% (מענק בונוס) עם הוכחת התוצאות. ביתר הארץ שיעור הסיוע הינו 15% מההשקעות המזכות ובתוספת של 5% (מענק בונוס), עם הוכחת התוצאות. בשנת 2020 אושרו 42 בקשות במסלול הראשי, בהיקף מענקים של 31.6 מלש"ח.

במסגרת סקר שנערך ע"י התאחדות התעשיינים בקרב 160 חברות, נמצא כי 81% דיווחו על גידול בפריון, 72% צמצום עלויות תפעוליות, 70% צמצום פחת, ושיפור נוסף בתוצאות עסקיות כגון גידול במכירות, חסכון בעלויות אנרגיה ועוד.

היקף הסיוע מוגבל בהתאם לגודל הפעילות.

תקרת ההשקעה המקסימלית להשקעות רכות	תקרת ההשקעה המקסימלית להשקעות הוניות	תקרת השקעה מזכה	סוג פעילות
עד 150 אלף ₪	עד 1 מיליון ₪	1 מיליון ₪	פעילות זעירה
עד 450 אלף ₪	עד 3 מיליון ₪	3 מיליון ₪	פעילות קטנה
עד 750 אלף ₪	עד 5 מיליון ₪	5 מיליון ₪	פעילות בינונית
עד 1 מיליון ₪	עד 10 מיליון ₪	10 מיליון ₪	פעילות גדולה

ביצועים

להלן פירוט אודות אישורים במסלול להטמעת טכנולוגיות ייצור מתקדם:

מענק נגזר (בש"ח)	מס' הבקשות שאושרו	שנת תקציב
10,363,370	19	2018
22,432,737	43	2019
31,643,439	42	2020 מסלול ראשי
15,563,383	127	2020 מסלולים מהירים

3. מסלול הגדלת הפריון בתעשייה - הוראת מנכ"ל 4.44

תכנית זו מעודדת מפעלים להעלות פריון העבודה ומיועדת עבור מפעלים תעשייתיים או קווי ייצור במפעלים תעשייתיים זעירים, קטנים או בינוניים שאינם עומדים בתנאי החוק לעידוד השקעות הון (כלומר אינם עומדים בתנאי הסף לאישור תכנית במסלול מענקים). התכנית להעלאת פריון העבודה נותנת הזדמנות למפעלים להגביר את קצב צמיחת הפריון בעבודה ומאפשרת למשק הישראלי להקטין חסמים ולשפר את התחרות מול יתר מדינות ה-OECD. במסגרת הוראה זו, על מבקש הסיוע לגבש "תכנית להעלאת פריון בעבודה". שיעור הסיוע- 30% מההשקעות המזכות וכולל גובה סיוע מקסימלי (300 אש"ח עבור פעילות זעירה, 1.5 מלש"ח עבור פעילות קטנה ו-3 מיליון שח עבור פעילות בינונית).

חלוקה בין השקעות הוניות להשקעות רכות:

פעילות זעירה	1 מיליון ₪	עד 800,000 ₪	50,000 ₪	200,000 ₪
פעילות קטנה	5 מיליון ₪	עד 4 מיליון ₪	250,000 ₪	1 מיליון ₪
פעילות בינונית	10 מיליון ₪	עד 8 מיליון ₪	500,000 ₪	2 מיליון ₪

סוג פעילות	תקרת ההשקעה המזכה	השקעות רכות		גובה הסינוע המקסימלי
		מינימום השקעה	מקסימום השקעה	
פעילות זעירה	1 מיליון ₪	50,000 ₪	200,000 ₪	עד 300,000 ₪
פעילות קטנה	5 מיליון ₪	250,000 ₪	1 מיליון ₪	עד 1.5 מיליון ₪
פעילות בינונית	10 מיליון ₪	500,000 ₪	2 מיליון ₪	עד 3 מיליון ₪
פעילות גדולה	15 מיליון ₪	750,000 ₪	3 מיליון ₪	עד 4.5 מיליון ₪

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	מענק נגזר (בש"ח)
2017	10	14,876,080
2018	54	84,848,615
2019	39	36,670,158
2020	25	36,000,000

4. דירות השכרה למגורים

מסלול זה פועל מכח הפרק השביעי לחוק לעידוד השקעות הון, זכאי להטבה מי שבונה בנין אשר לפחות מחציתו מיועד להשכרה למגורים, כאשר הדירות להשכרה מושכרות במשך 5 שנים מתוך 7 השנים הראשונות. ההטבה הניתנת במסגרת מסלול זה הינה פחת מואץ בשיעור 20% לשנה ומס מופחת על הכנסה חייבת מהשכרה או מכירה של דירה בבניין חדש להשכרה בשיעור של 20% ליחיד ו-11% לחברה.

בשנת 2020 היקף האישורים גדל באופן משמעותי, אושרו 130 בקשות ובמסגרתן סך של 4,185 דירות.

מדובר בעליה של 250% במספר הבקשות, וכן עליה של 490% בכמות הדירות בהשוואה לשנת 2019. חיד ו-11% לחברה.

להלן פירוט אודות אישורים במסלול בניה להשכרה למגורים:

שנה	סה"כ בקשות מאושרות	סך דירות שאושרו
2013	47	911
2014	12	480
2015	20	875
2016	46	1237
2017	54	1091
2018	61	1942
2019	51	855
2020	130	4,185

5. מסלול לשימור עובדים - הוראת מנכ"ל - 4.62

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	השקעה (בש"ח)	מענק נגזר (בש"ח)	שימור עובדים סך מינימום עובדים
2020	65	54,664,530	27,332,272	10,727

6. מסלול למשיכת מפעלים תעשייתיים ליישובי הבדואים בנגב - הוראת מנכ"ל - 4.49

מסלול זה נועד להביא לחיזוק חוסנה הכלכלי והחברתי של האוכלוסייה הבדואית בנגב ומעודד הקמת מפעלים תעשייתיים באזור תעשייה צמוד דופן או באזור תעשייה משותף באחד מיישובי הבדואים בנגב.

שיעור הסיוע - 30% מההשקעות המזכות המאושרת ולא יותר מ- 3 מיליון ש"ח.

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	מענק נגזר (בש"ח)
2018	7	15,439,511

7. הקמת מבנים להשכרה לתעשייה עתירת ידע ביישובי המיעוטים - הוראת מנכ"ל - 4.57

מסלול חדש וראשון מסוגו להקמת מבנה להשכרה לתעשייה עתירת הידע ביישובי המיעוטים.

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	מענק נגזר (בש"ח)
2019	1	10,000,000

8. הקמת מבנים להשכרה לתעשייה עתירת הידע במועצה המקומית ירוחם - הוראת מנכל 4.59
 מסלול להקמת מבנה להשכרה לתעשייה עתירת הידע במועצה המקומית ירוחם. הקצאה תחרותית בהיקף של עד 4 מיליון שקלים.
 הוראת המנכ"ל פורסמה ביום 30.12.2019, בשל משבר הקורונה לא היו מתעניינים, לפיכך ההוראה תפורסם שוב ברבעון השני של שנת 2021.

9. מסלול למשיכת מפעלים תעשייתיים לדימונה, ערד וירוחם - הוראת מנכל 4.46
 במסגרת מסלול זה ניתן סיוע לרשויות המקומיות ערד, דימונה וירוחם בשל היותן, בין היתר, רשויות גדולות ומרכזיות בדרום, אשר פיתוחן הכלכלי יעניק להן ולסביבתן חוסן כלכלי-חברתי ויהפוך אותן למוקדי משיכה עבור משקיעים ומעסיקים. שיעור הסיוע - 30% מסך ההשקעה המזכה המאושרת.

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	מענק נגזר (בש"ח)
2017	11	69,945,284

10. מסלול סיוע להקמת מפעלים מחוללי שינוי בפריפריה בישראל- הוראת מנכל 4.3
 נוכח המשבר הכלכלי העולמי והשלכותיו על הכלכלה במדינת ישראל בכלל, ועל הפריפריה הגיאוגרפית בפרט, גובש בשנת 2009 מסלול זה שמטרתו לעודד הקמת מפעלים מחוללי שינוי בפריפריה.

מאחר שההיצע והמגוון של מקומות העבודה בפריפריה נמוכים באופן ניכר מאלו שבמרכז הארץ, עובדים המפוטרים מעסקים בפריפריה מתקשים למצוא מקום עבודה אחר וחלקם אף נפלטים לצמיחות משוק העבודה. מטרת מסלול זה היא ליצור היקף ומגוון רחב של מקומות עבודה יציבים באזור הפריפריה באמצעות הקמה של מפעלים באזור זה (עכו, אשקלון, כנרת, הגולן, הנגב) או העתקה של פעילות תעשייתית לאזור זה, בהיקף השקעות של לפחות 300 מיליון ₪ ובהיקף תעסוקתי של לפחות 400 עובדים.

שיעור הסיוע - 20% מההשקעה המזכה המאושרת.
 בנוסף, במטרה לעודד הקמה/העתקה מהירה של המיזם ניתן לקבל גם מענק נוסף, בגין הקדמה בביצוע ההקמה/העתקה, בגובה של עד 5% מההשקעה המאושרת.

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	מענק נגזר (בש"ח)	תוספת עובדים	היקף תעסוקתי כולל
2009	2	230,000,000	600	950

להלן פירוט הבקשות:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

מסלולי תעסוקה:

11. מסלול תעסוקה 4.17 (אוכלוסיות) - מסלול זה נועד לסייע למעסיקים בקליטת עובדים נוספים ששיעור השתתפותם בשוק העבודה בישראל נמוך (אוכלוסייה ערבית לרבות דרוזים, בדואים וצ'רקסים, אוכלוסייה חרדית, אנשים עם מוגבלות והורים יחידים), בענפי התעשייה, ההיי-טק והשירותים. היקף הסיוע נע בין 20%-30% מעלות השכר של העובד לתקופה של שנתיים. ב-2020 התווסף תת מסלול מהיר- "מסלול קורונה" לתקופה בת 12 חודשים שהיה פתוח גם לאוכלוסייה כללית בפריפריה.

בשנת 2020 תוקצבו 60 מלש"ח שנוצלו במלואם. אושרו 160 בקשות להעסקת 1600 משרות חדשות בנוסף לשימור של 2,480 משרות קיימות. מענקים אלו מובילים להשקעה בתעסוקה (תשלומי שכר) מצד החברות בסך של 274 מיליוני ₪. מדובר בגידול של פי 5 לעומת שנת 2019.

12. מסלול תעסוקה 4.18 - תכנית שכר גבוה-

מטרת המסלול הינה עידוד ליצירת **משרות בשכר גבוה** והעלאת שיעור הצמיחה באזורי עדיפות לאומית

לאחרונה בוצעו בהוראה תיקונים שמהותם הסרת חסמים, במטרה להרחיב את קהלי היעד של ההוראה.

בשנת 2020 סוכם תקציב של 40 מלש"ח- הוראת מנכ"ל אושרה ב-2021 - הקצאה פורסמה בחודש אפריל 2021.

תקציב מבוקש לטובת הקצאה נוספת לשנת 2021 : 100 מלש"ח

13. מסלול תעסוקה -תכנית לשילוב מתמחים מהאוכלוסייה הערבית בתעשייה עתירת הידע- הוראת מנכ"ל 4.20

תכנית סיוע למעסיקים המבקשת לסייע בהגברת שילוב סטודנטים ובוגרי תואר ראשון מהאוכלוסייה הערבית, לרבות דרוזים, בדואים וצ'רקסים, הלומדים מקצועות טכנולוגיים, בתעשייה עתירת הידע ושירותים מתקדמים. היקף הסיוע עומד על 40% מעלות השכר לתקופה של 18 חודשים. השנה אושרה הרחבת המסלול לענפים נוספים ורמות השכלה נוספות (הנדסאים). ב-2021.3.22 התקבלו בקשות של 25 חברות להעסקת 254 מתמחים. היקף מענקים בסך 27 מיליוני ₪, המביאים להשקעה בתעסוקה בהיקף 75 מיליוני ₪. מדובר בגידול של פי 5 לעומת שנת 2019.

14. מסלול תעסוקה לאנשים עם מוגבלות - הוראת מנכל 4.28

מסלול זה נועד לסייע בקליטת עובדים עם מוגבלויות בעסקים בישראל תוך השתתפות בעלות השכר של העובד. ניתן להגיש בקשות במקביל למסלולים אחרים. עלות השכר החודשית לעובד לא תפחת משכר מינימום מותאם.

תקציב מבוקש 20 מלש"ח לטובת הקצאה לשנת 2021. המסלול תוקצב ופורסם בפעם האחרונה בשנת 2019.

15. מסלול תעסוקה (הוראת מנכ"ל 4.32) - מסלול סיוע להעסקת סטודנטים המשתתפים בתוכנית "הטובים לתעשייה"

מטרתו של המסלול הינה לחזק את מפעלי התעשייה ולקדם את כושר ייצורם יד ביד עם השבחת ההון האנושי, על ידי חיזוק הקשר בין האקדמיה לתעשייה והשארת אוכלוסייה חזקה באזורי עדיפות לאומית ובירושלים.

מסלול זה, המנוהל בשיתוף מנהל תעשיות, מיועד לסטודנטים. בקשות לתכנית זו מוגשות בשנת הלימודים האחרונה של הסטודנט. כבר בעת הגשת הבקשה על הסטודנט לציין באיזה מפעל תעשייתי הוא מתכוון לבצע את פרויקט הגמר / ההתמחות שלו (ולעמוד ביתר התנאים של מבחן התמיכות).

16. מסלול תעסוקה (הוראת מנכ"ל 4.42) - תכנית "תנופה בתעסוקה" - התכנית לקידום ושדרוג תעסוקתי של יוצאי אתיופיה

תכנית זו שמה לה למטרה לקדם תעסוקה איכותית בקרב עובדים יוצאי אתיופיה ולמצב אותם כמועמדים איכותיים ומובילים להשתלבות בשוק התעסוקה. עלות השכר החודשית לעובד לכל תקופת התכנית לא תפחת מעלות שכר של 10,500 ₪.

17. מסלול תעסוקה ייעודי לשילוב עובדות מהאוכלוסייה הערבית המתגוררות בשכונות מזרח ירושלים - הוראת מנכל 4.63

מסלול ייעודי זה נועד לסייע בקליטת נשים ערביות המתגוררות השכונות מזרח ירושלים תוך השתתפות בעלות שכר העובדת. עלות השכר החודשית לעובדת לא תפחת משכר המינימום. מסלול זה מסייע למעסיקים בכמעט כל ענפי התעסוקה.

תקציב שאושר: 5 מלש"ח לטובת הקצאה לשנת 2021. המסלול פורסם לראשונה באפריל 2021.

18. מסלול תעסוקה ייעודי לשילוב עובדים מהאוכלוסייה הבדואית בנגב - הוראת מנכל 4.64

מסלול ייעודי זה נועד לסייע בקליטת עובדים בדואים מהנגב תוך השתתפות בעלות שכר העובדים. עלות השכר החודשית לעובד לא תפחת משכר המינימום. מסלול זה מסייע למעסיקים בכמעט כל ענפי התעסוקה.

תקציב שאושר: 8 מלש"ח לטובת הקצאה לשנת 2021. המסלול פורסם לראשונה באפריל 2021.

19. תכנית להגדלת תעסוקה - אזור תעשייה נע"מ- הוראת מנכל 4.1

ההוראה באה לעודד מפעלים לעבור ממרכז הארץ או להקים מפעלים חדשים באזור התעשייה נע"ם ליד נתיבות. המפעלים מקבלים מענקים עבור עלות ההעתקה או ההקמה, השתתפות בארנונה, כיסוי עלות הקרקע ונסיעות לעובדים. במסגרת התוכנית הועתקו או הוקמו בפועל יותר מ-10 מפעלים.

נתוני ביצוע- מסלולי תעסוקה:

להלן נתונים מצטברים של התכניות השונות במסלולי התעסוקה בין השנים 2013-2020:

שם המסלול	מס' בקשות שאושרו	תוספת משרות חדשות	סכום המענקים שאושרו (במיליוני ש"ח)
מסלול כללי 4.17	704	9769	498
שכר גבוה 4.18	39	857	252
עובדים עם מוגבלות 4.28	57	128	9.6
מתמחים ערבים 4.20	22	157	14
הטובים לתעשייה 4.32	3	7	0.14
תנופה בתעסוקה 4.42	3	83	7.5
סה"כ	668	9,401	721.24

מסלולים ירוקים ומיוחדים:

מסלול ירוק- מסלול הפחתת פליטות גזי חממה והתייעלות אנרגטית- הוראת מנכל 41.4

בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1403 מתאריך 10/04/2016 בדבר תכנית לאומית ליישום היעדים להפחתת פליטות גזי חממה ולהתייעלות אנרגטית, הוחלט על פרסום מסלול סיוע להשקעות בפרויקטים להפחתת פליטות גזי חממה והתייעלות אנרגטית, תוך מתן תיעודף לרשויות מקומיות חלשות ועסקים קטנים ובינוניים, עידוד הפחתת זיהום אוויר מהתעשייה ועידוד השקעות אשר ישלבו התקנות של טכנולוגיות חדשניות ישראליות.

המסלול נוהל בשיתוף המשרד להגנת הסביבה, משרד האנרגיה ומשרד האוצר.

הסיוע ניתן על בסיס הקצאה תחרותית, והתקציב עבורו הסתיים בשנת 2020.

אישורים במסלול לחיסכון אנרגטי והקטנת פליטות (בשנים 2017-2020):

שם המסלול	מס' האישורים	סכום המענקים
הפחתת פליטות גזי חממה והתייעלות אנרגטית	390	274 מיליון ₪

בשנת 2020 אושרו 97 בקשות בהיקף מענקים של כ-60 מיליון ₪. באישורים אלו צפויה השקעה של כ-321 מיליון ₪.

מדובר על חסכון שנתי של כ-164 מיליון קוט"ש לשנה, שהם 132,567 טון פליטות לשנה. במונחים כספיים מדובר על חסכון שנתי של כ-88.5 מלש"ח, כלומר החזר של 0.88 מיליארד ש"ח ל-10 שנים בגין מענק של כ-60 מיליון ש"ח.

מסלול סיוע במימון חיבור למערכת חלוקת גז טבעי (הוראת מנכ"ל 4.5)

המסלול מיועד לעודד ולתמרץ צרכני גז גדולים להתחבר לרשת הגז הטבעי. התמרוץ הינו באמצעות השתתפות בעלויות חיבור למערכת החלוקה של הגז הטבעי ובעלויות הסבת מערכות פנימיות של מתקני הלקוח לשימוש בגז טבעי. המסלול בוצע בשיתוף הרשות לגז טבעי במשרד האנרגיה.

אישורים במסלול סיוע במימון חיבור למערכות גז טבעי:

שם המסלול	מס' האישורים	סכום המענקים
גז טבעי	175	118.6 מיליון ש"ח

בשנת 2019 אושרו 12 בקשות, היקף המענקים עמד על 11.6 מיליון ₪. המסלול הסתיים בשנת 2019 ולא חודש בשנת 2020.

מסלולים מיוחדים:

מסלול לעידוד תחרות והורדת יוקר מחייה - במסגרת מסלול זה הופעלו מסלולים לעידוד תחרות בענף החלב, בשוק בשר בקר טרי כשר מפורק ובשוק המזון ללא גלוטן.

כמו כן, יצאה הרשות בהקצאה למסלול לעידוד התחרות בשוק הלחם מקמח מלא, אך ההקצאה נסגרה ללא בקשות. מניתוח ראשוני של ההקצאה עולה כי כדי להיכנס למעגל התחרותי בענפים ריכוזים יש צורך בשיעור השתתפות גבוה יותר, לתזמן את לוח ההשקעות של החברות מול מסלולי העידוד וצורך בהגנת ינוקא, וכן הכרה בהשקעות שבוצעו טרם מועד הפרסום, על מנת לסנכרן בין פעילות המפעלים לסיוע הנדרש.

להלן נתוני ביצוע:

מסלול לקידום התחרות	מס' חברות	סכום המענקים	סכום ההשקעה
מסלול לקידום התחרות בענף החלב	1	9.7 מיליון ש"ח	49 מיליון ש"ח
מסלול לקידום התחרות בענף הבשר הטרי הכשר	4	14 מיליון ש"ח	60 מיליון ש"ח
מסלול לקידום התחרות בענף המזון ללא גלוטן	4	7.3 מיליון ש"ח	24.2 מיליון ש"ח
מסלול לקידום התחרות בענף הלחם מקמח מלא	0		

מסלול לעידוד תיעוש הבנייה-

תיעוש הבניה הוא שם כולל לבנייה שבה נעשה שימוש בטכנולוגיות מתקדמות, בשיטות עבודה, בציוד בניה משוכלל ובמוצרי חרושת המיוצרים מחוץ לאתר, בהשוואה לבניה הקונבנציונלית, שבה נעשה שימוש בטכנולוגיות עתירות עבודה המבוצעות ברובן באופן ידני באתר הבניה עצמו. מדובר במסלול משותף לרשות להשקעות ולמשרד השיכון והבינוי.

בהמשך להחלטת ממשלה מספר 204 מיום ה- 9 ביולי 2015, מופעלים שני תתי מסלולים:

- מסלול לתמיכה ברכש ציוד לבנייה מתועשת (צב"מ), הוראת מנכ"ל 4.39
- מסלול להגדלת תיעוש במבני מגורים בנייה מרקמית רוויה, הוראת מנכ"ל 4.40

להלן ביצוע תקציבי של המסלול לשנים 2017-2020

סכום ההשקעה	סכום המענקים	מס' חברות	
	63 מיליון ש"ח	33	מסלול להגדלת התיעוש בבנייה מרקמית רוויה של מבני מגורים (4.40)
4.5 מיליון ש"ח	9 מיליון ש"ח	13	מסלול לתמיכה ברכש ציוד בנייה מתועשת (4.39)

מסלול סייבר – לאור הגידול בהיקפים ובעוצמות של התקפות סייבר על ארגונים במשק הישראלי, נדרש להגן על מרחב הסייבר ולהעלות את רמת המוכנות לאיומים, תוך שמירה על חיוניותו כמנוע צמיחה וכמאפשר זרימה חופשית של מידע, שירותים ומסחר.

לאור האמור יצא מסלול בשיתוף עם המטה הקיברנטי במשרד רוה"מ, להעלאת רמת ההגנה של מפעלים תעשייתיים חיוניים.

סכום ההשקעה	סכום המענקים	מס' חברות	
6.5 מיליון שקלים	1.8 מיליון ש"ח	9	מסלול להעלאת רמת המוכנות לאיומי סייבר

משבר הקורונה

באפריל 2020 רשות השקעות גיבשה תכנית לטיפול במשבר בכל הנוגע לתכניות ומסלולי הרשות הרלוונטיים לתקופה. הוערך כי צפויים שלושה שלבים למשבר הכלכלי: שלב הדימום והבלימה, שלב הייצוב ושלב הצמיחה. לכל אחד משלושת השלבים יוצרו פתרונות להן נדרשה הממשלה להתערב התערבות משמעותית במתן פתרונות הן קצרי טווח והן ארוכי טווח וזאת על מנת להביא את הכלכלה ליציאה מהמשבר, לייצוב ולצמיחה בכל רחבי המדינה.

בשלב הדימום והבלימה המשק היה בקריסה עסקית שאופיינה, בין היתר, במצב של חוסר ודאות קשה לעסקים שמלווה בהפסדים תפעוליים כבדים, בתזרים מזומנים שלילי, בירידה חדה בהכנסות, בפיטורי עובדים, בשליחת עובדים לחל"ת, בעיכובים כבדים של קבלת חו"ג מחו"ל, בייקור משמעותי של חו"ג, בעיכובים ארוכים בקבלת ציוד ומכונות שהוזמנו טרם ו/או במהלך משבר הקורונה ועוד. מדובר במשבר עולמי גלובלי והתוצאה היא אובדן שווקים והתקשרויות של חברות שמייצאות.

בשלב זה הרשות להשקעות נקטה בכיווני פעולה, מסלולי סיוע וצעדי מדיניות בטווח הקצר-

1. האצת שחרור מענקים להקלה בתזרים המזומנים של חברות- הזרמת תשלומים בהיקפים גדולים לחברות שמחזיקות בכתבי אישור במסלולים השונים ההוניים ומסלולי תעסוקה והגישו דיווחים על ביצוע השקעות ועמידה ביעדים לרבות העסקת עובדים בהתאם לכתב האישור.
2. הקלות רגולטוריות- גובשו הקלות מנהליות לחברות שמחזיקות כתבי אישור במסלולי השקעות הון, מסלולי תעסוקה, מסלולים מיוחדים ומסלולים ירוקים. אושרו הקלות במנהלה ובעודות ההקצאה לחברות שמחזיקות בכתב אישור והקלות באופן הבדיקה של גופים מלווים ורואי החשבון. יתר ההקלות במסלול מענקים לפי חוק עידוד השקעות הון דורשות תיקוני חקיקה או התקנת תקנות שעת חירום, הוכנה הצעה לתיקוני חקיקה משמעותיים שיסייעו בעיקר לחברות שלהן כתבי אישור פעילים.
- כמו כן, גובש נוהל קווים מנחים לטיפול בעניין הפרשי ריבית במסגרת ביטול תכניות ודרישה להחזר מענקים על פי החוק לעידוד השקעות הון.
- בנוסף, ניתנה התייחסות ייעודית לבעיות המועלות ע"י חברות ותאגידים בעקבות המשבר.
3. יצירת מסלולים מהירים בטווח הקצר בכל רחבי הארץ- פורסמו מסלולים מהירים שהופעלו בטווח הקצר בכל רחבי הארץ, כגון: דיגיטציה של מפעלים (ייצור מתקדם מהיר), מסלולי תעסוקה ושימור עובדים מהירים ועוד.

בשלב זה, הרשות להשקעות פעלה בתיעדוף למתן מענים לנושאים הנוגעים למשבר הקורונה ונקטה בפעולות לקידום תכניות ומסלולים ע"מ לסייע לתעשייה הישראלית להתמודד עם משבר הקורונה ולחזור לצמיחה, כפי המפורט להלן:

1. **מסלול להטמעת טכנולוגיות יצור מתקדם- מסלולים מהירים**
 שני מסלולים מהירים (תת מסלול א' + ב') – באזור עדיפות לאומית שיעור הסיוע הינו 30% מההשקעות המזכות, בייתר הארץ שיעור הסיוע הינו 20% מההשקעות המזכות, ללא בחינת עמידה בתוצאות.
 בשנת 2020 אושרו 127 בקשות במסלולים המהירים בהיקף מענקים של 15.6 מלש"ח.
2. **מסלול תעסוקה מהיר המותאם לתקופת הקורונה- במסגרת מסלול תעסוקה 4.17 שבימי שיגרה מיועד להעסקת עובדים חדשים מאוכלוסיות מיוחדות, יצא בשנת 2020 תת- מסלול מיוחד המותאם לתקופת הקורונה- במסגרתו היקף ההתחייבות והסיוע צומצמה במחצית, ניתנה האפשרות בנוסף להעסיק עובדים מאוכלוסייה כללית בפריפריה והוכנסו הקלות בירוקרטיות רבות. היקף הביקושים למסלול זה היה רב (פי 5 משנה קודמת). סה"כ אושרו במסגרת המסלול 160 בקשות להעסקת 1600 משרות חדשות בנוסף לשימור של 2,480 משרות קיימות.**
3. **מסלול השקעות הון לשימור עובדים-**
 עידוד מפעלים תעשייתיים בכל הארץ, לבצע השקעות הוניות והשקעות רכות ובלבד ששימרו עובדים בעיצומו של משבר נגיף הקורונה בחודשים מרץ-אפריל 2020, וימשיכו להעסיק את מספר העובדים להם התחייבו במסגרת מסלול זה עד לתום שנת 2021) ובתנאי שירדו בשיעור של לפחות 25% בהכנסות).
 בשנת 2020 אושרו 65 בקשות, מענקים בהיקף של 27 מלש"ח, שימור של כ-10,000 עובדים.
4. **מסלול סיוע לייצור תעשייתי הנותן פתרונות ל-Covid 19-** הוראת מנכ"ל- 4.61 מסלול זה נועד לעודד תאגידיים להקים קווי יצור במסגרת מסלול סיוע לייצור תעשייתי הנותן פתרונות ל-COVID-19.
 שיעור הסיוע – באזור עדיפות לאומית 30% מההשקעות המזכות, ביתר הארץ 20% מההשקעות המזכות, ולא יותר מ-2 מיליון ₪.

שנת תקציב	מס' הבקשות שאושרו	השקעה (בש"ח)	מענק נגזר (בש"ח)
2020	3	15,305,250	3,561,050

תעסוקה במשק

תמונת המצב של משק בתעסוקה מלאה השתנתה. מספר המתייצבים בשירות התעסוקה הגיע לשיא של כמיליון דורשי עבודה (נכון לחודש אפריל 2021 מספר דורשי העבודה עומד על כ-909,400 אנשים).
 ההערכה המקצועית היא שתהיה התאוששות ממושכת בשוק התעסוקה שתיקח לפחות שנתיים. המשמעות היא שחברות לא יבצעו את ההשקעות כפי שהתחייבו במסגרת המסלולים השונים והדבר יביא לבזבוז של גורמי ייצור באופן משמעותי.
 לצד הגידול בשיעורי האבטלה זוהו הזדמנויות שנוצרו בעקבות המשבר-

- מעבר עובדים לענפים בהם קיים מחסור בכח אדם (תעשייה, היי-טק), ענפים שמאופיינים בפריון גבוה יותר, הכנסת טכנולוגיות ואפשרות של עבודה מרחוק שעשויות להעלות את רמת הפריון ועוד.
- מספר ענפים במשק, התחזקו בעקבות המשבר, ביניהם, יצרני מזון, מדעי החיים, מכשור וציוד רפואי, חברות פרמצבטיות ומו"פ לתרופות וחיסונים, חברות לחיטוי ומוצרי היגיינה וניקיון, בד לא ארוג ועוד.
- מגמת הדיגיטציה מתחזקת, כולל שימוש בכלים מקוונים, ועבודה מהבית.
- צמצום של בירוקרטיה ורגולציה.
- חיבורים ושותפויות בין תעשיות שונות, בין מפעלים שונים, בין תעשיות לרשתות שיווק, בין מפעלי תעשייה לסטארטאפים.
- כניסה לשווקים חדשים, ככל שיתפתח יתרון יחסי לתעשייה הישראלית בעקבות המשבר.

הרשות להשקעות שמה לעצמה כיעד לקדם תעסוקה ויצירת מקומות עבודה- עידוד פעילות עסקית לשם יצירת משרות חדשות, עצירת זליגת העובדים מחוץ לשוק התעסוקה בדגש על פיריון גבוה והשבת עובדים שנפלטו ממעגל התעסוקה תוך שילובם במשרות איכותיות ונתנה מענה הן במסלולים בטווח הקצר והן לטווח הבינוני, כמפורט לעיל.

שלב הייצוב- שלב ביניים- שלב בו אנו נמצאים כעת. מעבר משיעור פעילות נמוך לשיעור פעילות שיגדל בהדרגה. שיאו של המשבר מאחורינו ואנו מתחילים בהדרגתיות לחזור לשגרה. שגרה זו מאופיינת, בחזרה הדרגתית של העובדים למקומות העבודה, מציאת מקורות הון חוזר להמשך הפעילות השוטפת, בין היתר ממקורות ממשלתיים, הגעה לנקודת איזון חדשה, מבחינת כוח אדם במפעלים ובעסקים. בשלב זה, אנו חייבים לשמר ככל הניתן את ההון האנושי, ולמנוע עצירה של המשך השקעות הון. לשם כך גיבשה רשות השקעות תוכניות עבודה לשנת 2021 וליציאה ממשבר וצמיחה במשק.

מסלולים חדשים לשנת 2021 ליציאה ממשבר וצמיחה במשק :

כחלק מתוכנית יציאה מהמשבר ועידוד הצמיחה במשק הרשות פועלת בשני מישורים מקבילים- האחד הרחבת מסלולים קיימים לכלל הארץ / לכלל האוכלוסיות ובמישור השני פתיחת מסלולים חדשים, כפי המפורט להלן:

מסלול מפיתוח לייצור בכל הארץ-

הרחבת המתווה לתמיכה משותפת של הרשות להשקעות והרשות לחדשנות, לחברות שנמצאות בשלבי פיתוח מתקדמים ("יעמק המוות") בכל הארץ.

שנת 2021 פיילוט – 10 חברות, השקעה לחברה 20 מיליון ₪ לכל בקשה כפול מענק 25% = 50 מלש"ח במונחי תקציב.

ככל שבסוף יוקם מפעל שלם באזור עדיפות לאומית (לאחר סיום שלבי הפיתוח במרכז הארץ) יתאפשר כפל מענקים: השקעות בהון הפיזי ובהון האנושי.

הפוטנציאל: כ-90 חברות זוהו במהלך הגשות במתווה המשותף למעבר מפיתוח לייצור בכל הארץ, כ-50% בתחומי מכשור רפואי ובריאות דיגיטלית, יותר מ-60% בין גדרה לחדרה (לא כולל ת"א).

מסלול להגדלת פיריון בכל הארץ –

מבוקשת הרחבת התכנית להעלאת הפיריון בכל הארץ (כיום המסלול הוא לאזור עדיפות לאומית וירושלים בלבד), תוך תיעודף לאזור עדיפות לאומית (בשיעור מענק גבוה יותר).

מסלול זה מיועד לחברות שאינן עומדות בתנאי הסף של חוק לעידוד השקעות הון.

תקציב מבוקש 60 מלש"ח.

מסלול תעסוקה לעובדים חדשים שזו עבודתם הראשונה בתחום לימודיהם, על בסיס מסלול תעסוקה 4.20 המיועד למתמחים ערבים. השנה אושרה הרחבת המסלול לענפים נוספים ורמות השכלה נוספות (הנדסאים). לאור המשבר בשוק התעסוקה והירידה המשמעותית בסיכויים של חסרי ניסיון תעסוקתי להשתלב בעבודה איכותית ראשונה בתחום לימודיהם, מוצע להרחיב המסלול לאוכלוסיות, רמות השכלה וענפים נוספים. סיוע של 20% למשך שנה, כ-25 אלש"ח למשרה * פוטנציאל של 4,000 משרות חדשות. סך התקציב הנדרש- 100 מיליוני ₪.

מסלול תעסוקה למשיכת חברות עוגן לאזורי עדיפות לאומית

המדינה השקיעה תקציבים רבים בפיתוח אזורי-כלכלי של אזורי עדיפות לאומי. אלא שמשבר הקורונה תפס אזורים אלו בטרם נוצרה שם מסה קריטית של תעסוקה איכותית. על כן, מוצע לעודד עוד מספר חברות עוגן משמעותיות למעבר לאזורי עדיפות לאומית, באמצעות השתתפות בשכר העובדים. מאחר ומדובר בחברות בינלאומיות המאופיינות בפיריון ושכר גבוה היקף הסיוע הנדרש יחסית גבוה אולם גם האפקט של מעבר חברות אלו לאזורים אלו הינו משמעותי לאקוסיסטם האזורי. לכן מוצע לתמוך ב-30% מעלות השכר למשך 3 שנים עד רף של 30 אלש"ח.

תקציב מבוקש- 54 מלש"ח ליצירת 200 משרות איכותיות בפריפריה. פיילוט ל-4 חברות משמעותיות (מינימום 50 משרות חדשות בכל חברה) שמהוות את הקטר של המשק.

מסלול לסיוע בהעסקה מרחוק מאזורי עדיפות לאומית- הקורונה הוכיחה כי ישנם ענפים שניתן להעסיק בהם מרחוק ולצמצם בכך פערים גאוגרפיים. סיוע זה יהווה זרז ליצירת תשתית כח אדם איכותית בפריפריה, שהינה תנאי למשיכת חברות איכותיות לאזור.

5. עידוד העסקת מנהלי חדשנות בחברות תעשיות -

פונקציה זו, שקיימת כיום רק בחלק מהחברות הגדולות, מטרתה להיות המתווך שבין עולם החדשנות לעולם התעשייתי. המטרה היא לעודד את התעשיות המסורתיות, בעיקר הקטנות והבינוניות, באמצעות מענקי תעסוקה, לייצר פונקציה זו בארגון ולגייס אליה כח אדם טכנולוגי איכותי.

1. **מסלול ירוק- כלכלה מעגלית**- מימוש תועלות במסגרת כלכלה מעגלית והגדלת התפוקה של תעשיית המחזור. תקציב מבוקש 50 מלש"ח, לתמיכה בכ-37 מפעלי יצור.
2. **מסלול ירוק- חיסכון אנרגטי**- מסלול מהיר שמטרתו השגת חיסכון בתוך שנה ע"י שימוש בטכנולוגיה שתשיג חיסכון אנרגטי בעלות נמוכה, תקציב מבוקש- 20 מלש"ח.

בשלב השלישי, שלב הצמיחה- הרשות להשקעות הכינה תכנית אסטרטגית לשלב הצמיחה ושמה לעצמה כיעד מרכזי לסייע בהאצת המשק הישראלי לנתיב של צמיחה מכלילה, עידוד תעסוקה, העלאת הפריון ועידוד יצור מתקדם בענפי התעשייה.

בשלב יציאה ממשבר הקורונה אנו נדרשים להיערך למערכת כלכלית שהינה מערכת שונה מהמערכת שלפני משבר הקורונה. על הממשלה להתייחס באופן שונה לענפי תעשייה בעלי השפעה גדולה יותר אל מול ענפים רגישים יותר שיש צורך בחיזוקם, לעסוק בחיבור בין תעשייה חזקה ומובילה לבין סטרטאפים, חיבור ושיתופי פעולה בין תעשיות שונות ומפעלים שונים, חיזוק כושר הייצור המקומי, טיפוח ההון האנושי הקיים ועידוד לקליטה מסיבית של הון אנושי חדש, סיוע משמעותי בהכשרה של עובדים קיימים במציאות הכלכלית החדשה, עידוד רחב ומשמעותי להטמעה של טכנולוגיות חדשות לעסקים, עידוד חברות גדולות לסייע לחברות קטנות ועוד.

הרשות להשקעות נוקטת בצעדי מדיניות, כיווני פעולה ומסלולי סיוע המוצעים להתמודדות עם המשבר בטווח הבינוני והארוך והתאמתם למשק שלאחר הקורונה.

תנאי למימוש כיווני הפעולה המוצעים הינו הקצאת תקציב הרשאות משמעותי באופן מידי ואישור כלל הגורמים הרלוונטיים למהלכים המוצעים, לרבות אג"ת, חשכ"ל ויועמ"ש. הדחיפות נובעת מכך שיש להכין את המערכת המנהלית כבר בימים אלו.

תקציב

הצעת תקציב לשנים 2020-2021 (במיליוני שקלים)

הצעת התקציב כוללת את הצעת התקציב טרם משבר הקורונה אליה נוספו תקציבים ייעודיים בעקבות המשבר. ככל שהממשלה תקבל החלטות שונות מהחלטותיה הקודמות, התקציב יעודכן בהתאם.

		להתחייב 2021 (מיליוני ₪)	להתחייב 2020 (מיליוני ₪)	
הקמת, הרחבת והעתקת מפעלים, לרבות הרחבת והגמשת התנאים במסגרת החוק לאור משבר הקורונה		350	278	חוק עידוד
בשנת 2020 – הוארך עד 31.12.2021 מחלטה ממשלה. שנת 2021 -	החלטת ממשלה עד 2021	40	36	מסלול הגדלת הפריזון באזור עדיפות לאומית וירושלים
בשנת 2020 – הוארך עד 31.12.2021 מחלטה ממשלה.	החלטת ממשלה עד 2021	107	97	מסלול ייצור מתקדם (מסלול ראשי ומסלולים מהירים)
מסלול לעסקים בכל הארץ ששימרו עובדים ונפגעו בהכנסות בעקבות משבר הקורונה	תכנית קורונה החלטת ממשלה 326	123	30	מסלול שימור עובדים
מסלול חדש להקמה/שיפוץ של מבנים להשכרה להיי-טק	החלטת ממשלה 556	9	0	מבנים להיי-טק בישובי עוטף עזה ושדרות
הקמת מבנה להשכרה להיי-טק ולשירותים בתחום היי-טק באילת וחבל אילות 4 מיליון מתקציב המשרד	החלטת ממשלה 105 ו-4662	4	0	מבנים להיי-טק באילת וחבל אילות
הקמת מבנים להשכרה להיי-טק – 1 מיליון מתקציב המשרד ו-3 מיליון מתקציב האוצר	החלטת ממשלה 3741 עד ליום 31.12.2021	4	0	מבנים להיי-טק בירוחם
שנת 2020- במקום 2018 שלא תוקצב	החלטת ממשלה 3780 החלטה דו שנתית	10	10	מבני היי-טק להשכרה למיעוטים
הקמה/העתקת מפעלים ביישובי עוטף עזה ושדרות	החלטת ממשלה 556	5		הקמה/העתקת של מפעלים ביישובי עוטף עזה ושדרות
מקור: עודפים בסך 15 מיליון שנותרו משנת 2018+ הגדלה של 10 מיליון ₪	ממשלה החלטת עד 2021 2397	25		מסלול מענקים למפעלי תעשייה לבדואיים
תקציב כולל את חלק המשרד בה"מ השונות		80	57	מסלול תעסוקה 4.17
בדומה לשנים קודמות		100	40	מסלול תעסוקה שכר גבוה 4.18

העסקת עובדים חדשים שזו עבודתם הראשונה בתחום ("מתמחים")		100	15	מסלול מתמחים מורחב
מסלול ייעודי. החלק התוספתי. מעבר לתוספתי יש 3 מיליון מהתקציב של 4.17	החלטת ממשלה 2397 עד 2021	8	0	מסלול תעסוקה בדואיים
החלק התוספתי. מעבר לתוספתי יש 1 מיליון מתקציב 4.17	החלטת ממשלה 3790 עד 2021	5	0	מסלול תעסוקה לעובדות מזרח ירושלים
שנת 2020- תוספת של 5 מיליון מעבר להחלטת הממשלה. שנת 2021- נדרשת החלטת ממשלה בשיתוף עם מנהל תעשיות ומשרד איכות הסביבה	החלטת ממשלה 2020 עד	150	67	חיסכון אנרגטי פליטות גזי חממה- 4.41
		20		מסלול מהיר חדש- חיסכון אנרגטי פליטות
		1,416	648	סה"כ

לשכת המדען הראשי ויו"ר רשות החדשנות

ראש היחידה ויו"ר רשות החדשנות – ד"ר עמי אפלבוים

אודות

ענף היי-טק הוא מנוע הצמיחה העיקרי של מדינת ישראל ויש לו מקום נכבד במעמדה הבינלאומי הנוכחי, חוסנה הלאומי ואיכות החיים הגבוהה של אזרחיה. למדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה ולמדיניותו לאורך השנים, והיום לרשות החדשנות, חלק נכבד בבניית כוחו של ההייטק הישראלי ובחזקה של הכלכלה הישראלית לאורך השנים.

על המדען הראשי במשרד הכלכלה המכהן כראש רשות החדשנות האחריות הכבדה להמשיך ולבנות את המובילות הישראלית בחדשנות, המאותגרת כיום על ידי מספר הולך וגדל של מעצמות כלכליות וחברות גלובאליות.

על המדען הראשי להמשיך ולהגדיל את השפעת ענף ההיי-טק על החברה בישראל על ידי פריסתו והרחבתו אל מעבר אזור המרכז ובכך להגדיל את הפיריון במשק ולצמצם פערים חברתיים וסוציו-אקונומיים.

המדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה נושא שני כובעים - המדען הראשי של המשרד וראש הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית ("רשות החדשנות") המהווה גוף סטטוטורי עצמאי. רשות החדשנות הוקמה ב-1 לינואר 2016 מתוקף תיקון מס' 7 לחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה-התשמ"ד-1984 ("החוק") אשר אושר ע"י הכנסת ביולי 2015. הרשות מחליפה את פעילות מתן ההטבות/סיוע של לשכת המדען הראשי ואת פעילות עמותת מתימו"פ שהיא עמותה ממשלתית אשר העניקה שירותים שונים ללשכת המדען הראשי.

המדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה משמש כראש הרשות, עומד בראש מועצת הרשות ומכהן כיושב ראש ועדות המחקר האחראיות על מתן ההטבות השונות שמעניקה הרשות. מתוקף מעמד זה הוא מייצג לממשלה בכל הקשור ליישום חוק החדשנות; עוקב אחר התהליכים והשינויים בחדשנות הטכנולוגית בתעשייה בישראל ובחו"ל; וממליץ לפני כל רשות מוסמכת לכך (לדוגמה רשות המיסים, רשות שוק ההון, הרשות לניירות ערך ועוד) בדבר מתן הטבות העשויות לסייע בהגשמת מטרות החוק; ומדווח לממשלה אחת לשנה על ממצאיו והמלצותיו בנוגע לקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה בפרט ובמשק הישראלי בכלל.

מועצת הרשות מורכבת משמונה נציגים: 5 נציגי ממשלה (3 למשרד הכלכלה ו-2 למשרד האוצר) ו-3 נציגי ציבור, תפקיד המועצה הוא בקביעת ויישום מדיניות הרשות, אישור מסלולים, פיקוח שוטף ועוד. בראש המועצה כאמור עומד המדען הראשי.

מנכ"ל הרשות הוא מר דרור בין אשר נבחר לתפקידו בתחילת השנה ואמור להיכנס לתפקיד באמצע חודש מאי 2021. מנכ"ל הרשות הוא האורגן לו נתונות כל סמכויות הניהול והביצוע של רשות החדשנות, ובכלל זה גיבוש תכניות העבודה המובאות לאישור מועצת הרשות. מתוקף תפקידו נתון לפיקוח של מועצת הרשות והיא בלבד.

התקציב השנתי של רשות החדשנות ממומן מתקציב המדינה ונקבע בחוק התקציב בתחום פעילות נפרד בסעיף התקציב של משרד הכלכלה והתעשייה.

ברשות עובדים כ-140 עובדים וכ-180 בודקים מומחים (פרילנסרים), לרשות הוגשו בשנת 2020 4,461 בקשות למענק במסלולים השונים וכ-51% אושרו. היקף תקציב של הרשות בשנת 2019 היה כ- 2.23 מיליארד ₪.

הרשות פועלת בכל גזרות תעשיית ההיי-טק – החל מיזמים יחידים וחברות סטארט-אפים בשלבי הקמה, חברות צמיחה, העברת ידע תעשייה-אקדמיה, מסלולים דואלים אזרחיים-ביטחוניים ותמיכה במו"פ גנרי בחברות גדולות ומבוססות (סקירה מקיפה על מסלולי הרשות, תכניות העבודה ואסטרטגיית הרשות תעשה בנפרד על ידי ראש הרשות ומנכ"ל הרשות).

מטרת הקמת רשות החדשנות היא שיפור וייעול דרכי הפעולה של הממשלה בכלל ולשכת המדען הראשי בפרט באופן שיתאימו לדינמיות המאפיינת את תעשיית ההייטק ולתחרותיות הגלובלית העזה עימה היא מתמודדת. הקמת רשות עצמאית מאפשרת לה גיבוש מהיר של כלים מותאמים לסוגים שונים של חברות בתעשייה (tailor-made tools). בה בעת, היא מאפשרת למדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה להפוך לגורם מתכלל של האקוסיסטם אשר מתווה את המדיניות ארוכת הטווח של החדשנות בישראל.

במהלך תקופת משבר הקורונה עסקה רשות החדשנות רבות בהשלכות משבר הקורונה על תעשיית ההיי-טק וכלכלת ישראל. בתקופה זו הרשות פעלה במהירות שיא והשיקה מספר מסלולים וכלים להתמודדות עם המשבר במספר היבטים:

משבר הבריאות – הרשות השיקה קולות קוראים לתמרוץ התעשייה למציאת פתרונות למגיפת הקורונה, בהן זכו כ-80 חברות;

משבר התעסוקה – הרשות השיקה שני מסלולי חירום להכשרות והשמות מהירות בתחום ההיי-טק בהיקף של כ-140 מלש"ח;

המשבר הפיננסי – משבר הקורונה גרם למשבר פיננסי בתעשיית ההיי-טק ולכן הרשות פעלה במספר דרכים על מנת להגדיל את הזרמת ההון לתעשייה:

- **מסלול מענק מהיר** (650 מלש"ח, כ-290 חברות);
- **מסלול הגנה להשקעות של גופי השקעה מוסדיים בתעשייה עתירת הידע** (10 גופים מוסדיים, הזרמת הון של מעל ל-4 מיליארד ₪ בשנה וחצי הקרובות);
- **מסלול עידוד השקעות הון ראשוני בחברות בתחומים בעלי סיכון גבוה, מגובות הון סיכון.**

בנוסף פעלה הרשות, בתפקידה כמתכללת החדשנות בממשלה, לדיאלוג פורה ושוטף בין גופי הממשלה השונים (משרד האוצר, מל"ל, משרד רוה"מ, זרוע עבודה וכו') לבין התעשייה על מנת להציף את הצרכים והפערים ולעבוד יחד על הפתרונות הנדרשים לתעשייה.

נושאים בהם המדען הראשי עתיד לעסוק בשנה הקרובה מלבד פעילותו השוטפת כראש הרשות

1. גיבוש מדיניות החדשנות הלאומית לאור משבר ה'קורונה' – תעשיית היי-טק בתקופה

שלפני הקורונה הייתה בשיאה אך סימנים של האטה ואתגרים רבים ניצבו בפניה. משבר הקורונה מעצים את אתגרי התעשייה ומחייב בחינה מחדש והיערכות. על מנת שנוכל להיערך כראוי לאתגרי התקופה ואף לצאת ממנה מחוזקים ונצל את ההזדמנות שבה, נדרש:

- א. להגביר את שילוב החדשנות המערכת הממשלתית;
- ב. הטמעת חדשנות בתעשיית הייצור;
- ג. לייצר פתרונות מימון לתעשייה;
- ד. לזהות תחומי חדשנות עתידיים על מנת לשמור על ההובלה העולמית;
- ה. לבחון את דרך פעולת רשות החדשנות והכלים העומדים בפניה.

2. הגברת המעורבות בתהליכים ממשלתיים בייצוג 'אינטרס החדשנות' – כיום, החדשנות,

על כלל רבדיה, מהותית ומשמעותית לצמיחה ולהתפתחות של מדינות וחברות עסקיות. נדרש כי אינטרס החדשנות יעלה ויובהר בהליכים ממשלתיים ובינמשרדיים רבים –

הליכים אשר כיום אינטרס החדשנות אינו נשמע בהם. לצורך כך המדען הראשי יפעל בשני אופנים:

א. **אקטיבית** – המדען ימפה ויסקור את פעילות הגופים הממשלתיים, השירותים שהם נותנים ודרכי מתן השירות. בהליך זה יזהה המדען חסמים לחדשנות כדוג' נהלי רשות המסים החוסמים גופי זרים מלהשקיע בישראל או נקודות לפוטנציאל לחדשנות. המדען יפעל להסרת החסמים ומיצוי הפוטנציאל;

ב. **פאסיבית** – המדען הראשי יפעל לשינוי תקנון הממשלה כך שכל שינוי חקיקה ותקנות שייערך על ידי הממשלה יצטרך לקבל התייחסות להשפעה על החדשנות.

3. הבאת מרכזי מחקר ופיתוח של חברות בינלאומיות לפריפריה – המדען הראשי ישתמש

במאגרי המידע ובממשק התדיר של רשות החדשנות עם חברות רב לאומיות על מנת לקדם הבאת מרכזי פיתוח של חברות רב לאומיות לפריפריה; לצורך כך המדען הראשי ייצור שיתופי פעולה עם הרשויות המקומיות על מנת להבין את צרכיהן והעוגנים הנמצאים בשטחן. לאחר מיפוי זה יפעל המדען הראשי בסיוע זירה הבינלאומית ברשות החדשנות לאיתור חברות רב לאומיות פוטנציאליות ויפעל להביאן לפריפריה.

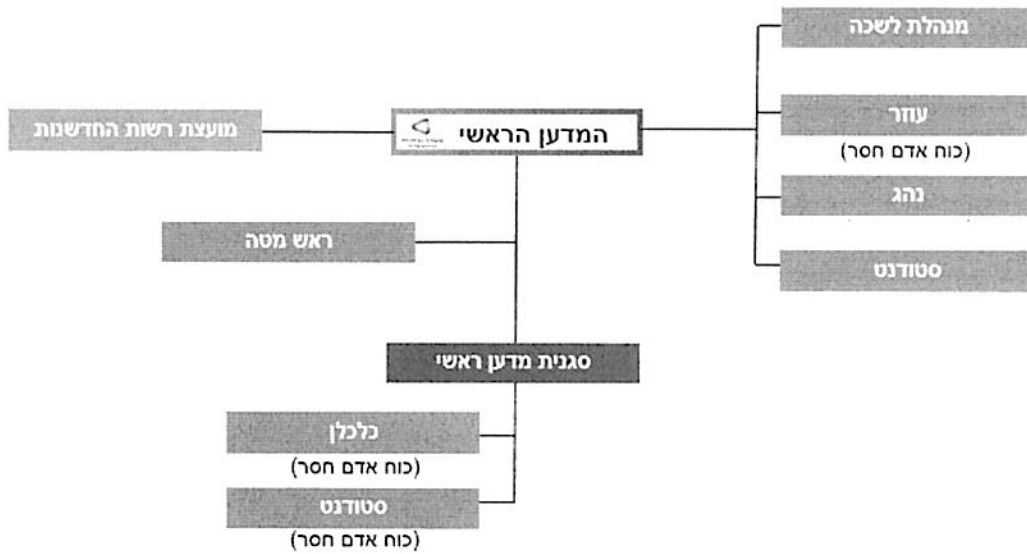

4. **תכנית בין משרדית לפעילות הייטק בפריפריה** - כיום למעלה מ-75% מתעשיית ההייטק בישראל מתקיימת באזור המרכז. הסיבות לכך מגוונות ונדרשת פעילות משולבת ואיכותית של מספר גורמים על מנת לפתח אקו-סיסטם נוסף של חדשנות. צריך לבחון את מאפייני שאר האזורים הגיאוגרפיים, לעמוד על יתרונותיהן וגורמי הכשל של כל אחד ואחד ועל ידי כך לספק פתרונות מורכבים וכוללים לכל המערכת. הפעולות האפשריות הן:

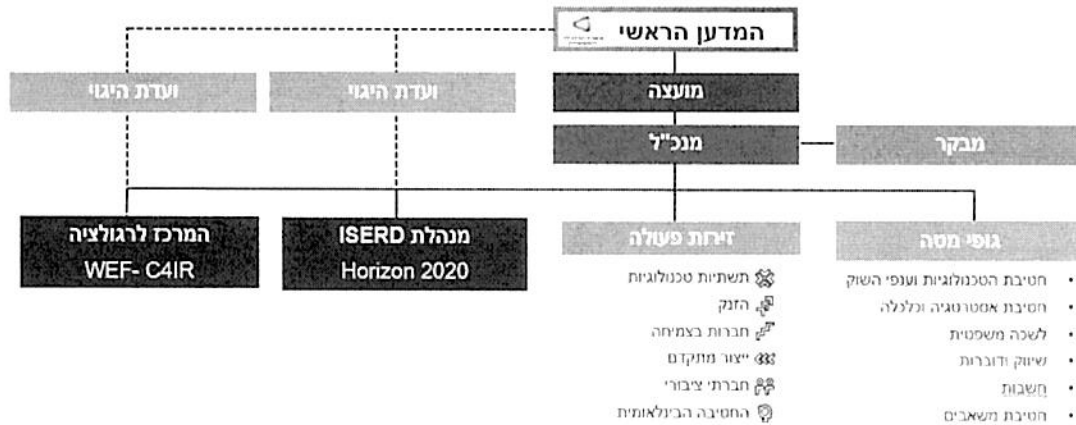
- א. ניתוח עומק של גורמי הכשל בכל אחד מהאזורים הגאוגרפיים.
- ב. הקמת צוות עבודה בין משרדי לבחינת פתרונות לגורמי הכשל השונים.
- ג. העברת החלטת ממשלה לסל תמריצים כולל.

מבנה ארגוני של המדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה:

מבנה ארגוני של רשות החדשנות:

הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים

ראש היחידה - רן קויתי

אודות:

הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים אחראית על קידום מגזר העסקים הקטנים והבינוניים, המונה כשש מאות אלף עסקים בישראל (עד גודל 100 מועסקים). עסקים אלו אחראים ליותר ממחצית מהתוצר העסקי במשק, מעסיקים כ-60% מהמועסקים במגזר העסקי והם בין הגורמים העיקריים לצמיחה הכלכלית הגבוהה בשנים האחרונות. הפעילויות העיקריות של הסוכנות לטובת העסקים הקטנים והבינוניים נחלקות בין פעולות של סיוע ישיר לעסק לבין פעולות שמטרתן יצירת סביבה עסקית תומכת שמאפשרת לעסקים להתפתח, למצות את הפוטנציאל העסקי שלהם ולהתחרות. לסוכנות הן יכולות גיבוש מדיניות והן יכולות ביצוע, מול שני קהלים עיקריים: העסקים, שהם מושא כלי הסיוע, וגופים שלטוניים אחרים להם ממשק עם עסקים קטנים, בפניהם הסוכנות מייצגת מגזר זה.

מטרות על:

הסוכנות תשאף להגדיל את הביצועים של מגזר העסקים הקטנים והבינוניים בישראל לרמה העולה על הממוצע הקיים במדינות ה-OECD מהבחינות האלה:

1. שיעור התרומה לתוצר
2. שיעור התרומה לתעסוקה
3. בעקבות משבר הקורונה, הסוכנות תסייע לעסקים לפעול בכפוף למגבלות ולצמצם את הפגיעה של המשבר בהם, וכן תסייע לעסקים לחזור לפעילות בשלב היציאה מהמשבר.

למימוש מטרות-על אלו התוותה הסוכנות תשעה עקרונות פעילות, ואלו הם:

מקצועיות – ריכוז הידע המקצועי הרלוונטי ליצירת מוניטין של גוף מקצועי מוביל בתחום העסקים הקטנים והבינוניים (SME);

"להקשיב לעסקים" – מיסוד גופים ופורומים שבהם נציגי העסקים יכולים להשמיע את עמדתם ואת תלונותיהם ולוודא כי יובאו בחשבון בהכנת חוקים, תקנות וצעדי מדיניות;

"יד על הדופק" – ביצוע סקרים ומחקרים לקבלת תמונת מצב של העסקים הקטנים והבינוניים ומעקב אחר הצרכים שלהם ומגמות שינוי החלות בהם;

קידום רפורמות - קידום רפורמות ממשלתיות שנועדו להתגבר על הכשלים המרכזיים שעיימם העסקים הקטנים והבינוניים מתמודדים, לרבות מיסוי ישיר ועקיף, מדיניות הפיקוח על הבנקים ושיפור הנגישות לרכש ממשלתי;

עומס ביורוקרטי - הקטנת העומס הביורוקרטי על העסקים הן באמצעות ריכוז והנגשה לרמת השטח של כלל המידע הרגולטיבי הנדרש להקמה ולתפעול עסק והן באמצעות מעורבות ברפורמות לשיפור היכולת של העסקים לקבל את כלל הרישיונות הנדרשים;

כלי סיוע ממשלתי – תכנון והפעלה של כלי סיוע ממשלתי המיועדים להתגבר על כשלי השוק של העסקים, כפי שתוארו לעיל, תוך הדגשה של שיפור הנגישות לאשראי שוטף ואף לאשראי להשקעה ושיפור הנגישות לידע ניהולי מקצועי ופיננסי באמצעות ייעוץ והדרכה;

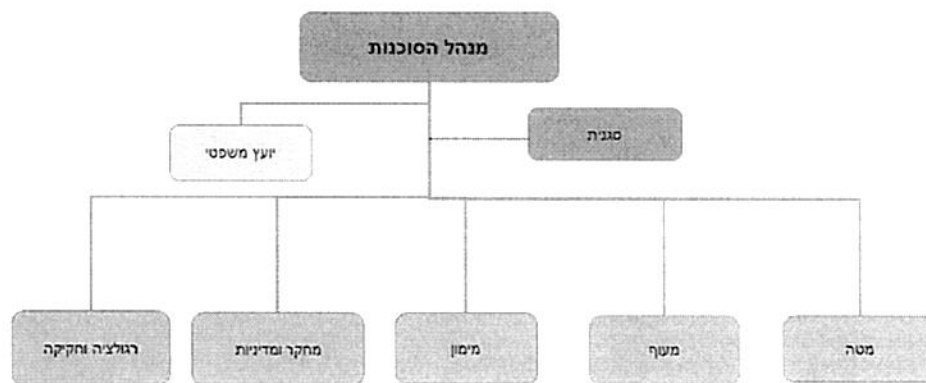
הערכה ושיפור - פיתוח מתודולוגיות להערכת עלות / תועלת של כלי הסיוע שהסוכנות מפעילה ושיפור מתמיד של הכלים;

שיתוף פעולה - עידוד שיתוף פעולה (מובנה או לא-פורמלי) בין עסקים ליצירת מסה קריטית של משאבים;

יזמות עסקית - עידוד יזמות עסקית בקרב אוכלוסיות מיוחדות או מוחלשות, כגון חרדים, מיעוטים, עולים חדשים, אוכלוסיית הפריפריה, מובטלים וכדומה.

מבנה ארגוני:

מבחינה ארגונית הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים הוקמה כסוכנות ביצוע, הכוללת גוף מטה קטן המפעיל מערכת רחבה של כלים באמצעות ספקים חיצוניים רובם קבלני משנה מהסקטור העסקי.

מעוף – מערך ארצי לסיוע לעסקים וליזמים הכולל כ-40 מרכזי פיתוח עסקים (סניפים) הפזורים ברחבי הארץ. באמצעות מרכזי מעוף הסוכנות מעניקה לעסקים וליזמים את מכלול הכלים והשירותים הנדרשים להתאמה לצורכי העסק והפיתוח האזורי, לרבות ליווי העסק לאורך זמן.

חקיקה ורגולציה – ניטור חקיקה ורגולציה בעלות השפעה על מגזר העסקים הקטנים והבינוניים במטרה לייצר סביבה רגולטורית מקדמת צמיחה, הכנת חוות דעת להצעות חקיקה, להחלטות ממשלה ולתוצרי מדיניות אחרים, השתתפות בדיונים בממשלה ובכנסת בנושאי מדיניות בעלי השפעה על עסקים קטנים ובינוניים, קידום רכש ציבורי מעסקים קטנים ובינוניים.

מימון – פיתוח והפעלת כלי תמיכה במטרה להגדיל את הנגישות לאשראי ולהון צמיחה, לעודד חדשנות ופריורן ולהגביר את כושר התחרות של העסקים הקטנים והבינוניים.

מחקר ומדיניות – איסוף נתונים על מצב העסקים הקטנים והבינוניים בישראל, ביצוע מחקרים וסקרים על עסקים וכן מחקרי הערכה על הפעילויות השונות של הסוכנות במטרה לבחון את נחיצותן ולשפרן. קיום קשרי עבודה עם גופים בין-לאומיים, כגון האיחוד האירופי וה-OECD,

ביצוע פעילות השוואתית על מצב העסקים הקטנים והבינוניים בישראל לעומת מדינות אחרות בעולם.

מטה – פעילויות לפיתוח וביסוס תשתיות לניהול ידע בנוגע לעסקים קטנים ובינוניים, בין היתר, באמצעות פיתוח של מערכת מחשוב אינטגרטיבית לטובת כלל פעילויות הסוכנות, יצירת מאגר של חברות לניהול מחקרים וסקרים, פיתוח מערך הדרכה מקוון, הנגשת מידע לקוראי השפה הערבית ועוד. טיפול בנושאי הרוחב בסוכנות (תקציבים, תכניות עבודה, פרסום, מחשוב, כ"א וכו').

נתוני מאקרו:

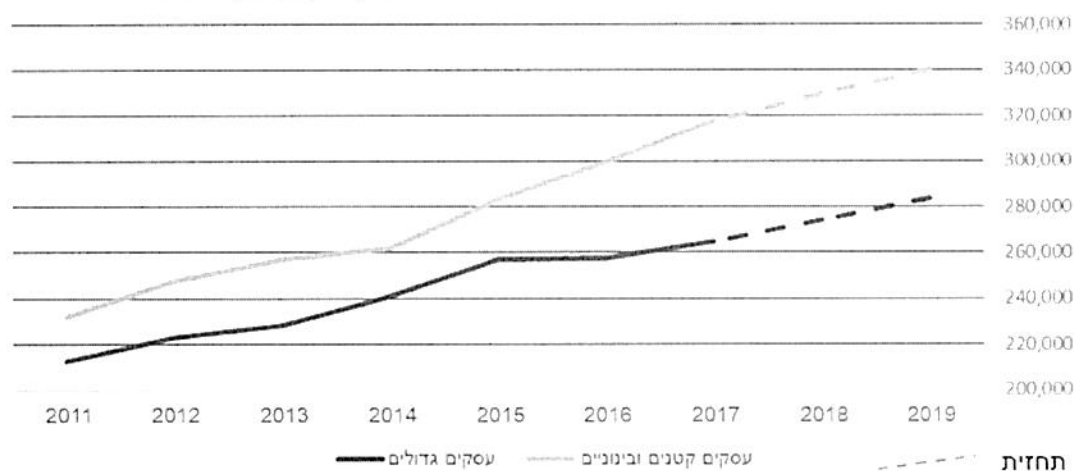
תרומת העסקים הקטנים והבינוניים לכלכלה לפני משבר הקורונה

בין השנים 2009 עד 2020 גדל מגזר העסקים הקטנים והבינוניים באופן עקבי, ובסוף 2019 עמד מספרם על כ-600 אלף עסקים (לא כולל עסקים פטורים ממע"מ). לפני פרוץ משבר הקורונה, העסקים הקטנים והבינוניים תרמו למשק כשני מיליון משרות, לרבות העסקה עצמית של עצמאים, כ-60% מהמשרות במגזר העסקי. כמו כן הם ייצרו 55% מהתוצר במגזר העסקי.³

³ אין עדיין אין נתונים רשמיים לגבי כמות העסקים שסגרו עקב המשבר, מכיוון שעסקים רבים לא סוגרים את התיקים שלהם ברשות המיסים כדי לא להפסיד פיצויים אפשריים.

התוצר הריאלי של העסקים (במיליוני ש"ח, במחירי 2017)

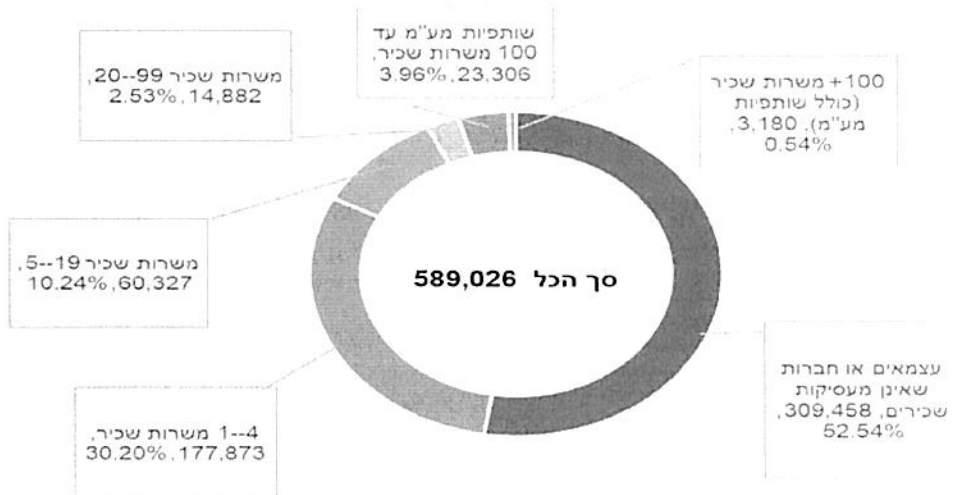

התוצר של המגזר העסקי במשק היה כ-620 מיליארד ₪ ב-2019, כאשר 55% ממנו ייצרו עסקים קטנים ובינוניים.⁴ בחלוקה על פי קבוצות גודל מספר העסקים הבינוניים, המעסיקים 20-99 שכירים, עומד על כ-18 אלף עסקים. הם מעסיקים 21% מהשכירים במגזר העסקי, ותרומתם לתוצר עומדת על 19% מהתוצר במגזר העסקי. מספר העסקים הקטנים, המעסיקים 5-19 שכירים, עומד על כ-67 אלף עסקים, והם מעסיקים 18% מהשכירים במגזר העסקי. חלקם בתוצר עומד על 15% מהתוצר במגזר העסקי. מספר העסקים הזעירים, המעסיקים 1-4 שכירים, עומד על כ-192 אלף עסקים, והם מעסיקים כ-11% מהמשרות במגזר העסקי ותורמים 11% מהתוצר במגזר העסקי. נוסף על העסקים הזעירים יש גם כ-309 אלף עצמאים ללא שכירים, התורמים 7% מהתוצר במגזר העסקי.

⁴ עסקים קטנים ובינוניים עד גודל 100 מועסקים. חישוב התוצר לא כולל חברות ללא מועסקים ומעסיקים שאינם מהמגזר העסקי על פי הגדרת הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים.

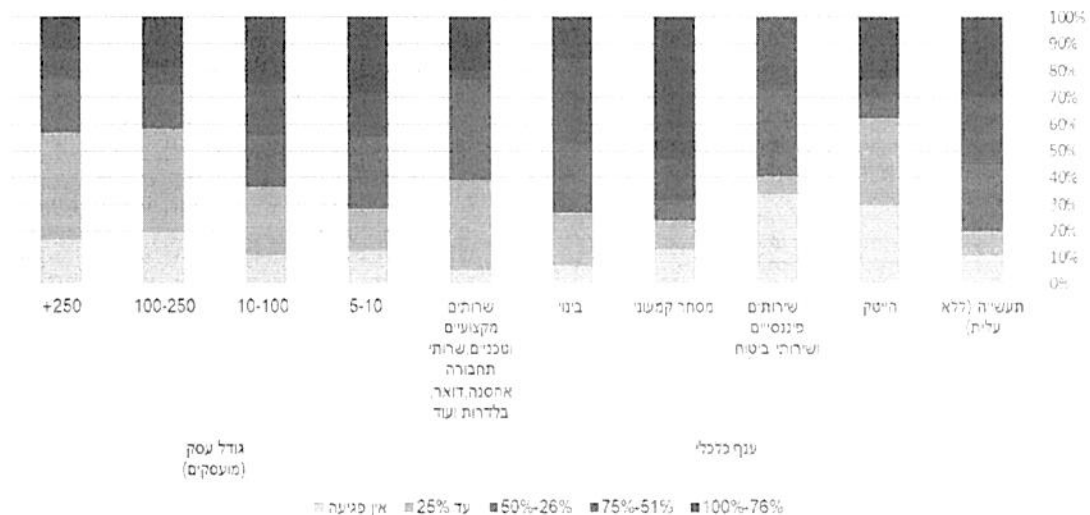
התפלגות מספר העסקים במגזר העסקי לפי קבוצות גודל, 2019

העסקים הקטנים והבינוניים בזמן משבר הקורונה

משבר הקורונה פגע במשק הישראלי בצורה רחבה, ועודנו פוגע בעת כתיבת שורות אלו. בסקר ייעודי של הלמ"ס נמצא שפדיון העסקים הקטנים והבינוניים נפגע יותר מאשר פדיונם של עסקים גדולים, כפי שאפשר לראות בתרשים המצורף. הנפגעים העיקריים הם עסקים קטנים בענפי המסחר והתעשייה.

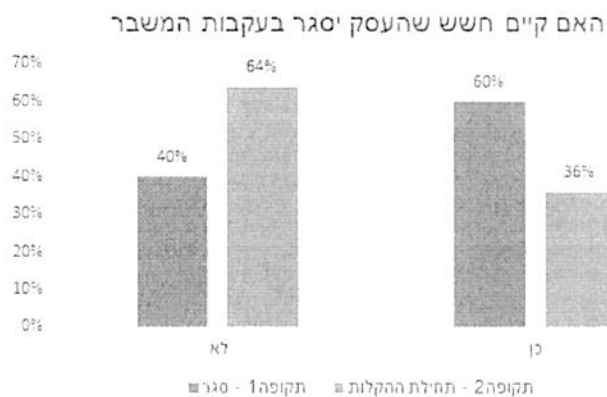
תרשים 4: מידת הפגיעה בפדיון העסק לפי ענף כלכלי וקבוצות גודל
ב-22 באפריל (גל 3)

תוצאות סקר מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה (גל 3), למ"ס

בנוסף לסקר הלמ"ס, ערכה הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים סקר נוסף שהינו סקר אורך ("סקר פאנלי") שהתמקד בעיקר בעסקים הזעירים. גם בסקר זה דיווחו העסקים הקטנים על פגיעה רבה בפדיונם, שהחמיר ככל שהסגר החמיר, והשתפר קלות עם החלת ההקלות. כמו כן, נראה שאי הודאות שנלוותה לסגר גרמה לפאניקה מסוימת בקרב העסקים, כך למשל נמצא ש-60% מהעסקים הקטנים והזעירים דיווחו על סיכוי לסגירת העסק במהלך תקופת הסגר. לעומת זאת, רק 36% מאותם עסקים דיווחו על כך שבוע לאחר הסגר, בתחילת ההקלות.

היערכות הסוכנות לטיפול במשבר הקורונה:

במרץ 2020, בעקבות התפרצות וירוס הקורונה, הוטלו במשק הגבלות מחמירות על הפעילות של העסקים (ושל כלל הציבור), הגבלות שפגעו בעסקים קטנים ובינוניים בשיעור גבוה יותר מהפגיעה בעסקים הגדולים. בבת אחת נאלצה הסוכנות לעבור למודל עבודה מלא של יעוץ וקורסים מקוונים, וכן הייתה מעורבת בדיונים על המגבלות שהוטלו על העסקים, ופעלה בהם כדי לייצג את העסקים ולאפשר להם לפעול - אך באופן בטוח. הסוכנות גם הפעילה מנגנון תפעולי שסייע לעסקים לקבל מימון לפעילות ופיצויים על הפגיעה העסקית בהם. הסוכנות גם סייעה לפיתוח כלכלה מקומית המבוססת על עסקים קטנים ובינוניים וכן סייעה לפתח מדיניות לעסקים בהתבסס על נתונים ומידע שהיא ייצרה. הסוכנות גם פעלה רבות להפצת הידע על המדיניות ועל תוכניות הסיוע בקרב עסקים קטנים ובינוניים.

מרכזי מעוף של הסוכנות נתנו בשנת 2020 יעוץ לכ-24 אלף עסקים ויזמים, וכן נתנו הדרכות לכ-8.6 אלף עסקים ויזמים. לאחר פרוץ מצב החירום, סייעה הסוכנות ל-48,552 עסקים לקבל סיוע מיוחד לפעולות כגון: לבצע התאמות לקורונה, לשמר עובדים, לקבל הנחות בארנונה, לשפר את מהירות האינטרנט, לשפר את יכולת הסליקה בכרטיסי האשראי, לקבל פיצויים מיוחדים. כמו כן, הסוכנות שותפה לחשב הכללי במשרד האוצר בהפעלה וניהול הקרן הלוואות בערבות מדינה, קרן שסייעה בכ-60 אלף הלוואות לעסקים בסך של כ-20 מיליארד ש"ח.

להלן פירוט על הפעילויות המיוחדות והפעילויות השוטפות של הסוכנות:

פעילות מיוחדת בעקבות משבר הקורונה:

מדיניות והסברה

הסוכנות מעורבת בכל תהליכי קביעת המדיניות לעניין הגבלות המשק. פעילויות אלו כוללות:

מדיניות הגבלות על פעילות במשק – הסוכנות משתתפת מטעם משרד הכלכלה בדיונים על אודות נושאי מדיניות: מתווה יציאה, אופן הגבלות, מדיניות אכיפה, שימוש באמצעים טכנולוגיים, ושותפה בעיצוב המדיניות הממשלתית בסוגיות אלו.

תו סגול – צוות עבודה משותף של הסוכנות, משרד הבריאות ומשרד האוצר יצר את התווים הסגולים לענפים. הסוכנות ממשיכה לעבוד עם משרד הבריאות לאורך כל התקופה לפיתוח מדיניות הפתיחה של המשק, להאחדת המגבלות, לפתרון בעיות שמתרחשות בשטח, ולהבהרת המצב החוקי.

אכיפה – הסוכנות לקחה חלק בגיבוש מדיניות האכיפה, הייתה שותפה בדיונים על אודות מנהלת האכיפה, ומסייעת בפתרון בעיות של אכיפה לא נכונה או לא אחידה של עסקים שעולות מהשטח. הסוכנות שותפה לחקיקה בנושא הקנסות וצווי סגירה.

מידע – הסוכנות משמשת מקור מידע אודות דרישות חוקיות, מתחזקת אתר אינטרנט התו הסגול, מקבלת הצהרות עסקים לתו הסגול, מסייעת לנציגי רשויות מקומיות בהבנת הדרישות.

סימולטור – על בסיס נתוני העסקים מביטוח לאומי, פיתחה הסוכנות סימולטור להערכת הפגיעה של המשבר בעסקים, הן בהיבט של המשרות והן בהיבט התוצר ולהערכת הגידול בפעילות של העסקים בעקבות היציאה מהסגרים. הסימולטור מאפשר לקבל דימוי של הגידול במועסקים ובתוצר כתוצאה מצעדי הקלה שונים של הסגר כגון חזרה של מערכת החינוך לפעילות, אישור פעולה לעסקים מסוגים שונים ופתיחה, ברמות שונות, של ענפים.

מוקד טלפוני – הסוכנות הפעילה מוקד טלפוני שענה לקריאה של עסקים, סייע להם במידע, ובמקרה הצורך העביר את הפניות שלהם לטיפול של הרשויות השונות. המוקד הטלפוני טיפל בשנת 2020 בכ-36,500 פניות ציבור שעסקו בנושאים שונים של פעילות בחירום ופעילות תחת תו סגול.

חומרי הסברה – הסוכנות פיתחה חומרי הסברה שונים לעסקים כגון סרטונים, הדרכות, פליירים, כדי לסייע להם בהבנה והתמודדות עם תקנות החירום, כלי הסיוע והמצב המשברי.

תרגום לערבית – הסוכנות דאגה לתרגם את חומרי ההסברה שלה גם לערבית כדי לאפשר גם לעסקים במגזר הערבי לקבל את המידע הרלוונטי לזמן המשבר.

צוותים בין ממשלתיים – הסוכנות מייצגת את צורכי העסקים הקטנים והבינוניים בסדרה של צוותים ממשלתיים בנושאים כגון סיכול חוזים, הפחתת רגולציה, שלבי חזרה לפעילות, אכיפה שגויה.

תכניות ייעוץ וקורסים לעסקים במעוף

בעקבות המשבר סניפי מעוף עברו למתן שירותים מרחוק לעסקים וליזמים. שירותים אלו כללו יעוץ עסקי, ליווי עסקים להכנת בקשות למימון, העברת קורסים וסדנאות.

- בעקבות המשבר הוגדר מסלול סיוע ייעודי לעסקים נפגעי נגיף הקורונה שבו מעוף סייע לעסקים להגיש בקשות מימון מהקרן בערבות מדינה. כ-11 אלף עסקים קיבלו שירותי סיוע במסלול זה ובמסלול הרגיל בליווי למימון.
- בנוסף לשירותי הייעוץ למימון שצוינו בסעיף הקודם, כ-13 אלף עסקים קיבלו שירותי ייעוץ עסקי מסובסד והופנו לתוכניות סיוע שונות.
- כ-8.6 אלף עסקים ויזמים השתתפו בקורסים והדרכות של הסוכנות.

תכניות מענקים לעסקים

הנחה בארנונה עבור עסקים שהמחזור העסקי שלהם נפגע

ממשלת ישראל אישרה תכנית למתן הנחה בארנונה בשיעור של עד 95%, לעסקים שנפגעו מהמשבר. ההנחה ניתנת באופן דיפרנציאלי בהתאם לחלוקה לעסקים עם מחזור שנתי עד 200 מיליון ש"ח (שמחזורם נפגע בלפחות 60%) ולעסקים עם מחזור שנתי עד 400 מיליון ש"ח (שמחזורם נפגע בלפחות 80%) ביחס למחזור העסקאות לאותה תקופה בשנה קודמת. ופטור מלא לחודשים נובמבר ודצמבר לעסקים שנפגעו בשיעור של 25% לפחות בחודשים ספטמבר ואוקטובר. עד כה התקבלו כ-76 אלף בקשות ע"י 38 אלף עסקים בהיקף כולל של כ-295 מלש"ח.

מענקים לשימור עובדים

כחלק מהתכנית הכלכלית לסיוע לעסקים שנפגעו ממשבר הקורונה, ניתן לעסקים מענק בסך 5,000 ש"ח לכל עובד שהעסק השאיר מעל שיעור עובדים שנקבע בהתאם לרמת הפגיעה של העסק עקב המשבר. המענק ניתן בהתאם לשיעור הפגיעה במחזור והוצאות קבועות שיש לעסק.⁵ המענק נפתח להגשה ב-1.12.2020. עד כה הוגשו 2,270 בקשות. מתוכן אושרו לתשלום 1,233 בקשות בהיקף כולל של כ-12 מלש"ח.

תכנית מענקים למיזמי סיוע לעסקים קטנים ובינוניים שנפגעו בעקבות משבר הקורונה

⁵ ההחזר ניתן בהתאם לשיעור הפגיעה בהכנסות העסק בחודשים ספטמבר ואוקטובר 2020 לעומת התקופה המקבילה בשנת 2019, וביחס להיקף העובדים ששימר, עסקים ששיעור הפגיעה שלהם גדול יותר מקבלים מענק החל משיעור עובדים נמוך יותר.

בעקבות משבר הקורונה והמגבלות על הפעילות של עסקים נולדו במשק יוזמות פרטיות רבות במטרה לסייע לעסקים לעבור את התקופה. לאור זאת, בשנת 2020 פרסמה הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים קול קורא לגורמים עסקיים אשר יפתחו ויפעילו מיזמי סיוע לקידום עסקים קטנים ובינוניים. מתוך כ-90 הצעות שהוגשו לקול הקורא, בחרה הסוכנות 17 מיזמים והיא משקיעה בהשתתפות בהם כ-50 מיליון ש"ח.

תכנית סיוע למימון התאמות לעסקים בעקבות נגיף הקורונה

מענק השתתפות בהוצאות העסק הנדרשות כדי להתאים את פעילותו לתקופת הקורונה. בין היתר במרה לאפשר לעסקים לקיים פעילות עסקית באופן דיגיטלי ולצמצם את הצורך בנוכחות פיזית של עובדים ולקוחות בעסק.

בפעימה הראשונה, פנו לתוכנית למעלה מ-10,000 עסקים אשר ביקשו להיכלל בה ולהיות זכאים להחזרים. אושרו לתשלום 5,128 בקשות מענקים בסך כולל של כ-19 מלש"ח. בפעימה השנייה, פנו לתוכנית כ-10,000 עסקים אשר ביקשו להיכלל בה ולהיות זכאים להחזרים.

תכנית סיוע לעסקים להטמעת סליקה דיגיטלית בתקן EMV

מאפשרת תשלומים ללא מגע באמצעות כרטיסים תומכים ואפליקציות תשלום מתקדמות. אפשרויות הסליקה ב-EMV מחזקות את התחרות בתחומי הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי. בהתאם להוראות בנק ישראל, עסקים קטנים ובינוניים מחויבים לעבור לסליקה באמצעות EMV עד ל-31 ביוני 2021. הסוכנות משתתפת בהוצאות של עסקים לצורך הטמעת תקן EMV ברכישת חומרה ואו עלות טכנאי.

בפעימה הראשונה, אושרו 6,425 בקשות בסך של כ-25 מלש"ח. בפעימה השנייה, הוגשו 8,685 בקשות זכאות. עד כה, הוגשו 4,743 דרישות תשלום ואושרו בקשות בסך של כ-6 מלש"ח.

תכנית סיוע למימון חיבור לתשתית סיבים אופטיים עד בית העסק (FTTH)

ההתמודדות עם נגיף הקורונה הבליטה את הצורך בקיומן של תשתיות תקשורת איכותיות, מהירות ואמינות, שיאפשרו עבודה מרחוק במגוון ענפי משק. השימוש בטכנולוגית פס רחב מסייע לעסקים לקיים ולהרחיב את הפעילות העסקית באופן דיגיטלי. הסוכנות נותנת לעסקים החוזרים בגין הוצאות לצורך חיבור לתשתית אינטרנט מהירה מבוססת FTTH.

בפעימה הראשונה, 496 עסקים הגישו דרישות תשלום בעקבות חיבור מהיר לתשתית האינטרנט, מתוכן אושרו לתשלום 277 מענקים בסך כולל 277,000 ₪. בפעימה השנייה, עד כה כ-350 עסקים הגישו בקשות.

תכנית מענקים למפעילי מעונות יום שלא חל עליהם מחיר מפוקח (מעון יום פרטי)

הסוכנות מסייעת למפעילי מעונות יום פרטיים על מנת לאפשר חזרה לפעילות בהתאם להנחיות משרד הבריאות וכן לשם התמודדות עם העלויות הנוספות הנגזרות בתקופת הקורונה עקב הפעלת מעונות היום הפרטיים במתכונת מצומצמת.

מתחילת התוכנית הוגשו 2,228 בקשות למענק מעונות יום, אושרו ושולמו 2,043 בקשות בסך של כ- 50 מלש"ח.

פעילויות עם רשויות מקומיות ועידוד כלכלה מקומית

הסוכנות יצרה קהילה של בעלי תפקידים ברשויות שעובדים עם עסקים, במטרה לקיים שיח בלתי אמצעי עם השלטון המקומי. הסוכנות מסייעת לרשויות לשתף מידע וניסיון ביצירת כלי סיוע מקומיים בקהילה שמאפשרים לעסקים להתמודד עם המשבר. נציגי הרשויות מקבלים עדכונים שוטפים על ההגבלות המוטלות על העסקים, על תכניות הסיוע הממשלתיות ועל נושאים שסייעו להתמודדות עם המשבר.

הסוכנות מפעילה תכנית לרשויות מקומיות שמסייעת להן להתמודד עם האתגרים הכלכליים בזירה המקומית בנושאים הבאים:

פיתוח מקדמי עסקים ברשויות – הסוכנות מסייעת לרשויות להכשיר בעלי תפקידים שיוכלו לסייע לעסקים. זאת באמצעות קורסים וקהילה דיגיטלית של מקדמי עסקים במעל 100 רשויות מקומיות. מלבד הכשרת המקדמים, הפעילות מסייעת לחבר בין קהילת העסקים לבעלי התפקידים שמטפלים בעסקים.

סיוע לפיתוח שירותים של הרשות – מידע וסיוע לפיתוח שירותים כגון הקמת מוקד מידע לעסקים; העברת מידע לעסקים; פיתוח שירותים של הרשות לעסקים במשבר.

ייעוץ לרשויות מקומיות – פיתוח תפקיד האחראי על עסקים ברשות; ניהול הגורמים ברשות שנמצאים בממשק עם העסקים: זרימת המידע, חלוקת עבודה, ניהול צוות עובדים מרחוק; בניית תכנית עבודה לניהול בחירום, ופיתוח נהלי עבודה בחירום. עד סוף 2020, כ-100 רשויות קיבלו ייעוץ וסיוע במסגרת תכנית זו.

רכש מקומי – ניטור מכרזים ברשויות מקומיות לאיתור מכרזים שיש בהם חסמים לעסקים קטנים. קידום הזדמנויות עסקיות באמצעות שיווק ופרסום; הקמת פלטפורמה מקוונת לקניה או לפרסום עסקים; הגדלת הרכש של הרשות המקומית מעסקים מקומיים; עידוד רכש בין עסקים.

סיוע בהקמת פורומים של עסקים – הסוכנות מסייעת לעסקים להתחבר באמצעות פורומים דיגיטליים לצורך קבלת מידע, החלפת דעות והצפת בעיות. זאת באמצעות מימון מומחים שמרכזים את הפורומים השונים וסיוע למומחים אלו.

פעילות בדיגיטל ובתקשורת

הנגשת מידע רלוונטי לציבור באתר הסוכנות וברשתות החברתיות, התאמת האתר למשבר הקורונה: פרסום מידע רלוונטי, שאלות ותשובות, כלי סיוע וכו', תוך עדכון שוטף של השינויים בתקנות ובהנחיות.

פרסום וקידום תכניות הסיוע הייעודיות שמפעילה הסוכנות לתקופת המשבר (רדיו ודיגיטל).

לוח הטבות לעסקים בצל משבר הקורונה: בלוח מפורסמות מעל 200 הטבות לעסקים בתחומים שונים. מטרתו העלאת הנגישות לשירותים ולמוצרים עבור מגזר העסקים הקטנים והבינוניים באמצעות פרסום בלוח ההטבות באתר האינטרנט של הסוכנות והפצה ליועצי המעוף. הלוח הותאם לתקופה הנוכחית ומתקיים הליך מזורז להוספת הטבות רלוונטיות אשר עשויות לסייע לעסקים להתמודד עם משבר הקורונה.

פעילות בתחום המחקר

1. הקמת סקר-פנל של עסקים לבחינת מצב העסקים הקטנים והבינוניים בזמן המשבר.
2. איסוף מידע ממעוף על קשיים של עסקים באמצעות **שאלונים מובנים**.
3. שמירת קשר עם ה-OECD לעדכונים על מדיניות לעסקים קטנים ובינוניים במדינות אחרות.
4. עבודה עם ה-OECD ועם גורמים מקומיים על **פיתוח כלים דיגיטליים** למיפוי עסקים קטנים ובינוניים.
5. הכנת סקרים בתחום השפעות "התו הסגול".
6. הכנת סקרים בנושא חסמים וסכנת סגירה לעסקים, בדגש על עסקים חדשים.
7. הכנת **מדד מדיניות הבנקים** לעסקים בזמן משבר הקורונה. מדד בנקים ראשון פורסם במאי ומדד חדש בהכנה.
8. הכנת סקר על השפעות התוכנית לעידוד **מסחר מקוון** בעסקים קטנים ובינוניים.
9. ביצוע מחקרי הערכה לתוכניות סיוע של הסוכנות כגון תכנית הייעוץ, תכנית קידום העיצוב התעשייתי, מרכזי עסקים, מיקרו מימון ליזמיות במגזר הערבי (תכנית סאוה).

רגולציה

ייצוג העסקים הקטנים בגיבוש חקיקה ורגולציה – הסוכנות ניטרה הצעות חוק המשפיעות על עסקים קטנים, הכינה ניירות עמדה המתייחסים לחוקים אלו, והשתתפה בדיוני חקיקה פנים ממשלתיים ובוועדות הכנסת.

מפרטים ברישוי עסקים – עבודה עם הרגולטורים על טיוב המפרטים תוך התאמתם לעסקים קטנים.

מדריכי רישוי – הכנת מדריכי רישוי המנגישים לעסקים את החובות החלים עליהם במסגרת רישוי עסקים.

קרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה:

ב-8.3.2020, הוכרזה קרן מיוחדת להלוואות בערבות מדינה. מדובר על קרן מוגדלת לעומת הקרן שהסוכנות הפעילה עד אז עם החשכ"ל, ובתנאי הלוואה משופרים (גרייס של 12 חודשים, ריבית ממוצעת של $P+1.5\%$, תשלום מלא של הריבית על ידי המדינה בשנה הראשונה ועוד). שבעת

הבנקים הגדולים
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

בשנת 2020 :

- היקף הקרן החדשה עומד על 40 מיליארד ש"ח. הקרן החדשה טיפלה בשנת 2020 ב-95,528 פניות, מתוכן אושרו 57,003 בסכום כולל של 19.4 מיליארד ש"ח.
- ב-21.6.2020 נפתח המסלול המוגבר בקרן לעסקים בסיכון בהיקף של 4 מיליארד ₪ (כחלק מהיקף הקרן ע"ס 40 מיליארד ₪), עם ערבות מדינה של 60% על תיק האשראי (לעומת 15% בקרן הקיימת). 5,950 פניות לקבלת הלוואות הוגשו למסלול, מתוכן אושרו 3,851 עד סוף 2020, בסכום כולל של 1.9 מיליארד ש"ח.

פעילות שוטפת :

הסוכנות מפעילה תכניות תמיכה שונות לעסקים קטנים ובינוניים ותוכניות אלו המשיכו גם לאחר שפרץ המשבר, תוך כדי ביצוע התאמות שונות בעקבות מגבלות המצב הבריאותי. בין התוכניות השונות ניתן למצוא תכניות תמיכה באוכלוסיות מיוחדות כגון יזמים ועסקים של נשים ערביות ויוצאי אתיופיה, תכניות תמיכה ביזמי הי-טק, במיוחד בפריפריה, תכניות לתמיכה בקהילות של עסקים, בכלכלה מקומית ועוד.

תכנית SAWA למיקרו-מימון של יזמיות מהמגזר הערבי, שהסוכנות מפעילה יחד עם קרנות קורת, נתנה בכל אחת מהשנים 2019 ו-2020 הלוואות לכאלף וחמש מאות נשים יזמיות מהמגזר הערבי, בסכום כולל של כ- 24 מלש"ח.

קרן הלוואות ליוצאי אתיופיה – הסוכנות מפעילה, בשיתוף עם קרנות קורט קרן למתן ערבויות להלוואות ליוצאי אתיופיה. במסגרת הקרן ניתנו עד היום 71 הלוואות בהיקף של כחמישה מיליון ש"ח.

ליווי לקבלת מימון והכנת תכניות עסקיות – סיוע ליזמים ולעסקים קיימים בהגשת בקשות לקבלת מימון מקרנות ומגופים פיננסיים משלב מילוי הטפסים ועד לשלב של ניהול הכספים שהתקבלו. במטרה לסייע לעסק לממש את חלופות המימון המתאימות ביותר עבורו ולהוציא לפועל את הפעילות העסקית המתוכננת. • בעקבות המשבר הוגדר מסלול סיוע ייעודי לעסקים נפגעי נגיף הקורונה שבו מעוף סייע לעסקים להגיש בקשות מימון מהקרן בערבות מדינה.

פיתוח כלכלה מקומית - הסוכנות מסייעת לשיפור הסביבה העסקית ברשויות המקומיות. הסוכנות מקיימת פורומים של עסקים שמעורבים בגיבוש מדיניות הרשות המקומית לקידום עסקים, מפעילה מרחבים עסקיים שמאגדים עסקים לטובת פעילות עסקית וציבורית משותפת, ומסייעת לרשויות מקומיות לעצב מדיניות מקומית ידידותית לעסקים.

רכש ציבורי - הגדלת היקף הרכש מעסקים קטנים ובינוניים היא אחת מהמשימות של הסוכנות אותה היא מקדמת בשיתוף פעולה עם מינהל הרכש ועם אגף החשב הכללי באוצר.⁶ במסגרת זו הסוכנות ומנהל הרכש קידמו הסדרה לפיה יש להתאים מכרזים לעסקים קטנים, והסוכנות מבצעת בקרה שוטפת על יישום מדיניות זו. מהלכים אלו הובילו להפחתת עלויות מכרז באמצעות התווית שיקול הדעת של ועדות מכרזים בקביעת גובה הערבות, במתן פטור מערבות במקרים מסוימים, וכן באמצעות הקלות בדרישות הביטוח. כדי להטמיע את המדיניות שתוארה, הסוכנות מקיימת הסברה והדרכה בנושא הנגשת מכרזים במסגרת קורס מנהלי רכש,⁷ מפיקה ומפיצה חומרי הסברה כתובים ומצולמים, וכן עושה סדנאות לעסקים בנושא הגשת מכרזים. בנוסף, הסוכנות מפיקה כנסי ספקים שחושפים עסקים מקומיים להזדמנויות עסקיות חדשות שמציעות חברות או ארגונים גדולים. בשנת 2020 נסקרו 1794 מכרזים, והסוכנות טיפלה ב 44 מכרזים עם חריגות.

קידום יזמות הי-טק בפריפריה - לשם קידום יזמות טכנולוגית קיימה הסוכנות תכנית MaofTech, במסגרתה פעלו 22 אקסלרטורים במהלך 2019 ו-2020 בכל רחבי הארץ. מטרת התכנית לספק תשתית לפיתוח יזמות הייטק ותרבות הסטרטאפים באזורי עדיפות לאומית, גאוגרפית וחברתית, של ישראל, וליצור שיתופי פעולה בין אנשי עסקים, משקיעים וסטרטאפיסטים ולהרחיב את ההכרות עם ההזדמנויות הקיימות בפריפריה עבור העולם העסקי. בשנים 2019 – 2020 השתתפו בתוכנית 744 יזמים, 605 מהם גברים, 139 נשים, 88 מהמגזר החרדי ו-56 מהמגזר הערבי. הסוכנות השקיעה בתוכנית כ-30 מיליון ש"ח, והחברות שצמחו בתוכנית גייסו, עד סוף 2020 כ-55 מיליון ש"ח.

קהילות עסקים - שיתופי פעולה בין עסקים נעשית גם באמצעות 11 קהילות וירטואליות ארציות שהסוכנות מפעילה. מטרת הקהילות להיות סביבה תומכת לעסקים, ומקום לשתף בו ידע וניסיון. רוב הקהילות הן של נשים וכוללות אלפי משתתפים. לדוגמה, קהילת מעוף ליזמיות ובעלות עסקים בגליל ובגולן, קהילת מעוף לסטרטאפיסטים בגליל, קהילת מעוף ליזמיות ובעלות עסקים בטייבה, עסקיות"א - קהילת מעוף לנשות עסקים ויזמיות באזור תל אביב ועוד.

תכנית "יזומים עסק" - תכנית זו מיועדת ליזמים המעוניינים בהקמת עסק באמצעות לימוד עקרונות תאורטיים ומעשיים כיצד להקים עסק וכיצד לנהלו בדרך אפקטיבית. למשתתפי התכנית מוצע מסלול הכשרה ייחודי ומקיף הכולל קורס מתוגבר ליזמות עסקית, ייעוץ עסקי, סיוע בקבלת מימון מקרנות, וכמובן ליווי ומעקב. במסגרת סקר שבוצע נמצא כי מעל 45% ממסיימי מסלול יזומים עסק פותחים עסקים. בשנת 2020 התקיימו כ-90 קורסים במסגרת התכנית.

מרכזי עסקים - מקום פיזי לפעילות של עסקים זעירים וקטנים בתחילת דרכם בשילוב ליווי עסקי, הדרכה ותמיכה מקצועית ובתשלום שכר דירה סמלי ללא מחויבות ארוכת טווח. הסוכנות

⁶ היקף הרכש הממשלתי מעסקים קטנים ובינוניים עומד כיום על 36% מההיקף הכספי של רכש ממשלתי, ו-82% מההזמנות הן מספקים קטנים ובינוניים. במדד International Civil Service Effectiveness (InCiSE) Index, 2019 של אוניברסיטת אוקספורד, ישראל דורגה במקום החמישי בתחום הרכש מתוך 38 המדינות שדורגו, וקיבלה את הציון המרבי בכל הקשור לשילוב עסקים קטנים ובינוניים ברכש ציבורי.

⁷ בשנת 2020 לא התקיים הקורס בגלל הקורונה

מפעילה כיום 9 מרכזי עסקים (ברהט, שדרות, מזרח ירושלים, באקה אל גרביה, גולן, נצרת, סחנין, שפרעם וירכא).

מסלול מענקים לשיפור המחשוב בתעשייה - תכנית סיוע לעסקים מתחומי התעשייה המסורתית. הסיוע בתכנית הינו לעסקים שביצעו השקעות בעלי היבטים חדשניים לקידום המחשוב הכוללים הטמעת טכנולוגיות ושיפור תהליכים אשר יביאו לגידול בפריון וישפרו את כושר התחרות שלהם, תוך ייעול ושיפור עבודתם בתחומי הייצור שונים (התכנית לא הופעלה בשנת 2020 מחוסר תקציב).

מסלול מענקים לקידום העיצוב בתעשייה – תכנית סיוע לעסקים מתחום התעשייה המסורתית לקידום מוצרים עתירי עיצוב, זאת במטרה להעלות את הפריון והתחרותיות של התעשייה בישראל (התכנית לא הופעלה בשנת 2020 מחוסר תקציב).

מינהל סחר חוץ

מנהל היחידה: גר אוהד כהן

תקציר מנהלים:

למינהל סחר חוץ 4 מטרות מרכזיות:

1. הגדלת גיוון הייצוא
2. משיכת השקעות זרות
3. ניהול מדיניות סחר החוץ של ישראל
4. פיקוח על הייצוא הדו-שימושי והאב"כ

לשם יישום מטרותיו מינהל סחר חוץ מפעיל 4 כלים מרכזיים:

1. **מערך נספחויות כלכליות:** מינהל סחר חוץ מפעיל צוות של 45 נספחים כלכליים וצוותים מקומיים ב-57 משרדים כלכליים, הנמצאים בבירות כלכליות ברחבי העולם, שמטרתם לקדם יצוא ולמשוך השקעות זרות לישראל. הנספחים הכלכליים יוצרים חיבורים עסקיים בין חברות ישראליות לחברות מקומיות באמצעות מגוון כלים ואירועים שהם יוזמים. בשנת 2020 אורגנו כ-650 משלחות עסקיות, רובן באופן וירטואלי, שמטרתן לקדם את הייצוא ולמשוך השקעות זרות לישראל, במסגרתן תואמו עשרות אלפי פגישות עסקיות בין חברות ישראליות לחברות זרות. כמו-כן, בשנה זו התקבלו מעל 4,000 פניות לנספחים מכ-1,440 חברות ישראליות דרך מערכת הפניות המקוונת. **מערך הנספחים מסייע מדי שנה למעל 3,000 חברות ישראליות.**
2. **הסכמי סחר:** המינהל אחראי על ייזום וניהול הסכמי הסחר של מדינות ישראל עם מדינות וגושי סחר ברחבי העולם. ההסכמים הקיימים מכסים כ-61% מהסחר של ישראל וחוסכים תשלומי מכס בכל שנה של עד 11 מיליארד \$ בייבוא ובייצוא. המינהל מעורב גם בחיזוק הקשרים הכלכליים עם מצרים וירדן.
3. **כלי סיוע לתמיכה כספית ביצואנים:** המינהל מסייע לחברות ישראליות לפרוץ לשווקים הגלובליים על ידי סיוע כספי לשיווק בינלאומי. ב-3 השנים האחרונות סייע המינהל למעל 660 חברות בסכום של כ-240 מיליון \$.
4. **מערך פיקוח על הייצוא הדו-שימושי ואב"כ:** מינהל סחר חוץ משמש גם כרגולטור בנושא הייצוא האזרחי הדו-שימושי למשתמשים אזרחיים ואב"כ. מדובר בנושא בעל חשיבות מסחרית ומדינית עם רגישויות בינלאומיות רבות.

המינהל מפעיל כלי מדידה של בחינת האפקטיביות של הכלים שהוא מפעיל, ולהלן העיקרים:

1. ב-5 השנים האחרונות, מינהל סחר חוץ, באמצעות מערך הנספחים, יצר כ-1,200 סיפורי הצלחה בשווי של כ-4.6 מיליארד דולר. סיפור הצלחה הינו עסקה, בה הייתה טרנסאקציה כספית בין חברה זרה לחברה ישראלית, או חסכון כספי משמעותי עבור החברה הישראלית, שהתבצע בזכות מערך הנספחים הכלכליים. בנוסף מערך הנספחים הכלכליים ייצר אלפי סיפורי הצלחה עסקיים לחברות הישראליות, דוגמת מציאת סוכנים ומפיצים, חיבורים בין חברות לשיתופי פעולה במו"פ, מיפוי הזדמנויות בשווקי יעד, התגברות על חסמי רגולציה, הדרכה על שיטות פעולה נבחרות בשווקים זרים ועוד.

2. התרומה הכלכלית השנתית של הסכמי הסחר של מדינת ישראל נאמדת בכ-11 מיליארד ש"ח, הבאים לידי ביטוי בביטול המכסים על יצוא ישראלי ועל ייבוא זר לישראל.

כוח האדם של המינהל נשען ברובו על בוגרי קורס נספחים כלכליים של מינהל סחר חוץ, הנפתח מדי שנתיים. אחוז הקבלה עומד על כ-1% מסך המועמדים (בממוצע 12 צוערים מתוך 1,000 מועמדים).

מינהל סחר חוץ מהווה חלק מרכזי בקידום היחסים הכלכליים הבינלאומיים של מדינת ישראל, ולראיה, בשנים האחרונות הוטלו על המינהל יעדים במסגרת החלטות ממשלה שונות. להלן מספר החלטות ממשלה הנוגעות באופן ישיר לפעילות המינהל:

1. חיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות אמריקה-הלטינית והברית הפאסיפית
2. תכנית לקידום והרחבת הקשרים הכלכליים בין ישראל וסין
3. חיזוק הקשרים הכלכליים ושיתופי הפעולה עם יפן
4. חיזוק הקשרים הכלכליים ושיתופי הפעולה עם אפריקה
5. גיבוש תכנית לחיזוק התעשייה הישראלית
6. התכנית הלאומית לקידום תחום הבריאות הדיגיטלית כאמצעי לשיפור הבריאות וכמנוע צמיחה
7. קידום הפעילות הישראלית בתחום הפיתוח הבינלאומי
8. אימוץ המלצות הצוות לבחינת היתכנות היצוא של קנאביס רפואי

חשיבות היצוא למשק הישראלי

ישראל, כמדינה קטנה ובעלת כלכלה מודרנית ומפותחת, נשענת רבות על סחר חוץ הן בנושא פיתוח וצמיחה לקידום היצרנים והספקים המקומיים על ידי פיתוח שווקים בין לאומיים, והן על ידי הרחבת המקורות העומדים לרשות המשק וזאת על ידי גיוון היבוא.

הייצוא שקול לכ-29% מהתמ"ג של מדינת ישראל והוא הקטר של המשק הישראלי – מנוע הצמיחה למשק – ומעודד תעסוקה והגדלת התוצר. הייצוא מעודד חדשנות ותחרותיות, שכן החברות היצואניות הן בעלות הפריזון הגבוה ביותר, משלמות את השכר הגבוה ביותר ונחשבות למעסיקות הטובות ביותר.

בשנת 2020, שנת התפרצות מגפת הקורונה, היצוא התכווץ בשיעור של 1% בלבד ועמד על היקף של 114 מיליארד דולר. יש לציין שעיקר הירידה הייתה בייצוא שירותי תיירות, בתחבורה ובייצוא שמקורו במכירת חברות הזנק. שיעור זה (1%) הינו נמוך משמעותית מממוצע מדינות ה-OECD העומד על קיטון ממוצע של כ-11%.

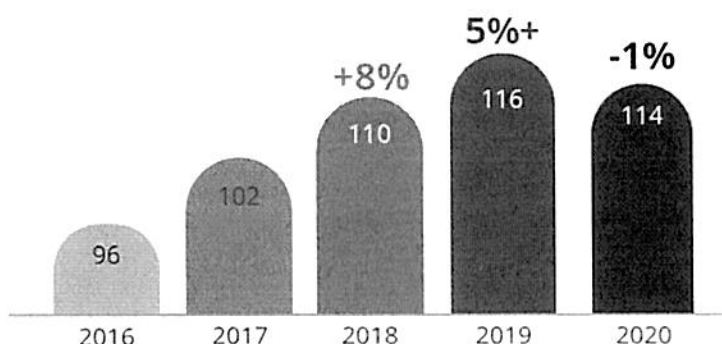
יעדי משרד הכלכלה והתעשייה בתחום היצוא בשנתיים האחרונות:
הגדלת וגיוון היצוא:

- הגדלת היקף היצוא ל-120 מיליארד דולר עד סוף שנת 2022.
- המשך הגיוון הגיאוגרפי והענפי של היצוא.
- הגדלת מספר היצואנים.

ייצוא סחורות ושירותים

מיליארדי דולרים

חשיבות ההשקעות הזרות למשק הישראלי

בדומה לייצוא, גם להשקעות הזרות בישראל חשיבות רבה. ההשקעות הזרות יוצרות בישראל מקומות עבודה, מביאות עמן לישראל ידע רב, גורמות לתהליכים של ייעול בחברות הישראליות בעקבות אימוץ של תהליכי עבודה וניהול וכן מכניסות מטבע זר לישראל. השקעות זרות מעודדות חדשנות ותחרותיות, ומשמשות כמנוע צמיחה למשק. החברות הרב לאומיות המשקיעות בישראל יוצרות קשר כלכלי ארוך טווח עם ישראל, אשר מסייע גם לחברות הישראליות לקשרים מול חברות רב לאומיות נוספות.

ההשקעות הזרות בישראל מתמקדות בהשקעות הון-סיכון, ברכישת חברות, בהשקעות ריאליות, כולל השקעות במפעלים והקמת בתי-מלון. בשנת 2018, השנה האחרונה בה פורסמו נתוני למ"ס בתחום זה, עמדה תנועת השקעות החוץ הישירות (FDIs⁸) על סך 20.8 מיליארד דולר. רוב השקעות החוץ הישירות בישראל הוא בתחום המסחר והשירותים, וכולל השקעות בשירותי מידע ותקשורת, בתוכנה ובמו"פ.

⁸ Foreign Direct Investment מתאר השקעות זרות ישירות בכלכלה המקומית בשיעור משמעותי יחסית ליעד ההשקעה, או לחלופין בעלות של חברה מקומית על אמצעי ייצור או רכוש עסקי במדינה זרה. השקעת חוץ ישירה היא אקטיבית ומתבטאת בשליטה או השפעה של המשקיע על יעד ההשקעה.

להלן פירוט הכלים שמפעיל מינהל סחר חוץ להשגת מטרותיו:

1. מערך הנספחויות הכלכליות

אגף קידום ייצוא והשקעות זרות במינהל סחר חוץ מפעיל צוות של 45 נספחים כלכליים וצוותים מקומיים ב-57 משרדים כלכליים, הנמצאים בבירות כלכליות ברחבי העולם, שמטרתם לקדם יצוא ולמשוך השקעות זרות לישראל. הנספחים הכלכליים יוצרים חיבורים עסקיים בין חברות ישראליות לחברות מקומיות באמצעות מגוון כלים ואירועים שהם יוזמים. בשנת 2020 אורגנו כ-650 משלחות עסקיות, רובן באופן וירטואלי, שמטרתן לקדם את היצוא ולמשוך השקעות זרות לישראל, במסגרתן תואמו עשרות-אלפי פגישות עסקיות בין חברות ישראליות לחברות זרות. כמו-כן, בשנה זו התקבלו מעל 4,000 פניות לנספחים מכ-1,440 חברות ישראליות דרך מערכת הפניות המקוונת. מערך הנספחים מסייע מדי שנה למעל 3,000 חברות ישראליות. כחלק מהתפיסה הכוללת של המשרד והממשלה להגביר את הנוכחות הכלכלית בשווקים מתעוררים, נפתחו במהלך השנים האחרונות מספר נספחויות חדשות בשווקים מתפתחים, ובמהלך 2021 צפויה להיפתח נספחות חדשה באבו דאבי בהמשך לחתימת "הסכמי אברהם" עם איחוד האמירויות הערביות.

עיקר הפעילות של הנספחים הכלכליים מתמקדת ב:

- א. איתור מפיצים, לקוחות, סוכנים ולקוחות
- ב. פתרון חסמי סחר ורגולציה
- ג. תיאום מפגשים עסקיים (B2B) בין חברות זרות לישראליות במסגרת תערוכות, משלחות וביקורים מקצועיים
- ד. חיבור למשקיעים זרים
- ה. הבאת משלחות עסקיות לישראל וגיוס משלחות יוצאות מישראל לחו"ל
- ו. טיפול בפניות קונקרטיות של חברות ישראליות וליווי חברות בפעילות בשוק היעד
- ז. מתן מידע מקצועי
- ח. ייזום וארגון ימי טכנולוגיות וקידום השקעות בארץ אל מול חברות יעד
- ט. תמיכה בשיתופי פעולה במחקר ופיתוח תעשייתי
- י. קיום קשר שוטף עם הממשל במדינת השירות בנושאי סחר וכלכלה

בזמן משבר הקורונה, פעילויות רבות עברו למרחב הווירטואלי באמצעות מפגשי וידאו מקוונים. במהלך שנת 2020 התבצעו כ-350 אירועים וירטואליים להפגשת חברות ישראליות עם חברות זרות. הנספחים הכלכליים נמדדים, בין היתר, על יכולתם לייצר סיפורי הצלחה עסקיים לחברות הישראליות. סיפור הצלחה הינו עסקה, בה הייתה טרנסאקציה כספית בין חברה זרה לחברה ישראלית, או חסכון כספי משמעותי עבור החברה הישראלית, שהתבצעו באמצעות מערך הנספחים הכלכליים וצוותיהם.

פריסת הנספחויות הכלכליות

צפון אמריקה	הודו, אפריקה והמזה"ת	אסיה פאסיפיק
ארה"ב, ניו יורק 1	הודו, ניו דלהי	אוסטרליה, סידני
ארה"ב, ניו יורק 2	הודו, מומבאי	יפן, טוקיו
ארה"ב, וושינגטון	הודו, בנגלור	יפן, אוסקה
ארה"ב, יוסטון	דרום אפריקה, יוהנסבורג	קוריאה הדרומית, סיאול
ארה"ב, סן פרנסיסקו	קניה, ניירובי	טאיוואן, טייפה
ארה"ב, לוס אנג'לס	גאנה, אקרה	וייטנאם, האנוי
קנדה, טורונטו	איחוד האמירויות הערביות, אבו דאבי	וייטנאם, הו צ'י מין
	אירופה	הפיליפינים, מנילה
אמריקה הלטינית	איטליה, מילאנו	סינגפור
מקסיקו, מקסיקו סיטי	גרמניה, ברלין	אינדונזיה, ג'קרטה
קולומביה, בוגוטה	גרמניה, מינכן	תאילנד, בנגקוק
פרו, לימה	רוסיה, מוסקבה	
צילה, סנטיאגו	רוסיה, סנט פטרבורג	סין
ארגנטינה, בואנוס איירס	צרפת, פריז	בייג'ינג – קידום ייצוא
ברזיל, סאו פאולו	טורקיה, איסטנבול	בייג'ינג – רגולציה
ברזיל, ריו דה-ז'ניירו	בריטניה, לונדון	שנגחאי
	אירלנד, דבלין	צ'נגדו
	הולנד, האג	גואנגג'ו
	שבדיה, שטוקהולם	הונג קונג
	דנמרק, קופנהגן	
	רומניה, בוקרשט	מדיניות סחר והסכמים
	אוקראינה, קייב	האיחוד האירופי, בריסל
	פולין, ורשה	OECD, פריז
	ספרד, מדריד	WTO, ג'נבה

2. הסכמי סחר

מינהל סחר חוץ אחראי על מדיניות סחר החוץ של ישראל ויישומה באמצעות כלים שונים, לרבות ייזום וניהול מו"מ על הסכמי סחר חדשים, עדכון שוטף של הסכמי סחר קיימים, פעילות להסרת חסמי סחר, ניהול הפעילות מול ארגון הסחר העולמי WTO וריכוז פעילות המשרד ב-OECD. הסכמי אזור סחר חופשי קובעים פטור מתשלום מכס בסחר בסחורות בין המדינות החתומות, מסירים חסמי סחר ועוד. נכון לשנת 2021 נמצאים בתוקף 11 הסכמי אזור סחר חופשי: ארה"ב, האיחוד האירופי, מדינות אפטי"א (שוויץ, נורבגיה, איסלנד וליכטנשטיין), מדינות מרקוסור (ברזיל, ארגנטינה, פרגוואי ואורוגוואי), טורקיה, קנדה, מקסיקו, פנמה, קולומביה, אוקראינה ובריטניה. הסכמים אלה מכסים את המסחר עם למעלה מ-40 מדינות והמהווים כ-61% מהסחר הישראלי (סחורות ללא יהלומים). **כתוצאה מכך נחסך תשלום מכס ביצוא וביבוא בהיקף של 11 מיליארד שקל כל שנה.** בנוסף, נחתם ההסכם עם דרום קוריאה (והוא ממתין לאשרור), ובימים אלה מתנהלים מו"מ על 4 הסכמי אזור סחר חופשי נוספים עם 8 מדינות נוספות: סין, וייטנאם, איחוד המכסים האירו אסייתי (הכולל את רוסיה, קזחסטאן, קירגיסטן, בלרוס וארמניה), וגוואטמלה. כאשר בוחנים את היקפי היצוא למדינות הנוספות עימן צפוי להיחתם בעתיד הסכם אס"ח, עולה כי היצוא אליהן בשנת 2020 היווה כ-11% נוספים מתוך היצוא הישראלי הכולל בשנה זו (סחורות ללא יהלומים) ואילו ביבוא מדובר ב-21%.

מפת הסכמי הסחר

משא ומתן מתנהל		הסכמי סחר חופשי עליהם חתמה ישראל	
 סיין		 קנדה (1997, 2019)	 האיחוד האירופי (1975, 1995)
 וייטנאם		 מקסיקו (1999)	 ארה"ב (1985)
 הודו		 מרקוסור (2010)	 אפטי"א (1992)
מטרות		 קולומביה (2020)	 טורקיה (1997)
 יפן		 אוקראינה (*2021)	 פנמה (2020)
		 ד. קוריאה (*2021)	 בריטניה (2021)

ישראל חברה בארגון ה-WTO ובארגון ה-OECD

*בתהליך אשרור

41 | מינהל סחר חוץ | היגיון חכם | אישים בשלום

כאמור לעיל, בנוסף להסכמים לאזור סחר חופשי, המינהל מנהל גם את הפעילות בארגון הסחר העולמי, ה-WTO, הארגון הגדול ביותר הקובע את כללי הסחר בעולם. בארגון זה מתנהלים כיום מספר מו"מ חשובים על רפורמה בארגון, והסכם על סחר אלקטרוני. בנובמבר 2021 צפוי כנס שרי סחר עולמי של הארגון בגינבה (בכפוף למצב הקורונה).

3. כלי סיוע לתמיכה כספית ביצואנים

מערך כלי סיוע לתעשייה הינו אחד מזרועותיו הביצועיות של המינהל ונועד לסייע לחברות הישראליות לחזק את יכולותיהן השיווקיות בשוק הבינלאומי בעזרת מגוון תכניות ייעודיות. במסגרת התוכניות ניתן לחברות סיוע מימוני לפעילותן. שיעור הסיוע עומד על 50% מההוצאות המאושרות, והחברות מחויבות בהחזר תמלוגים כמפורט בהוראות. בשלוש השנים האחרונות סייע מינהל סחר חוץ למעל 660 חברות בהיקף כולל של כ-240 מלש"ח.

להלן תיאור התוכניות השונות והתפלגות המענקים בהן :

- **תכנית כסף חכם:** התוכנית מעניקה סיוע דו-שנתי לחברות ישראליות המשווקות לחו"ל במטרה להשיג גידול משמעותי בהיקף המכירות של החברות המשתתפות בתכנית לשוק יעד אחד. התכנית מכירה בהוצאות שיווק בחו"ל לפי תכנית שיווקית לשוק יעד אחד המוגדר על-ידי החברה. בין היתר, מוכרות הוצאות על נסיעה לשוק היעד, תערוכות מקצועיות, יועצי שיווק בשוק היעד ובישראל, עובד ומשרד קדמי בשוק היעד, הוצאות פרסום והוצאות שיווק מקוון ועוד. בשלוש השנים האחרונות סייע המינהל במסגרת התכנית ל-374 חברות בהיקף של כ-175 מלש"ח. בשנת 2020 הוגשו 201 בקשות לתמיכה במסגרת התכנית, מתוכן אושרו 122. במהלך 2017 הוגשו 221 בקשות, מתוכן אושרו 163 בקשות בהיקף של כ-67 מלש"ח. בשנת 2018 הוגשו 224 בקשות (מתוכן 17 למקצה ייעודי למגזר המיעוטים). מתוך בקשות אלו אושרו 166 בקשות בהיקף כספי של כ-75 מלש"ח. בשנת 2019 הוגשו 258 בקשות לתכנית ואושרו 78 חברות בהיקף של כ-36 מלש"ח. הסיבה לירידה בהיקף התקציב שניתן נובע מתקציב ייעודי שהיה ב-2018 כתוצאה מהחלטת הועדה לחיזוק התעשייה.

- **תכנית שער לשיווק בינלאומי (של"ב):** התוכנית מעניקה סיוע דו-שנתי לחברות ישראליות, שיש להן היקפי יצוא נמוכים קטנים, או שאין להן ייצוא בכלל והן מעוניינות לייצא, ומסייעת להן בבניית יכולות בתחום השיווק הבינלאומי ובמאמצי החדירה לשווקים הבינלאומיים. התכנית מכירה בהוצאות שיווק בחו"ל לשני שווקי יעד המוגדרים על ידי החברה לפי תכנית שיווקית לשני שווקי יעד המוגדרים על-ידי החברה. בין היתר, מוכרות הוצאות על טיסות, תערוכות, מנהל יצוא, יועצי שיווק בשוק היעד ובישראל, עובד בשוק היעד, הוצאות פרסום, שיווק מקוון ועוד. בשלוש השנים האחרונות סייע המינהל במסגרת התכנית ל-290 חברות בהיקף של כ-63.4 מלש"ח. במהלך שנת 2020 הוגשו לתכנית 188 בקשות, מתוכן אושרו 128.

בשתי התכניות ניתנים תנאים מיוחדים לחברות בבעלות אוכלוסיות מיעוטים בישראל. במסגרת זו ניתנות הקלות בכניסה לתכנית ותנאי תמיכה מורחבים. בשנת 2020 אושרו 16 חברות בבעלות אוכלוסיות מיעוטים לתכנית בתמיכה כוללת של כ-6 מלש"ח. בנוסף לכך, ניתנים תנאים מועדפים בתהליך בחירת החברות לחברות הממוקמות בעוטף עזה, בירושלים וחברות בבעלות ובניהול נשים.

- [Redacted text block]

[REDACTED]

4. מערכת הפיקוח על הייצוא הדו-שימושי

מדובר באגף חדש שעבר למינהל סחר חוץ בסוף שנת 2018, ואשר מהווה את הרשות המוסמכת (הרגולטור) בתחום הפיקוח על הייצוא האזרחי הדו-שימושי האזרחי והביולוגי, כימי וגרעיני (ההסמכה בתחום האב"כ עדיין בשלבי אישור סופיים בכנסת).

מוצר דו-שימושי הוא מוצר או רכיב במוצר, שירות או טכנולוגיה, המיועדים לשימוש אזרחי, אך עלולים לשמש גם למטרות צבאיות או לטרור.

כיום מנופקים תחת מערך הרישוי של משרד הכלכלה והתעשייה מאות רישיונות יצוא. בשנה בסך יצוא מפקח כולל, המוערך בכ-5.1 מיליארד ₪. משרד הביטחון, לשם השוואה, מנפק מספר אלפי רישיונות יצוא בשנה.

משרד הכלכלה מפקח על תחומים אלה מכוח צווי פיקוח המצויים תחת פקודת היבוא והיצוא, וזאת משנת 2004 (אב"כ) ומשנת 2006 (דו-שימושי). צווים אלה קולטים לתוך המערכת החוקית הישראלית המחייבת דרישת של הסדרים בין לאומיים בתחום זה (הסדר ואסנאר בתחום הייצוא הדו-שימושי, וכן CWC, NSG ו-AG בתחומים הכימי, ביולוגי ואטומי),

[REDACTED]

[REDACTED]

מאז קבלת האחריות על התחום, הקים מינהל סחר חוץ אגף חדש לטיפול בנושא, תוך בניית תכנית עבודה מסודרת. האגף החדש הכולל בעלי תפקידים בתחום הרישוי והסיווג, האכיפה והפיקוח,

המידע וה-out reach, הרגולציה והתחום הבין-לאומי. מדובר במאמץ משמעותי, הדורש משאבי כוח-אדם, משאבים משפטיים, מערכות מידע ומשאבים נוספים לבניית יכולות מקצועיות טכניות-טכנולוגיות וכן יעוץ ביני"ל בתחום מורכב זה. תכלית המהלך היא השגת מטרות העל של משטר הפיקוח (שמירה על אינטרסים של בטחון המדינה ויחסי החוץ שלה), כמו גם המטרות הכלכליות של הפעלת משטר מקצועי, איכותי ויעיל. פיתוח מערכת הולמת יאפשר יצוא לגיטימי של פריטים וטכנולוגיות מפוקחים, ויקדם את שילובה של ישראל במערכת הסחר הגלובלית בתחום היצוא המפוקח באופן שתומך בתחרותיות של חברות ישראליות בשווקים הגלובליים.

5. פעילות בתחום הפיתוח הבינלאומי

במהלך השנים האחרונות המינהל פועל מול גופי מימון בין-לאומיים לפיתוח (דוגמת הבנק העולמי, הבנק לפיתוח אמריקה-הלטינית ועוד) **במטרה לקדם זכיה של חברות ישראליות בפרויקטים בשווקים מתעוררים**. המינהל הקים באופן עצמאי או בשיתוף עם משרדי ממשלה נוספים קרנות במוסדות הנ"ל בתחומים שונים, דוגמת: סייבר, מים, חקלאות, סביבה וציוד רפואי.

6.

[Redacted text block]

7.

[Redacted text block]